DOCUMENT RESUME

ED 245 548 FL 014 396

AUTHOR	Krzyzanowski, Jerzy R.; And Others
TITLE	Polish: Individualized Instruction, 103.51. Learning Packets, Units 11-15.
INSTITUTION	Ohio State Univ., Columbus.
SPONS AGENCY	Office of International Education (ED), Washington, DC.
PUB DATE	82
GRANT	G00-82-1043
NOTE	217p.; For related documents, see FL 014 394-397. Tape copies may be obtained from Slavic Learning Center, Ohio State University.
PUB TYPE	Guides - Classroom Use - Materials (For Learner) (051)
EDRS PRICE	MF01 Plus Postage. PC Not Available from EDRS.
DESCRIPTORS	Audiotape Recordings; Behavioral Objectives; Checklists; College Second Language Programs; Curriculum Guides; Grammar; Higher Education; *Individualized Instruction; Introductory Courses; Language Tests; *Learning Modules; Pattern Drills (Language); *Polish; *Programed Instructional Materials; *Second Language Instruction; Vocabulary

ABSTRACT

The instructional manual for the third segment of an individualized course in college-level introductory Polish includes outlines for five learning modules (units 11-15 of the course) and a review. Each unit contains: (1) a student-instructor grading checklist; (2) a list of primary performance objectives of the unit; (3) student activity schedule integrating text readings, tape assignments, and written and oral exercises; (4) vocabulary list; (5) notes on grammar and vocabulary items; (6) listening and written exercises; (7) self-test; and (8) answer key. The review, covering all five units, is in the form of a test, with an answer key provided. The units cover additional vocabulary and practice with possessives, adjective comparison, the genitive case, numerals, past tense, participles and verbal nouns, use of "ktory," and prepositions. (MSE)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

Title VI, HEA, 1965
G00-82-1043

ED245548

POLISH

INDIVIDUALIZED INSTRUCTION

103.51

LEARNING PACKETS

UNITS 11-15

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

☒ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

● Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official NIE position or policy.

FL014396

The Ohio State University

Copyright: Jerzy R. Krzyżanowski
Zbigniew K. Mirski
Deborah W. Roney

Artist: Daniel M. Krzyżanowski
Typist: Karen Sobul

THE OHIO STATE UNIVERSITY
1982

The development and production of these materials was made possible by a grant from the U.S. Department of Education.

Required Materials, Polish 103.51, Individualized Instruction

Learning Materials:

Oscar E. Swan, First Year Polish, revised version, lesson 13-18.

Polish Individualized Instruction 103.51 Learning Packets

Tapes: (You may make your own copies or use the ones in the Slavic Learning Center or in the Listening Center.)

Unit 11

Pol 03 Tape 13A
Pol 03 Tape 13B
Pol 03 Tape 14A
Pol 03 Tape 14B

Unit 12

Pol 03 Tape 15A
Pol 03 Tape 15B

Unit 13

Pol 03 Tape 16A
Pol 13 Tape 16B

Unit 14

Pol 03 Tape 17A
Pol 03 Tape 17B reels 1 and 2

Unit 15

Pol 03 Tape 18A
Pol 03 Tape 18B

(Tape Scripts are available for use in the Slavic Learning Center.)

Optional Materials: 3" X 5" index cards

Polish-English Dictionary

UNIT ELEVEN

(Lessons 13 and 14)

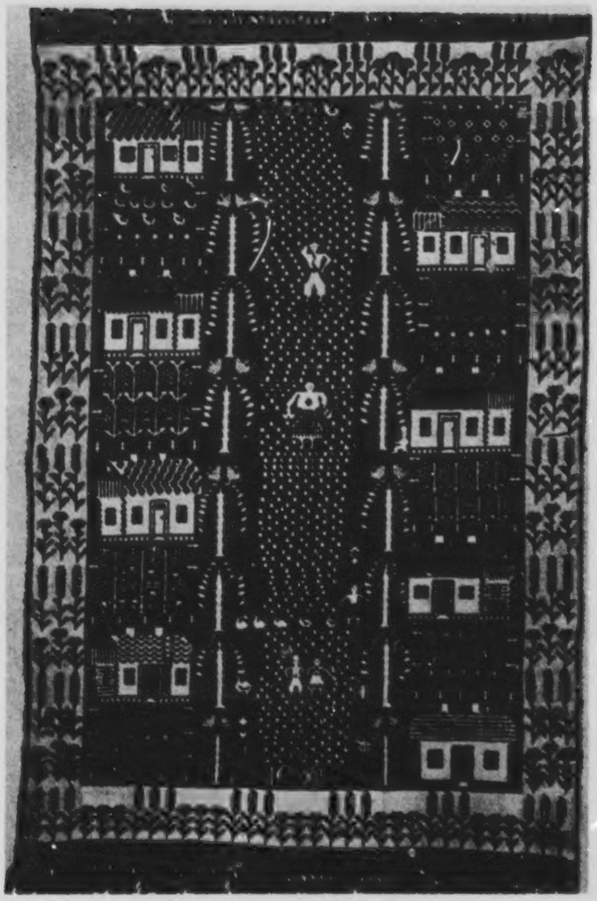

Road through the Village
Dominika Bujnowska (1952)
Carpet

Unit 11

Student-Instructor Checklist

Name: ______________________________________

☐ Vocabulary Quiz on Lesson 13.

☐ Do orally exs. 2, 5, 6 and 19.(Swan 13.G)

☐ Find words which repeat and which contrast.
(Packet 13, No. 7)

☐ Write dictation. (Packet 13, No. 8)

☐ Write a dialogue. (Packet 13, No. 9, Part A)

☐ Improvise 2 dialogues. (Packet 13, No. 9, Part B)

☐ Vocabulary Quiz on Lesson 14.

☐ Do orally exs. 6, 8 (Swan 14.F)

☐ Write composition using comparison of adjectives.
(Packet 14, No. 4)

☐ Answer Questions orally. (Packet 14, No. 7)

☐ Pretest Unit 11

Grade

ritten ☐

Oral ☐

☐ Total

Test Unit 11

Student Signature: ______________________________

Instructor Signature: ______________________________

Date: ________________________

Main Objectives of Unit Eleven

Unit Eleven develops further the usage of adjectives and pronouns as well some contrasting and comparative adjectival forms. It consists of Lessons 13 and 14 in Swan, a student-instructor checklist, an activity schedule, a packet of exercises and an answer key.

You will be able to:

Vocabulary

-enlarge your list of family relations.

-learn some ne adjectives.

-learn some terms related to publications.

Grammar Concepts

-complete your command of possessive pronouns with their plural forms.

-review the usage of the possessive pronoun swój.

-form comparative and superlative degrees of adjectives not covered earlier.

-use który as a relative pronoun.

Speaking and Listening

-make up new written and oral dialogues.

-speak about your family and relatives.

-discuss the press and publications.

-do grammar exercises orally.

-read a short newspaper ad.

-respond to statements and questions.

-write a dictation.

Student Activity Schedule

Unit 11
Lesson 13

Student Checklist	Activities

A. Vocabulary

1. Read the vocabulary list for Lesson 13 in Packet 13, No. 1 (Note: Packet materials are located after the Student Activity Schedule. The Packet number corresponds to the Lesson number in Swan.)

2. Read the vocabulary list at the beginning of Swan 13.F (Zapamiętaj!) There are no additional words here, but they are grouped by meaning rather than alphabetically. It may help you to learn these this way. Note, however, that this list in Swan does not contain all the words you need to know for the vocabulary quiz. Study for that from the list in Packet 13, No. 1.

* 3. Listen to the vocabulary list on Pol 03 Tape 13A. (There are two series of tapes used in this course, Pol 03 series A and Pol 03 Series B. "A" tapes contain the vocabulary list, the dialogues and readings from Swan and sometimes questions on these readings. "B" series tapes contain grammar exercises and listening comprehension activities. A script for both series of tapes is available in the Learning Center.)

(Note: An * (asterisk) means that you can not do the activity at home alone. You need either a tape or an instructor for these activities.)

4. Optional. Make and use flashcards.

Note: Flashcards are available at the Learning Center, but you will probably want to make your own to enable you to work at home.

Suggestions for using flashcards:

a. Translate the words aloud from Polish to English. As you study the vocabulary, set aside the items you know and practice the rest until you have learned them all. See back of cards for answers. Shuffle and repeat.

b. Do the same, translating aloud from English to Polish.

c. Write the Polish equivalent for the English word or phrases. See back of cards for answers. Shuffle and repeat.

Student Activity Schedule

Unit 11
Lesson 13

Student Checklist	Activities
	* 5. Take the Vocabulary Quiz on Lesson 13. You must see an instructor to do this. You will not receive a grade for the quiz, but you must pass it in order to go on. Passing is 70%. You will be expected to translate English works into Polish both orally and in writing.
	B. Reading 1. Read the dialogues in Swan 13A. (Chyba tak), 13.B (Bardzo źle wyglądasz), 13.C (Chcę kupić psa) and 13.D (Już nie mam ochoty).
	2. Read Swan 13.E (Uwagi).
	3. Read Packet 13, No. 2 (Notes on Vocabulary and Usage).
	* 4. Listen to the dialogues read on Pol 03 Tape 13A just after the vocabulary list. Repeat after the speaker as directed.
	C. Vocabulary Expansion and a Review of the Nominative and Accusative Case Endings 1. Do ex. 1, ex. 3 (only the first 4 cues) ex. 8 and ex. 18 (don't worry about giving the opposites of the adjectives) (Cwiczenia). See Answer Key.
	(Note: The Answer Keys for the written assignments on each lesson are located at the end of the Packet. The Answer Keys are given in the same order as the exercises are assigned in the Activity Schedule. Each set of answers is identified by the source of the exercise (Packet number and item number or Swan lesson number section number and exercise number). Do not look at the answer key until you have completed the exercise.) 2. Optional. Do the rest of ex. 3 in Swan 13.G (Ćwiczenia). See Answer Key.
	3. Do Packet 13, No. 3 (Adjective Exercise). See Answer Key.
	* 4. Go to an instructor and do orally exs. 2, 5, 6 and 19 in Swan 13.G (Ćwiczenia).

D. Masculine Personal Forms of Possessive Pronouns

1. Read the list of possessive pronouns in Swan 13.F (Zapamiętaj!) titled "Masculine Personal Forms of Possessive Pronouns." Be sure you can distinguish between mój: moi, twój: twoi, etc. when you pronounce them.

2. Do exs. 7 and 11 in Swan 13.G Ćwiczenia). See Answer Key.

E. Brać

1. Review the conjugation of the verb brać in Swan 13.F (Zapamiętaj!).

2. Do ex. 16 in Swan 13G (Ćwiczenia). See Answer Key.

F. Jeszcze vs już

1. Read Packet 13, No. 4 (Jeszcze vs już).

2. Do Packet 13, No. 5 (Exercise on jeszcze and już). See Answer Key.

G. Culture

Read Packet 13, No. 6 (Cultural Note). Each unit contains a note on some aspect of Polish culture. You will not be tested on them. Enjoy!

H. Additional Reading

1. Read the two poems in Packet 13, No. 7 (Additional Reading).

* 2. Optional. Listen to these poems read on Pol 03 Tape 13A after the Swan dialogues.

* 3. Do the exercise at the end of this reading (Packet 13, No. 7. Additional Reading). Have an instructor check your work.

I. Conversation, Oral Work and Listening Comprehension

* 1. Do the grammar exercises on Pol 03 Tape 13B.

* 2. Do Packet 13, No. 8 (Dictation). Have an instructor check your work.

Student Checklist	Activities
	* 3. Do Packet 13, No. 9 (Conversation and Composition). Have an instructor check your composition and improvise two dialogues with you.
	J. Review of Lesson 13 Write ex. 17 in Swan 13.G (Ćwiczenia). See Answer Key.

A Polish Proverb:

* * *

Kto nie słucha matki,
ten pojdzie za kratki.

* * *

Who does not listen to his mother
will find himself behind bars.

Student Activity Schedule

Unit 11
Lesson 14

Student Checklist	Activities
	A. Vocabulary 1. Read the Vocabulary List for Lesson 14 in Packet 14, No. 1.
	2. Read the vocabulary list in Swan 14.E (Zapamiętaj!).
	* 3. Listen to the vocabulary list on Pol 03 Tape 14A. Repeat after the speaker, imitating his pronunciation as closely as possible.
	4. Optional. Make and use flashcards as in Lesson 13.
	* 5. Go to an instructor and take the vocabulary quiz on Lesson 14.
	B. Reading 1. Read the dialogues in Swan 14.A (Co robisz?), 14.B (Nie specjalnie) and 14.C (Co polecasz?).
	2. Read Swan 14.D (Uwagi).
	* 3. Listen to the dialogues on Pol 03 Tape 14A just after the vocabulary list. When the dialogues are read for the third time, only one role will be read. Then pause in which you respond to the speaker's comment (you are the second person in the dialogue).
	4. Go to an instructor and do orally exs. 6, 8 in Swan 14.F (Ćwiczenia).
	C. Który As a Relative Pronoun 1. Read Packet 14, No. 2 (Który as a Relative Pronoun).
	2. Do exs. 9, 12 in Swan 14,F (Ćwiczenia). See Answer Key.
	3. Do Packet 14, No. 3 (Exercise on Który as a Relative Pronoun). See Answer Key.
	D. Swój, swoja, swoje: A Review 1. Read in Swan 14.E (Zapamiętaj!) the section titled "The Relative Possessive Pronoun swój swoja swoje".

Student Activity Schedule

Unit 11
Lesson 14

Student Checklist	Activities
	2. Write ex. 4 in Swan 14.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
	E. Comparison of Adjectives 1. Read in Swan 14.E (Zapamiętaj!) the section titled "On the Comparison of Adjectives".
	2. Optional. Review the section on adjective comparison in Swan 10.E (Zapamiętaj!) and the exercise in Packet 10, No. 6.
	3. Do ex. 13 in Swan 14.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
	* 4. Do Packet 14, No. 4 (Comparison of Adjectives). Have an instructor check your work.
	F. Additional Reading Do Packet 14, No. 5 (Additional Reading).
	G. Conversation, Oral Work and Listening Comprehension * 1. Do the grammar exercises on Pol 03 Tape 14B.
	* 2. Do Packet 14, No. 6 (Listening Comprehension).
	* 3. Do Packet 14, No. 7 (Conversation) with an instructor.
	H. Review 1. Write ex. 14 in Swan 14.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
	2. Read the Objectives List for Unit 11. See whether you can meet each objective. Review any difficult material.
	3. Write Packet 14, No. 8 (Self-test, Unit 11 (Lesson 13 and 14)). Each unit will contain a self-test, a series of review questions and exercises designed to prepare you for the unit test. See Answer Key.

Student Activity Schedule

Unit 11
Lesson 14

Student Checklist	Activities
	*I Take Unit 11 Pretest. Have it checked by an instructor. Go over your mistakes. If you score 80% or better on this pass-fail pretest, you may go on to:
	*J. Take Unit 11 Test. Have it checked by an instructor.

A Polish Tongue Twister:

W Szczebrzeszynie chrząszcz brzmi w trzcinie.

In Szczebrzeszyn a beetle buzzes in the reeds.

Packet 13, No. 1

Vocabulary List, Lesson 13

aspiryna	ASPIRIN
babcia	GRANDMOTHER
biedny	POOR
bogaty	RICH
brać (III)	TO TAKE
brat, bracia, braci	BROTHER, BROTHERS, BROTHERS (acc.)
brudny	DIRTY
chłopiec, chłopcy	BOY, BOYS also BOYFRIEND
chory	SICK
cię	YOU (accusative of ty)
córka	DAUGHTER
czuć się (II)	TO FEEL ONESELF
czysty	CLEAN
czyi	WHOSE (pl. possessive)
dobrze wychowany	WELL BROUGHT UP
dziadek, dziadkowie	GRANDFATHER, GRANDFATHERS
dziecko, dzieci	CHILD, CHILDREN
dziennikarz, dziennikarka	JOURNALIST (masc.) JOURNALIST (fem.)
dziewczyna	GIRL also GIRLFRIEND
fiat	FIAT (a car)
grzeczny	POLITE
Janina	JANE
jeszcze	STILL, MORE
już	ALREADY
Karolina	CAROLINE
kobieta	WOMAN
kupić (III)	TO BUY
lekarstwa	MEDICINE (pl.)
łagodny	EASY GOING
łatwy	EASY
mąż, mężowie	HUSBAND, HUSBANDS
mężczyzna	MAN
moi	MINE, MY (pl.)
nasi	OUR, OURS (pl.)
niegrzeczny	IMPOLITE
nudny	BORING
ochota	DESIRE
poznać (II)	TO MEET
przedstawić (I)	TO INTRODUCE
rodzeństwo	BROTHERS AND SISTERS, SIBLINGS
rodzice	PARENTS (pl.)
rodzina	FAMILY
silny	STRONG
słaby	WEAK
sobie	TO ONESELF

syn	SON
temperatura	TEMPERATURE
trudność	DIFFICULTY
trudny	DIFFICULT
twoi	YOUR, YOURS (sing. informal)
uparty	STUEBORN
wasi	YOUR, YOURS (pl. informal)
wychowany	BROUGHT UP
zaraz	IN A MOMENT
zdrowy	HEALTHY
zepsuty	SPOILED
żona	WIFE

Notes on Vocabulary and Usage

1. chłopiec, chłopak: Although chłopiec is correctly used to mean *boyfriend* as well as its standard meaning *boy*, in colloquial Polish chłopak is more frequently used to mean *boyfriend*.

2. sobie: The use of sobie *oneself* in the expression kupię sobie małego fiata signifies a carefree attitude on the part of the speaker. It can be used with a wide variety of verbs, and is used much more frequently in Warsaw than, for example, in Southern Poland.

3. Rodzeństwo: The collective noun rodzeństwo, siblings, brothers and sisters refers to a group of people including some males, and yet it takes the neuter demonstrative pronoun to rather than ci like in ci studentci , and is declined like a regular neuter singular noun

   Nom sg.: to rodzeństwo
   Acc. sg.: znam to rodzeństwo
   Instr. sg: z tym rodzeństwem
   Nom. pl.: te rodeństwa
   Acc. pl.: te rodzeństwa
   Instr. pl.: z tymi rodzeństwami

4. Automobile and some other brand names:

   According to the newest Polish rules of spelling, brand names are not capitilized and are declined as animate nouns. (Remember that you have to know whether a noun is animate or or inanimate only in the Accusative case.) As a result, you say:

   mam nowego forda like: mam nowego kota

   widzę starą omegę like: widzę starą krowę

   Such spelling can sometimes be confusing. Compare:

   kupię nowego jaguara vs widzę w Zoo nowego jaguara

Notes on Vocabulary and Usage (cont.)

5. studiować vs uczyć się: Both these verbs can translate the English verb to study; studiować is used only in the sense of "to be a student at/of":

Studiuję na uniwersytecie.
I study at the university.

or

Studiuję matematykę.
I am studying mathematics.

uczyć się is *study* in the sense of "to learn",

Muszę się uczyć.
I must study.

Uczę się matematyki.
I am studying mathematics (doing homework, reading, etc.)

Packet 13, No. 3

Adjective Exercise

Match each of the pictures below with the one adjective on the right which best describes it.

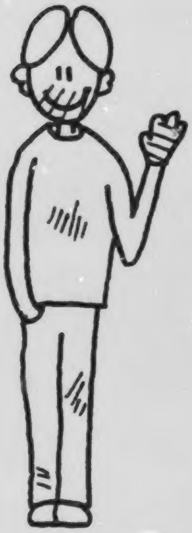
1

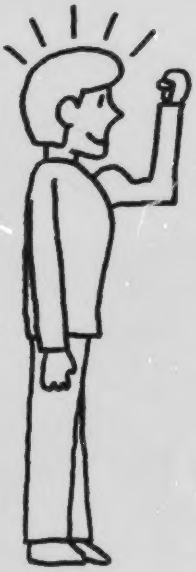
2

biedny
bogaty
brudny
brzydki
chory
czysty
dobry
dobrze wychowany
grzeczny
leniwy
łagodny
ładny
łatwy
niegrzeczny
nieznany
pracowity
przystojny
silny
słaby
słynny
trudny
uparty
zdrowy
zepsuty
zły

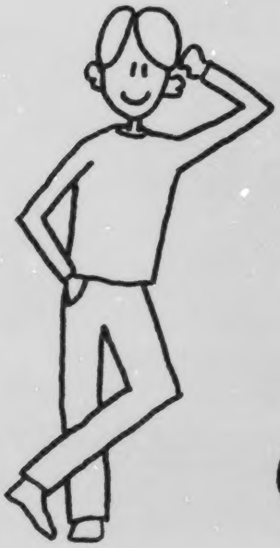
3

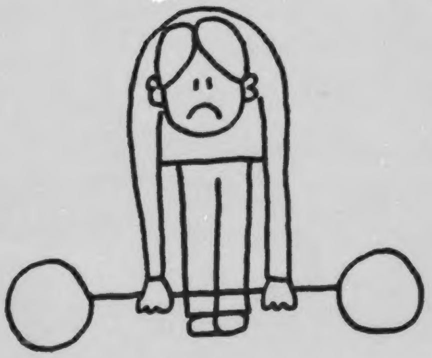
4

Adjective Exercise (cont.)

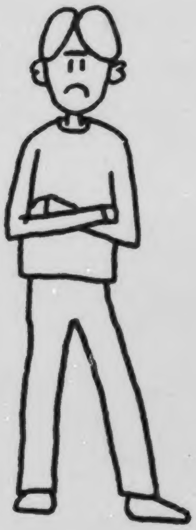

5

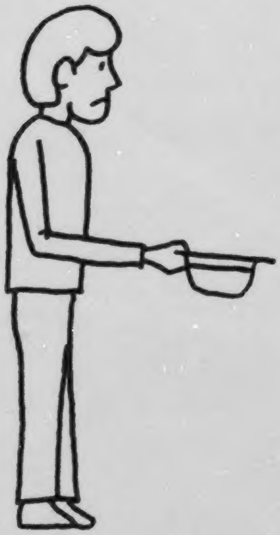

6

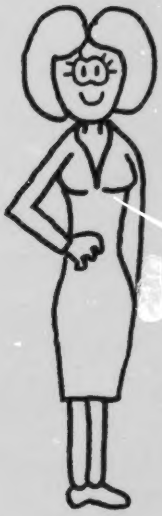

7

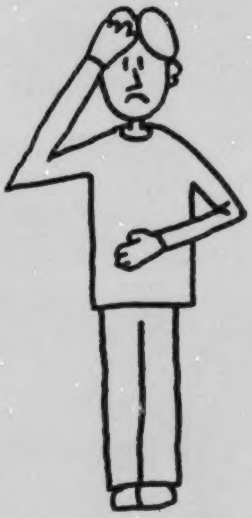

8

Jeszcze vs już

These two forms broadly correspond to English still (jeszcze) indicating an action still in progress, and already (już) for an action already complete. There are, however, some differences.

Już often reinforces the notion of having started an action which may still be in progress, as in the English progressive present tense:

Już czytam po polsku
I have already started reading Polish.
I am already reading in Polish.

but

Już nie mam ochoty
I don't feel like it any more (already).

Jeszcze, on the other hand, can also mean still more:

Znam jeszcze pięciu studentów.
I know five more students.

or correspond to the English yet:

One has to see it yet
trzeba to jeszcze widzieć.

Be careful in making these distinctions.

Exercise on *jeszcze* and *już*

Translate the following sentences into English.

1. a. Już piszę ten artykuł.

   b. Jeszcze piszę ten artykuł.

2. a. Czy to dziecko już chodzi?

   b. Nie, ono jeszcze nie chodzi.

3. Mam jeszcze jedną córkę.

4. Pani już ma dzieci?

Packet 13, No. 6

Cultural Note

Modern Polish society is roughly divided into three major social groups: industrial works 50%, farmers 25% and white-collar worders 22%. According to the 1974 census there were 106 women for every 100 men, and the average life span was 71 years of age.

Families often live together -- grandparents, parents and children. Family ties are very close and grandparents (*dziadkowie* or *dziadek i babcia*) often take care of the children while both parents work. Christmas (*Boże Narodzenie*) is a favorite time for family reunions. The traditional Christmas greeting is "Happy Holidays" -- *Wesołych Świąt*.

Additional Reading

Here are two poems on the topic dobrze. The new vocabulary is glossed below each poem. Notice how different these poems are but how they both use word repetition and contrast to build up the desired effect. Consider the years when these two poems were published. Might that have some influence on why they are different/ the same?

Jak dobrze

Jak dobrze Mogę zbierać
jagody w lesie
myślałem
nie ma lasu i jagód.

Jak dobrze Mogę leżeć
w cieniu drzewa
myślałem drzewa
już nie dają cienia.

Jak dobrze jestem z tobą
tak mi serce bije
myślałem człowiek
nie ma serca.

Tadeusz Różewicz
in Czerwona rękawiczka
1948

zbierać	*collect*
jagody, jagód	*berries*
las, lasu, w lesie	*forest*
myślałem	*I thought*
nie ma	*there is no*
leżeć	*lie*
cień	*shade*
drzewa	*of a tree, trees*
dają	*give*
serce	*heart*
bije	*beat*

Additional Reading (cont.)

Dobrze Dobrze

dobrze jak nie za dobrze
a nawet dobrze
nie za mądrze
nie zaszkodzi niepolepszenie
jak tylko można wytrzymać
na głupi sposób swój

Miron Białoszewski
in Mylne Wzruszenia
1961

mądrze	(Adj.: madry) *wisely*
zaszkodzi	*will harm*
niepolepszenie	*unimprovement*
można	*it is possible*
wytrzymać	*hold out*
sposób	*method*

Exercise: For each poem underline each word or expression that repeats. Then circle words or expressions that contrast. Have an instructor check your work.

Dictation

Do the dictation on Pol 03 Tape 13B just after the grammar exercises. You will hear a short passage in Polish three times. The first time it will be read at normal speed. The second time it will be read with pauses after each phrase. Write down exactly what you hear. You do not need to make any changes. The speak will the repeat the passage at a slow speed so you can check your work. Then see an instructor to correct what you have written. Write on the lines below.

Packet 13, No. 9

Conversation and Composition

Part A.

Choose one of the topics below and write a short dialogue or composition on it. Have an instructor check your work.

Part B.

Then have a conversation with the instructor on each of the remaining two topics. Respond appropriately to any comment or question from the instructor.

Topic 1: Describe your family and/or relatives (or make up a fictious family and describe them). You may consider including the size of your family, their professions, interests, belongings, personalities, relative ages, etc. You know many descriptive adjectives. Try to use several. The instructor should ask you pertinent questions about them. Bring a photograph if you have one.

Topic 2: Your rich uncle just died and left you all his money. Discuss how you will spend the money: car? new house? travel? farm? zoo?? etc...

Topic 3: You are riding to work on the bus. Your friend asks you why you look so bad. You continue a discussion about your poor health and its causes.

Answer Keys, Packet 13

Swan 13.G.1

a. czy masz siostrę?
b. tak, mam jedną siostrę

a. czy masz syna?
b. tak, mam jednego syna

a. czy masz córkę?
b. tak, mam córkę

a. czy masz dziecko?
b. tak, mam jedno dziecko

a. czy masz dziewczynę?
b. tak, mam (jedną) dziweczynę

a. czy masz chłopca?
b. tak, mam (jednego) chłopca

Swan 13.G.3

a. czy masz mój stół
b. nie, mam własny stół

a. czy masz moje krzesło?
b. nie, mam własne krzesło

a. czy masz mój zeszyt?
b. nie, mam własny zeszyt

a. czy masz mój telewizor?
b. nie, mam własny telewizor

a. czy masz mój samochód?
b. nie, mam własny samochód

a. czy masz mój adapter?
b. nie, mam własny adapter

a. czy masz moją płytę?
b. nie, mam własną płytę

Answer Keys, Packet 13 (cont.)

Swan 13.G.8

a. czy pan/i zna mojego syna?
b. nie, ale chciał/a/bym go poznać.

a. czy pan/i zna mojego męża?
b. nie, ale chciał/a/bym go poznać.

a. czy pan/i zna moją córkę?
b. nie, ale chciał/a/bym ją poznać.

a. czy pan/i zna mojego kolegę?
b. nie, ale chciał/a/bym go poznać.

a. czy pan/i zna mojego brata?
b. nie, ale chciał/a/bym go poznać.

a. czy pan/i zna moją siostrę?
b. nie, ale chciał/a/bym ją poznać.

a. czy pan/i zna mojego dziadka?
b. nie, ale chciał/a/bym go poznać.

a. czy pan/i zna moją babcię?
b. nie, ale chciał/a/bym ją poznać.

a. czy pan/i zna moją ciocię?
b. nie, ale chciał/a/bym ją poznać.

a. czy zna pan/i mojego wujka?
b. nie, ale chciał/a/bym go poznać.

a. czy pan/i zna moją dziewczynę?
b. nie, ale chciał/a/bym ją poznać.

Swan 13.G.18

a. pan ma bardzo inteligentne pudle.
b. pana pudle są bardzo inteligentne.

a. pan ma bardzo uparte konie.
b. pana konie są bardzo uparte

a. pan ma bardzo chore ptaki
b. pana ptaki są bardzo chore

a. pan ma bardzo czyste psy
b. pana psy są bardzo czyste

a. pan ma bardzo zdrowe ryby
b. pana ryby są bardzo zdrowe

Answer Keys, Packet 13 (cont.)

Swan 13.G.18

a. pan ma bardzo silne krowy
b. pana krowy są bardzo silne

a. pan ma bardzo zepsute lwy
b. pana lwy są bardzo zepsute

a. pan ma bardzo dobrze wychowane setery
b. pana setery są bardzo dobrze wychowane

a. pan ma bardzo słabe węże
b. pana węże są bardzo słabe

a. pan ma bardzo grzeczne owczarki niemieckie
b. pana owczarki niemieckie są bardzo grzeczne

Packet 13, No. 3

1. brudny
2. zdrowy
3. leniwy
4, słaby
5. uparty
6. zepsuty
7. biedny
8. ładny
9. niegrzeczny
10. chory

Swan 13.G.7

gdzie są wasi mężowie
gdzie są moi synowie?
gdzie są twoi chłopcy?
gdzie są nasi dziadkowie?
gdzie są moi bracia?

Swan 13.G.11

moi bracia mieszkają w Krakowie.
ich mężowie mieszkają w Krakowie.
nasi synowie mieszkają w Krakowie.
wasi rodzice mieszkają w Krakowie.

Answer Keys, Packet 13 (cont.)

Swan 13.G.16

a. my bierzemy
b. my będziemy brać

a. państwo biorą
b. państwo będą brać

a. on bierze
b. on będzie brać

a. ty bierzesz
b. ty będziesz brać

a. pani bierze
b. pani będzie brać

a. wy bierzecie
b. wy będziecie brać

a. oni biorą
b. oni będą brać

a. ja biorę
b. ja będę brać

Packet 13, No. 5

1. a. I am already writing this article./ I have already started writing this article.

   b. I am still writing this article.

2. a. Is that child already walking?/ Has that child already started to walk?

   b. No, he/she still isn't walking./ No he/she doesn't walk yet.

3. I have one more daughter.

4. Do you already have children?

Swan 13.G.17

a. Czyje jest to zepsute dziecko? Nasze.
b. Pani córka jest bardzo dobrze wychowana.
c. Dlaczego bierzesz aspirynę? Jestem chory/a. Bardzo źle się czuję.
d. Czy znasz mojego syna? Nie, ale chciał/a/bym go poznać. Co on robi? Jest dziennikarzem.

e. Ona chciałaby być aktorką. Ja tylko chciał/a/bym jakąś poznać.
f. Mój syn jest nudną osobą, ale interesującym aktorem.
g. Kocham go, ale on mnie nie kocha. Nic dziwnego.
h. Mam jednego psa, dwa konie, jeden telewizor, trzy świnie, jeden samochód, i dwie córki.
i. Twoja rodzina musi być bardzo bogata.
j. Mój brat jeszcze studiuje, ale moja siostra już pracuje.
k. Czy to są twoi bracia? Nie, to są moi synowie.
l. Ten dobrze ubrany mężczyzna jest moim ojcem
m. Powinieneś kupić psa. Pies jest dobrym przyjacielem.
n. Mam już dobrego przyjaciela.
o. Co robią jego rodzice? Nie wiem. Trzeba go zapytać.
p. Mój syn jest bardzo łagodny, ale moje córki umieją być uparte i trudne.
q. Czyji to są rodzice? Moi.

Additional Reading, Packet 13, No. 7: Answer Key

Jak dobrze

Jak dobrze Mogę zbierać
jagody w lesie
myślałem
nie ma lasu i jagód.

Jak dobrze Mogę leżeć
w cieniu drzewa
myślałem drzewa
już nie dają cienia.

Jak dobrze jestem z tobą
tak mi serce bije
myślałem człowiek
nie ma serca.
Różewicz

Dobrze Dobrze

dobrze jak nie za dobrze
a nawet dobrze
nie za mądrze
nie zaszkodzi niepoleszenie
jak tylko można wytrzymać
na głupi sposób swój

Białoszewski

Downtown Warsaw. The Intersection of
ul. Marszałkowska and Aleje Jerozolimskie

Packet 14, No. 1

Vocabulary List, Lesson 14

artykuł	ARTICLE
broszurka	BROCHURE
ciekawy	INTERESTING, CURIOUS
cienki -- cieńszy	THIN -- THINNER
czasopismo	MAGAZINE
czekać (na + acc.)	TO WAIT
długi -- dłuższy	LONG -- LONGER
dobry -- lepszy	GOOD -- BETTER
do czytania	FOR READING
dłuższy	LONGER
drogi -- droższy	EXPENSIVE
duży -- większy	LARGE -- LARGER
dziać się (III)	TO BE GOING ON
gazeta	NEWSPAPER
Gazeta Krakowska	KRAKOW GAZETTE (newspaper)
gorszy	WORSE
gruby -- grubszy	FAT -- FATTER
interesujący	INTERESTING
jednakowo	EQUALLY
Julian	JULIAN
kartka pocztowa	POSTCARD
krótki -- krótszy	SHORT -- SHORTER
książka	BOOK
który	THAT (which), (who)
lepszy	BETTER
list	LETTER
łatwiejszy	EASIER
mały -- mniejszy	SMALL -- SMALLER
miły -- milszy	NICE -- NICER
młody -- młodszy	YOUNG -- YOUNGER
naj-	THE MOST (prefix)
na świecie	IN THE WORLD
nowy -- nowszy	NEW -- NEWER
obydwa, obydwie	BOTH (masc., fem.)
ogłoszenie	ADVERTISEMENT
poczta	MAIL, POST OFFICE
pocztowy	POSTAL
podręcznik	TEXTBOOK
polecić (I)	TO RECOMMEND
powieść	NOVEL
prenumerować (III)	TO SUBSCRIBE
przeczytać (I)	TO HAVE READ
słaby -- słabszy	WEAK -- WEAKER
specjalnie	ESPECIALLY
stary -- starszy	OLD -- OLDER

Vocabulary List, Lesson 14 (cont.)

swój	ONE'S OWN
świecie, na (świat)	IN THE WORLD (loc.)
taki	SUCH
tamten	THAT ONE
tekst	TEXT
Trybuna Ludu	TRIBUNE OF THE PEOPLE (newspaper)
warto	IT IS WORTH WHILE
wiadomości	NEWS
wielki -- większy	GREAT -- GREATER
własny	ONE's OWN
wymagający	DEMANDING
zdanie	OPINION
zdrowy -- zdrowszy	HEALTHY -- HEALTHIER
Zenon	ZENON (masc. name)
zły -- gorszy	BAD -- WORSE
Życie Warszawy	LIFE OF WARSAW (newspaper)

Który As a Relative Pronoun

In Swan 12.B the interrogative adjectives który *which* and jaki *what kind of* where introduced and contrasted. Review this if necessary.

In Swan 14.E you again meet który, this time as relative pronouns. A relative pronoun substitutes for a noun in another clause and related those two clauses. In English you have sentences such as

(1.a) There is that book which I am reading.

This sentence is actually made up of two sentences put togethers:

(1.b) There is that book.

(1.c) I am reading that book.

In (1.a) and (1.c) the word book refers to the same real object. In joining such sentences you sometimes hear

(1.d) There is the book, the book I am reading.

Sentences (1.d) could be considered redundant, awkward or boring. To eliminate the problem the word "which" (or sometimes the word "that") is used to replace the second occurrence ob book, thus giving you sentence 1.a .

The same is true in Polish. When you want to join two sentences which share a word referring to the same object together, you replace the second occurrence of the repeated word with the word który. You remember that który is an adjective and that the endings of adjectives in Polish show case, number and gender. When który is used to join two sentences together, the ending on który will show the gender and number of the noun it is replacing and the case of the noun as it was used in the second sentence. Thus you get, using the same sentences as the English example,

(2.a) Tam jest ta książka, którą czytam.

which is made from the two sentences

(2.b) Tam jest ta książka.

(2.c) Czytam tę książkę.

where the book referred to in both sentences is the same book. In this example the ending on którą shows that it is replacing a feminine singular accusative noun: feminine singular because both książka (2.b) and książkę (2.c) are feminine singular, and accusative because książkę (2.c) is accusative (książka (2.b) in nominative, but który takes its case ending from the noun it replaces in the second sentence (2.c)).

Który As a Relative Pronoun (cont.)

Now read in Swan 14.E (Zapamiętaj!) "Examples of który -a -e Used As a Relative Pronoun" and decide what the form of który is in each sentence and why. See Answer Key (under Packet 14, No. 2).

Jaki can be used to join sentences in the same way as który, taking its case, number and gender from the noun which it is replacing in the second sentence. The difference between który and jaki in this usage is very similar to its distinction elsewhere: który refers to a limited selection while jaki refers to a wide range of selection (see Swan 12.B), so you get

(3) to jest ta książka, który jest droga.

but

(4) to jest najdroższa książka, jaką mam.

Notice that in Polish sentences joined by który and jaki are always seperated by a comma (in English they are not) and that który and jaki always stay as close as possible to the noun in the first sentence which matches the one they replaced:

(5) Znam kobietę, którą widzę.

(6) Znam kobietę, na którą czekam.

Packet 14, No. 3

Exercise on *Który* As a Relative Pronoun

Part A

Join the following pairs of sentences together using który to replace one of the repeated nouns assume that each pair of repeated nouns refers to the same object .

1. Gdzie jest to czasopismo? Czytam to czasopismo.

2. To jest jego dziecko. Bawię się z jego dzieckiem.

3. Mam te płyty. Podobają ci się te płyty.

4. Lubię dziewczynę. Dziewczyna dużo czyta.

5. Znamy tego Człowieka. Interesujesz się tym człowiekiem.

Part B

Fill in the blanks with the form of który required by the sentence.

1. Tam jest ten profesor, ______________________________ zapytasz.

2. Czy znasz osobę, _____________________________________ ma własne mieszkanie?

3. Podoba mi się ta pani, ____________________ jest rygorystyczną służbistką.

4. To jest mój starszy brat, z __________________________ mieszkam w Warszawie.

5. Czy masz moje czasopisma, ____________________ jeszcze czytam?

Comparison of Adjectives

Using the list of adjectives in Swan 14.E (Zapamiętaj!) "On the Comparison of Adjectives" and in Swan 10.E (Zapamiętaj!) "Some Adjectives in Consonant plus -ny", write at least 10 sentences containing them to describe the picture below.

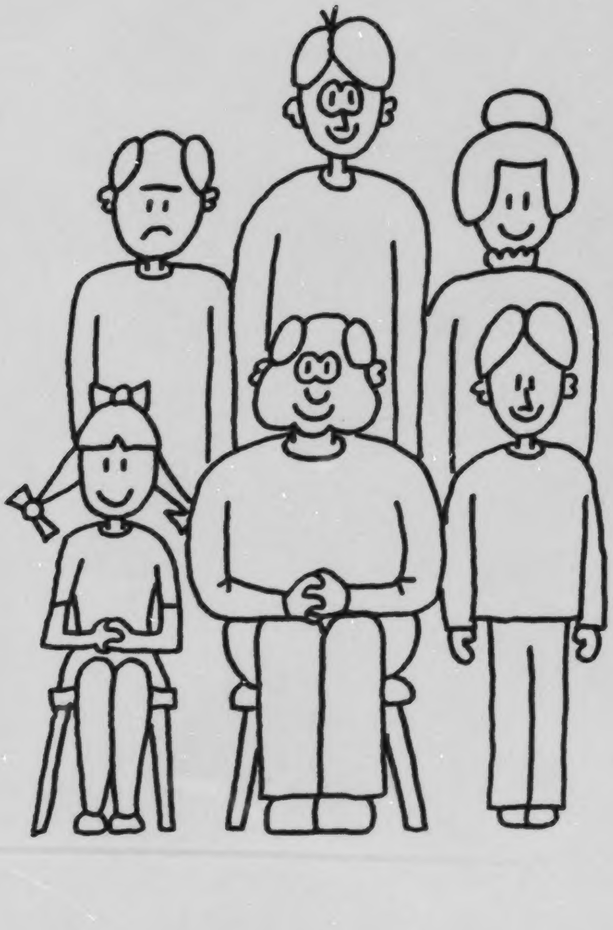

Packet 14, No. 4 (cont.)

Additional Reading

Yes, you are reading a Polish newspaper !!! Use the vocabulary list provided.

Życie Warszawy, Nr 136, Czwartek 24 Czerwca 1982 r.

OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA OGŁOSZENIA

SPRZEDAM SAMOCHÓD

Fiat 126p, 76 r. przebieg 60.000 km. Telefon 58-45-02

Ocktavię Super, tel. 49-48-04
od 16.00

Passat combi po małym wypadku,
tel. 20-49-89

Syrena 105L -- 76 rok 46 tys. km.
tel. 22-38-35, godziny 12-18

Trabant 600 -- 1964 na chodzie
tel. 67-87-29

Tanio Fiat 1300, tel. 13-62-94

Wołgę, silnik "Mercedes --200.
Giżycko, Boczna 2

Tanio -- Fiat 125p, 77 r.
pierwszy właściciel. Warszawa,
tel. 59-83-11 godz. 17-21

Additional Reading (cont.)

Vocabulary

combi (read: kombi)	STATION WAGON
na chodzie	STILL RUNNING
przebieg	MILAGE
silnik	ENGINE
tanio	CHEAP
tys. = tysiąc = 1000	
właściciel	OWNER
wypadek	ACCIDENT

Listening Comprehension

Do the listening comprehension exercise Pol 03 Tape 14B just after the grammar exercises. You will hear five statements or questions read twice each. After each one decide which of the three responses listed below is the most appropriate. Circle the letter of this reponse. After you have completed the exercise, there will be a pause followed by the answers. Check your work. If you made any errors, go back and listen to the statements again.

1. a. Czytam czasopisma.
   b. Czekam na męża.
   c. Czytam na uniwersytecie.

2. a. Własną powieść.
   b. Bawimy się ze swoimi psami.
   c. Tu jest najowszy seter, którego mam.

3. a. Ta cieńsza może będzie łatwiejsza.
   b. Czytam jedną książkę.
   c. Życie Warszawy i Gazetę Krakowską.

4. a. Ona jest chora.
   b. Tak, on ma temperaturę.
   c. Biorę tylko aspirynę.

5. a. Moim zdaniem nic.
   b. Warto pisać ten artykuł.
   c. Nie specjalnie.

Conversation

Answer the following questions orally for an instructor.

1. Na kogo czekasz?

2. Prenumerujesz jakieś gazety? czasopisma?

3. Jakie czasopisma lubisz czytać?

4. Czy jesteś ciekaw.y/a, co się dzieję na świecie?

5. Co możesz mi polecić do czytania?

6. Kto to była ta pani, z którą rozmawiał.eś/aś?

7. Czy czytasz polskie gazety?

8. Gdzie jest ta broszurka, którą piszę?

9. Jaka to jest książka?

10. Który artykuł twoim zdaniem jest bardziej interesujący?

Packet 14, No. 8

Self-test, Unit 11 (Lessons 13 and 14)

Part A

1. The nominative plural forms of possessive pronouns used when a male person is in the group are:

mój ____________ wasz ____________ czyj ____________

twój ____________ nasz ____________

2. Automobile brand names are declined like what kind of nouns: animate or inanimate?

3. The Polish word ____________________ indicated that an action is still in progress while ____________________ indicated that an action is completes or has started. (Choose between już and jeszcze.)

4. When który is used as a relative pronoun it takes its gender and number from ____________________ and its case from ____________

5. To make the comparative from an adjective that does not end in consonant plus -ny you add the ending -__________ to the stem of the adjective.

6. To make the superlative from a comparative adjective you add ____________ to the beginning/end circle the correct choice .

7. Adjectives derived from verbs (and when in doubt all other adjectives) form the comparative by using ________________ plus the positive degree fo the adjective and form the superlative by using ________________ plus the positive degree of the adjective.

8. To emphasize the notion of "one's own" the adjective ____________________ is used.

Self-test (cont.)

Part B

I. Translate into English.

1. Gdzie on idzie ze swoją córką?

2. Gdzie on idzie z jego córką?

3. Jestem słabsza ale bardziej wymagająca, niż ona.

4. Zaraz cię przedstawię.

5. Prenumerujesz jakieś czasopisma?

II. Translate into Polish.

1. Are you (inform. pl.) taking any medicine? I am not, but they are.

2. He has his own apartment with all the conveniences: electricity, gas and central heating.

3. Do you (formal fem.) see the woman with whom I was talking?

4. My parents want to buy a big Mercedes which is the most expensive car that I know.

5. Although he is very old, my father is still working.

Answer Keys, Packet 14

Swan 14.F.9

tu jest tekst, który warto czytać
tu jest książka, którą warto czytać
tu jest czasopismo, które warto czytać
tu jest podręcznik, który warto czytać
tu jest powieść, którą warto czytać
tu jest artykuł, który warto czytać
tu jest ogłoszenie, które warto czytać

Swan 14.F.12

a. czy znasz człowieka, na którego czekam?
b. kto to był ten człowiek, z którym rozmawiałeś/aś

a. czy znasz chłopca, na którego czekam?
b. kto to był ten chłopiec, z którym rozmawiałeś/aś

a. czy znasz tę dziewczynę, na którą czekam?
b. kto to była ta dziewczyna, z którą rozmawiałeś/aś

a. czy znasz tę osobę, na którą czekam?
b. kto to była ta osoba, z którą rozmawiałeś/aś

a. czy znasz tego pana, na którego czekam?
b. kto to był ten pan, z którym rozmawiałeś/aś

a. czy znasz tę panią, na którą czekam?
b. kto to była ta pani, z którą rozmawiałeś/aś

a. czy znasz to dziecko, na które czekam?
b. kto to było to dziecko, z którym rozmawiałeś/aś

Packet 14, No. 2

1. który -- masculine singular accusative; replaces list in piszę list.
2. którego -- masculine singular accusative animate; replaces człowieka in czekam na człowieka.
3. którym -- masculine singular instrumental; replaces panem in rozmawiałaś z tym panem.

Answer Keys, Packet 14 cont.

Packet 14, No. 3

Part A

1. Gdzie jest to czasopismo, które czytam?
2. To jest jego dziecko, z którym się bawię.
3. Mam te płyty, które ci się podobają.
4. Lubię dziewczynę, która dużo czyta.
5. Znamy tego człowieka, którym się interesuję.

Part B

1. którego
2. która
3. która
4. którym
5. które

Swan 14.F.4

on czeka na swojego brata
ona czeka na swojego ojca
czekasz na swoją siostrę

czekamy na swojego syna
pan czeka na swoją córkę
czekacie na swojego kolegę
czekacie na swoją koleżankę
państwo czekają na swojego przyjaciela
pani czeka na swoją znajomą
oni czekają na swoją przyjaciółkę
czekam na swojego znajomego

Swan 14.F.13

a. ta wódka jest słaba, ale tamta jest słabsza
b. to jest najsłabsza wódka, jaką mam

a. to czasopismo jest grube, ale tamto jest grubsze
b. to jest najgrubsze czasopismo, jakie mam

a. ta powieść jest długa, ale tamta jest dłuższa
b. to jest najdłuższa powieść, jaką mam

a. ta osoba jest miła, ale tamta jest milsza
b. to jest najmilsza osoba, jaką znam

a. ten ptak jest zdrowy, ale tamten jest zdrowszy
b. to jest najzdrowszy ptak, jakiego mam

a. ta aktorka jest młoda, ale tamta jest młodsza
b. to jest najmłodsza aktorka, jaką znam

a. ten dom jest stary, ale tamten jest starszy
b. to jest najstarszy dom, jakim mam

a. ten artykuł jest krótki, ale tamten jest krótszy
b. to jest najkrótszy artykuł, jaki mam

Answer Keys, Packet 14 (cont.)

a. ten profesor jest zajęty, ale tamten jest bardziej zajęty
b. to jest najbardziej zajęty profesor, jakiego znam

a. ten czytelnik jest zadowolony, ale tamten jest bardziej zadowolony
b. to jest najbardziej zadowolony czytelnik, jakiego znam

a. to jest interesująca gazeta, ale tamta jest bardziej interesująca
b. to jest najbardziej interesująca gazeta, jaką mam

a. ten lektor jest wymagający, ale tamten jest bardziej wymagający
b. to jest najbardziej wymagający lektor, jakiego znam

a. ten podręcznik jest dobry, ale tamten jest lepszy
b. to jest najlepszy podręcznik, jakim mam

a. ten student jest zły, ale tamten jest gorszy
b. to jest najgorszy student, jakiego znam

a. to mieszkanie jest duże, ale tamto jest większe
b. to jest największe mieszkanie, jakiem mam

a. ten pies jest mały, ale tamten jest mniejszy
b. to jest najmniejszy pies, jakiego mam

a. ten geniusz jest wielki, ale tamten jest większy
b. to jest największy geniusz, jakiego znam

Swan 14.F.14

a. gdzie są te listy, które piszesz?
b. na kogo czekasz? Czekam na moją żonę
c. jego ojciec jest interesujący, ale jego matka jest jeszcze bardziej interesująca
d. mam młodszego brata i dwie starsze siostry
e. kto to jest ta osoba, z którą rozmawiałeś?
f. jestem zbyt zajęty, żeby pisać ten artykuł
g. jaką książkę polecasz?

Packet 14, No. 8 (Self-test)

Part A

1. moi   wasi   czyi
   twoi   nasi

2. animate
3. jeszcze; już
4. the noun referred to/replaced; the noun replaced in the second sentence.
5. -szy
6. naj-; beginning
7. bardziej; najbardziej
8. własny

Answer Keys, Packet 14 (cont.)

Part B

I.
1. Where is he going with his (own) daughter?
2. Where is he going with his (someone else's) daughter?
3. I am weaker but more demanding than she is.
4. I'll introduce you right away.
5. Do you subscribe to any magazines?

II.
1. Czy bierzecie jakieś lekarstwa? Ja nie, ale oni biorą.
2. On ma własne mieszkanie ze wszystkimi wygodami: elektrycznością, gazem i centralnym ogrzewaniem.
3. Czy pani widzi kobietę, z którą rozmawiałam?
4. Moi rodzice chcą kupić dużego mercedesa, który jest najdroższym samochodem, jaki znam.
5. Chociaż jest bardzo stary, mój ojciec jeszcze pracuje.

Dictation Unit 11, Lesson 13 Answer Key

Pol 03 Tape 13B

--Czy masz rodzeństwo?

--Mam młodszego brata. Ma na imię Paweł. On chce kupić nowy samochód.

--Nie wiem, on chyba kupi sobie małego fiata.

--Kiedy go będzie mieć, to chciałabym go poznać.

UNIT TWELVE

Lesson 15

15th century wooden church at Dębno
(Nowy Targ district, Krakow voivodship)

Unit 12

Student-Instructor Checklist

Name: ______________________________

☐ Vocabulary Quiz on Lesson 15.

☐ Do orally exs. 6, 7, 9. (Swan 15.D)

☐ Write dictation. (Packet 15, No. 10)

☐ Write short story or dialogue (Packet 15, No. 11)

☐ Answer questions orally. (Packet 15, No. 12, Part A)

☐ Tell a story orally. (Packet 15, No. 12, Part B)

☐ Pretest Unit 12

	Grade	
Written	☐	
Oral	☐	☐ Total

Test Unit 12

Student Signature: ______________________________

Instructor Signature: ______________________________

Date: ______________________

Main Objectives of Unit Twelve

Unit Twelve introduces two important grammatical problems: the genitive case and some prepositions governing that case. It consists of Lesson 15 in Swan, a student-instructor checklist, an activity schedule, a packet of exercises and answer keys.

At the end of Unit Twelve you will be able to:

Vocabulary

- comprehend and use all vocabulary in the Vocabulary List in written and spoken sentences.
- translate from Polish into English.
- translate from English into Polish.
- compose a dialogue.

Grammar Concepts

- use the genitive case in singular and plural forms.
- use several prepositions governing that case.
- increase your knowledge of spelling rules.

Speaking and Listening

- do grammar exercises orally.
- write a dialogue.
- read short critical essay with correct pronunciation.
- write a dictation.

Student Activity Schedule

Unit 12
Lesson 15

Student Checklist	Activities
	A. Vocabulary 1. Read the Vocabulary List on Lesson 15 in Packet 15, No. 1.
	* 2. Listen to the vocabulary list on Pol 03 Tape 15A. Repeat after the speakers, imitating their pronunciation as closely as possible.
	3. Optional. Make and use flashcards as in Lesson 13.
	4. Do Packet 15, No. 2 (Crossword Puzzle). See Answer Key.
	* 5. Go to an instructor and take the vocabulary quiz on lesson 15.
	B. Reading 1. Read Swan 15.A (Pan Kowalczyk jest dyrektorem biura podróży).
	2. Write answers to the questions on this story in Swan 15.B (Pytania). See Answer Key.
	* 3. Listen to this story and the questions on it on Pol 03 Tape 15A just after the vocabulary list.
	C. The Genitive Case 1. Read Swan 15.C.1 (Gramatyka: The Genitive Case).
	2. Read Packet 15, No. 3 (Use of the Genitive Case).
	3. Optional. Review Packet 4, No. 2 (Stems and Endings).
	4. Read Swan 15.C.2 (Gramatyka: Formation of the Genitive Case) and Swan 15.C.3 (Gramatyka: Examples of Genitive Case Forms).
	5. Do exs. 4, 5, 10, 11, 12 in Swan 15.D (Ćwiczenia). See Answer Key.
	6. Do Packet 15, No. 4 (Exercises on the Genitive). See Answer Key.
	* 7. Do the grammar exercises on Pol 03 Tape 15B.
	* 8. Go to an instructor and do orally exs. 6, 7, 9 in Swan 15.D (Ćwiczenia).

Student Activities Schedule

Unit 12
Lesson 15

Student Checklist | Activities

D. The (y/i) Spelling Rule

1. Optional. Review Swan 2.D (The Spelling of Kreska Consonants).

2. Read Swan 15.C.4 (Gramatyka: The (y/i) Spelling Rule) and do the exercise at the end of the section. See Answer Key.

E. Prepositions

1. Read Packet 15, No. 5 (Prepositions).

2. Do Packet 15, No. 6 (Exercises on Prepositions) See Answer Key.

F. Culture

Read the Cultural Note in Packet 15, No. 7. Enjoy!

*G. Additional Reading

Do Packet 15, No. 8 (Additional Reading). See Answer Key. You may listen to the passage and practive your pronunciation on Pol 03 Tape 15A after the questions on the Swan reading passage.

H. Listening Comprehension, Conversation and Writing

* 1. Do Packet 15, No. 9 (Listening Comprehension).

* 2. Do Packet 15, No. 10 (Dictation). Have an instructor check your work.

* 3. Do Packet 15, No. 11 (Writing). Have an instructor check your work.

* 4. Do Packet 15, No. 12 (Oral Work) for an instructor.

I. Review

1. Write exs. 13 and 14 in Swan 15.D (Ćwiczenia). See Answer Key.

2. Read the Objectives List for Unit 12. See whether you can meet all the objectives. If you have difficulty with any, go back and review that material.

Student Activity Schedule

Unit 12
Lesson 15

Student Checklist	Activities
	3. Do Packet 15, No. 13 (Self-test, Unit 12). See Answer Key.
	*J. Take Unit 12 Pretest. Have it checked by an instructor. Go over your mistakes. If you score 80% or better on this pass-fail pretest, you may go on to:
	*K. Take Unit 12 Test. Have it checked by an instructor.

A Polish Idiom

In order to describe some very remote
and boring places outside
of the main stream of life, Poles ofter say:

Tam, gdzie diabeł mówi dobranoc

There, where the devil says good-night

Packet 15, No. 1

Vocabulary List, Lesson 15

bez (+ gen.)	WITHOUT (+ gen.)
czarny	BLACK
dla (+ gen.)	FOR (+ gen.)
do (+ gen.)	TO (+ gen.)
dział	DEPARTMENT
handel	TRADE, BUSINESS
jak na (+ acc.)	FOR, AS FOR
jako	AS
komponować (III)	TO COMPOSE
melancholijny	MELANCHOLIC
nie ma	THERE IS NOT; (he, she, it) DOES NOT HAVE
niestety	UNFORTUNATELY
numer	NUMBER (also slang: NUMBER, TRICK)
o (+ loc.)	ABOUT (+ loc.)
od (+ gen.)	FROM (+ gen.)
oryginalny	ORGINIAL
oto	THERE (is, are) (pointing out)
podróż	TRAVEL
poetycki	POETIC
potrzeba	NEED
praca	WORK
pracownik	WORKER, EMPLOYEE
prezent	PRESENT, GIFT
próba	ATTEMPT
próbny	TRIAL (adj.)
przedsiębiorstwo	ENTERPRISE, COMPANY
reklama	ADVERTISING; COMMERCIALS (in the pl.)
ręka rąk	HAND
specjalista	SPECIALIST
sporo (+ gen. pl.)	A NUMBER OF (+ gen.)
u (+ gen.)	AT (+ gen.)
warszawski	WARSAW (adj.)
w dziale (loc.)	IN A DEPARTMENT
wracać (I)	TO RETURN
w swojej pracy (loc.)	IN HIS WORK (loc.)
z (+ gen.)	FROM (+ gen.)
zły	ANGRY
życie	LIFE

Packet 15, No. 2

Crossword Puzzle

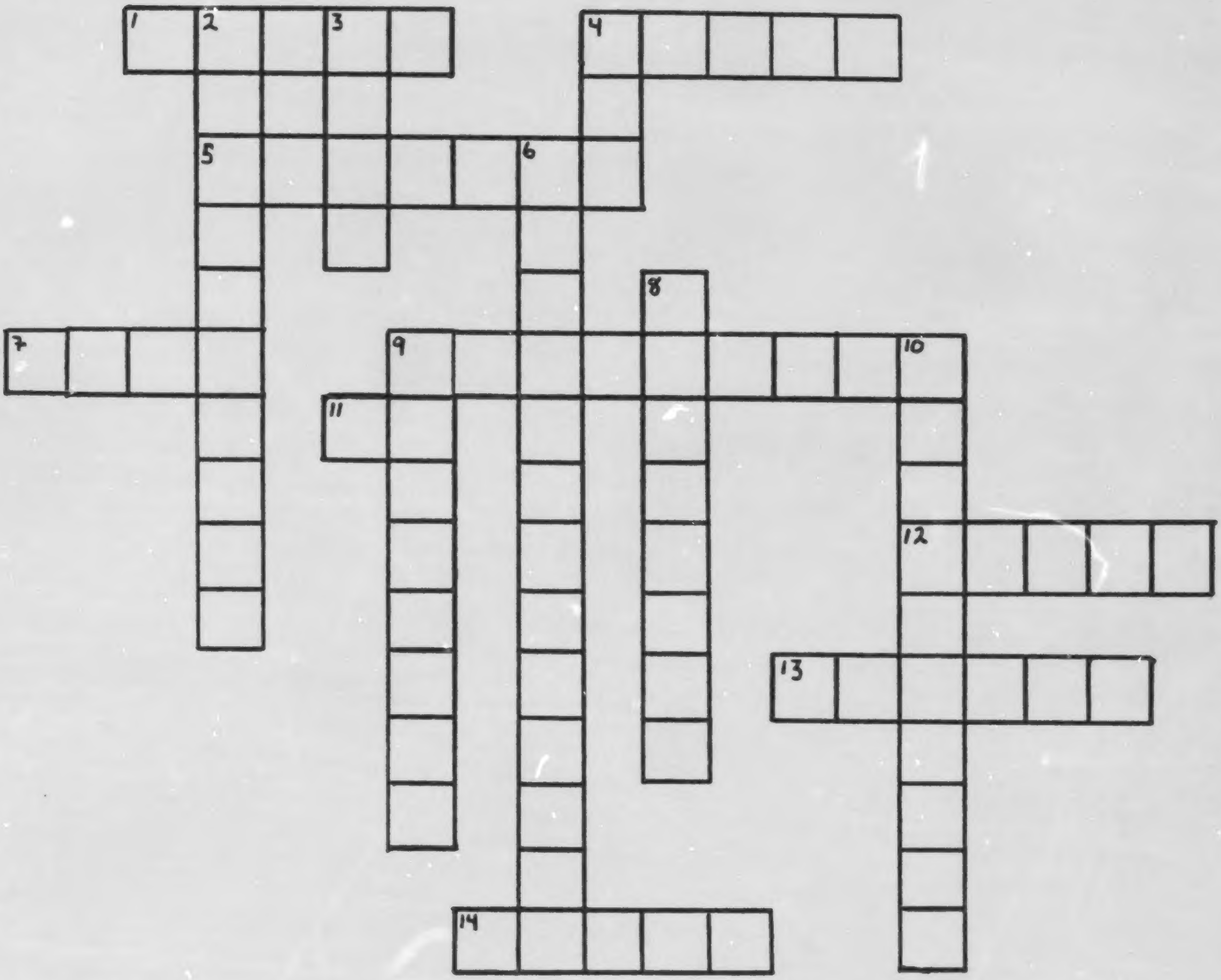

Across

1. one's own (fem.)
4. department
5. advertising
7. black
9. worker, employee
11. to
12. attempt
13. trade, business
14. life

Down

2. Warsaw (adj.)
3. as
4. for
6. melancholic
8. need
9. poetic
10. to compose

Use of the Genitive Case

The grammar section in Swan 15.C.1 gives you some basic information on how ans when to use the genitive case. Here are some more useful hints to supplement those remarks.

Note on Swan 15.C.1.a
The adnominal use also applies to the English Saxon genitive father's . In short, whether it is *the house of father* or *father's house* , in Polish you use dom ojca.

Note on Swan 15.C.1.c
As you remember form Swan 12.B, numerals ending in 5 and above take the genitive plural forms. When these numbers are the subject of a sentence they are followed by the verb in the singular in all tenses, neuter in the past tense . The same rule applies to many quantifiers such as the adverbs dużo mało, sporo, etc.

Tu jest pięć studentek.

Tam było dziesięć kotów.

Jutro tu będzie siedem stołów.

W domu jest dużo książek.

Masculine animate nouns denoting persons take a slightly different ending of the numeral itself. This will be introduced later.

Note on Swan 15.C.1.b
When faced with a choice between the genitive endings -a and -u for inanimate masculine nouns you may use this rule of thumb: nouns denoting objects which are closer or more familiar to the native speaker take the ending -a , while those more distant or less familiar take -u. Compare the distance between Warsaw-Berlin and Warsaw-London. Since Berlin is much closer you say:

do Berlina vs do Londynu

do chleba vs do hotelu

You may note, however, that objects easily adaptable to everyday life get the familiar -a ending in spite of their foreign-word origins:

radio -- radia

adapter -- adaptera

telewizor -- telewizora

In general one may say that nouns denoting persons, animals and isolated objects have, in the Genitive, the ending -a (groups 1, 2, 3, 4 and 5). More explicitly these are the names of:

1. persons: ojca
2. animals: konia (except: wołu)
3. isolated objects: chleba, pieca, kamienia
4. tools, implements: młota, pługa, klucza
5. parts of the body: nosa, czoła, brzucha, włosa, języka
6. measures, weights, and money: metra, grama, grosza, szylinga
7. games and dances: wista, brydża, mazura, poloneza
8. months (all except luty, lutego): stycznia, marca.., grudnia.

In the Genitive, the ending -a is more frequent than -u. Nevertheless there is a considerable number of masculine nouns which take -u in the Genitive groups 6 and 7 . In general, these are monosyllabic and denote animate objects. More explicitly they are:

1. remember: no noun designating a person.
2. remember: the name of a single animal: wół, wołu.
3. collectives (or composities): lud, ród (naród), drób, bób, miód, tłum, pułk, piasek, statek, okręt, pociąg, stół, dwór, gród, (ogród), kraj, dom, pokój.
4. abstracts: umysł, rozum, sąd, powód, pokój (peace), czas, rok, raz, (obraz).
5. senses: zmysł, wzrok, słuch, węch, smak, dotyk.
6. sounds: głos, ton, śpiew, dźwięk, krzyk, zgrzyt, płacz, śmiech.
7. form or directions: kształt, wzrost, przód, tył, bok, dół, szczyt, wschód, zachód.
8. motions and conditions: stan, lot (samolot), chód samochód , głód, chłód, mróz, ból, wstyd, strach, gniew sen, spokój.
9. days of the week: poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek (N.B. -- środa, sobota, niedziela are feminine).
10. certain cities, rivers, mountains:
    a. Londyn, Rzym, Madryt, Waszyngton, Nowy York.
    b. Ren, Tybr, Dunaj, Bug, Dkniepr, San, Wisłok, Styks.
    c. Atlas, Kaukaz.
11. words borrowed from Latin or French: honor, walor, wigor, ferwor, fawor, kolor, papier, portret, bilet, teatr, wagon, instynkt, atrament, temperament, testament, gaz, hotel.

There are, however, six nouns which can take either -a or -u in the Genitive but with a different meaning in each case:

1.	zamek	-a, lock	-u, castle
2.	zbieg	-a, deserter	-u, coincidence
3.	wieczór	-a, evening	-u, social evening
4.	bal	-a, beam	-u, ball, dance
5.	lipiec	-a, July	-u, mead (obselete)
6.	dąb -- dęba (figurative language: koń staje dęba, the horse rears; idiomatic Acc. like: tańczyć walca, palić papierosa);		-dębu, oak

IMPORTANT:

The genitive case has another common use. It is used as the case of the direct object of a negated transitive (taking a direct object) verb, for example:

Mam jedno pióro.	Nie mam jednego pióra.
On ma matkę i siostrę.	On nie ma matki i siostry.
On czyta tę gazetę.	On nie czyta tej gazety.

This is straightforward.

Negating the verb być *to be*, however, has two consequences depending on the use, or meaning, of the verb in a given context. You already know that when the verb być is used as an identifier you can negate the sentence without changing the case of the predicate noun:

To jest inteligentna studentka.

To nie jest inteligentna studentka.

On jest dobrym studentem.

On nie jest dobrym studentem.

When the verb być is used to show the existence of some person or object, then it is negated by using nie ma + the genitive (and not nie jest + nominative or instrumental).

Tu jest inteligentna studentka.

Tu nie ma inteligentej studentki.

W biurze jest rygorystyczny dyrektor.

W biurze nie ma rygorystycznego dyrektora.

Tam są te nudne czasopisma.:

Tam nie ma tych nudnych czasopism.

Note: nie ma is both the negation of on, ona, ono ma and the negation of jest and są when they show existence. Nie ma always takes the object noun in the genitive case.

The past tense of nie ma when it negates jest or są is nie było

Wczoraj nie było studentów na uniwersytecie.

Przedwczoraj nie było pani Krystyny w domu.

and the future tense is nie będzie:

Jutro nie będzie dyrektora w biurze.

Pojutrze nie będzie tu złego psa.

Packet 15, No. 4

Exercises on the Genitive

Part A

Note the genitive endings on the names of cities that are underlined on the map of Western Europe below. Supply the proper genitive endings for the names of cities not underlined on the map.

I. Z Warszawy do:

1. Szczecin__________.
2. Poznań____________.
3. Triest____________.
4. Hamburg___________.
5. Neapol____________.

II. Do Warszawy z:

6. Zurych_______________.
7. Gibraltar____________.
8. Amsterdam____________.
9. Dublin_______________.
10. Turyn_______________.

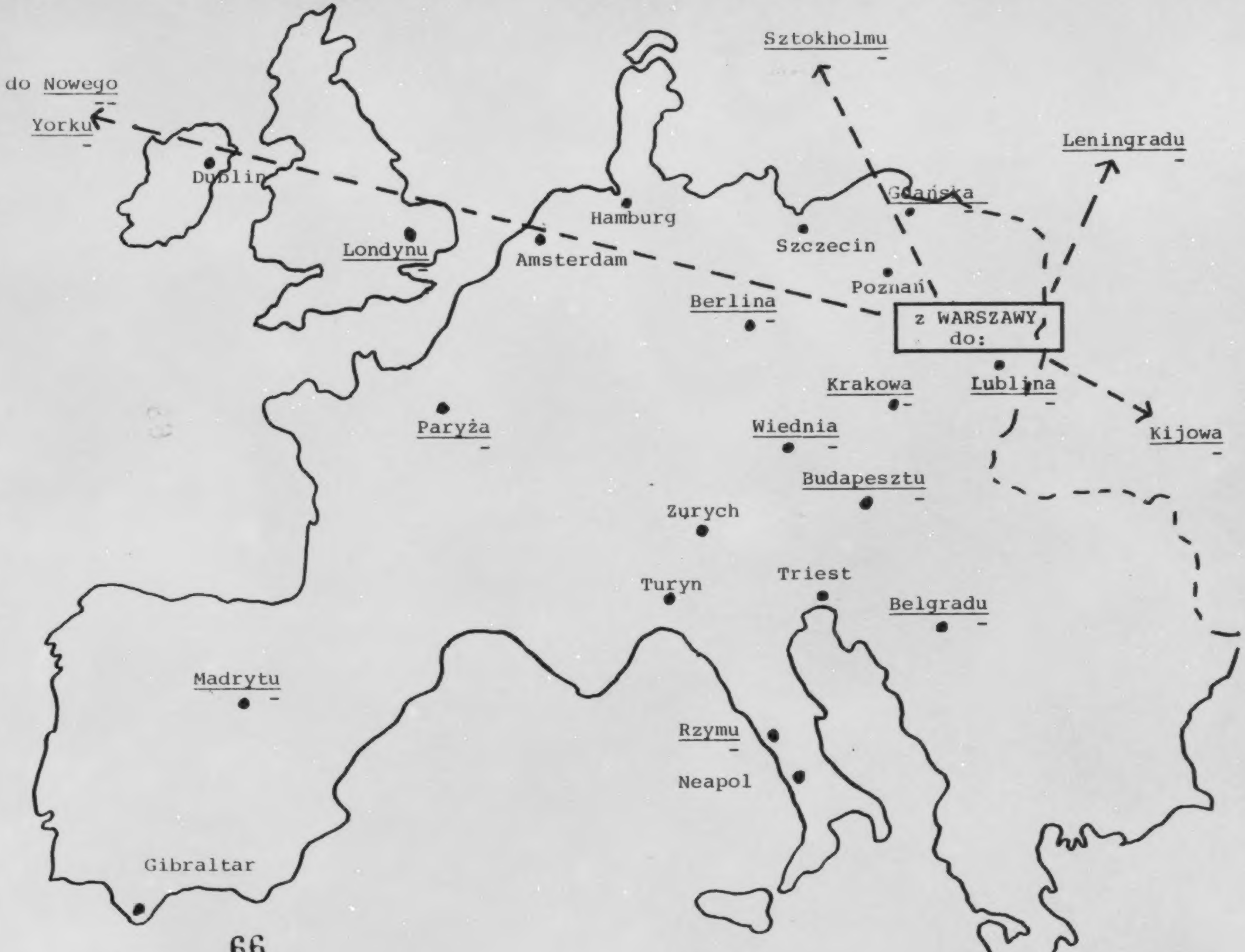
do Nowego Yorku
Dublin
Londynu
Amsterdam
Hamburg
Sztokholmu
Szczecin
Gdańska
Leningradu
Poznań
Berlina
z WARSZAWY do:
Krakowa
Lublina
Kijowa
Paryża
Wiednia
Budapesztu
Zurych
Turyn
Triest
Belgradu
Madrytu
Rzymu
Neapol
Gibraltar

Packet 15, No. 4 (cont.)

Exercises on the Genitive (cont.)

Part B

Negate the following sentences, making all necessary changes.

1. Państwo Zielińscy mają nowe mieszkanie i duży samochód.

2. Czytasz nowoczesne książki i czasopisma.

3. Tam są moi bracia i ich żony.

4. Tu jest sprawny urzędnik.

5. To jest nasz stary profesor. On jest geniuszem.

Packet 15, No. 5

Prepositions

In addition to the prepositions w we, po, za, na, z + instr. = *with* you have learned thus far, Lesson 15 introduces a number of new prepositions that take the genitive case:

dla *for* pana Orłowskiego

do *to, toward* Warszawy

od *from* pani Szymanowskiej also used colloquially instead of niż in making a comparison:

ona jest młodsza niż brat.
ona jest młodsza od swojego brata

u *at somebody s* pana Kowalczyka

bez *without* sekretarki

z *from within* domu spelled ze before a cluster of consonants: ze szkoły

Two new prepositions that take different cases are also introduced:

o + loc. *about* o Warszawie

jak na + acc. *as for, for* jak na potrzeby

All these prepositions are necessary to make more complex and idiomatic sentences -- they indicate directions, motions, situations etc... Normally they maintain the same notions in various contexts and should be memorized carefully.

Note that is is vital to learn the case each preposition governs when you learn the preposition, especially since the meaning of some prepositions changes when the case of the governed noun changes:

Idę z wujkiem. z + instr.
I am going with my uncle.

vs.

Idę z domu. z + gen.
I am going out of the house.

Note that the English word from is either z or od in Polish. Z implied "out of", while od implies "away from", Thus, with people you use only od:

Idę od mojego narzeczonego.

Prepositions (cont.)

The drawings below indicate some of the relationships which are expressed by the prepositions you have learned so far.

To jest dom pana Kowalczyka

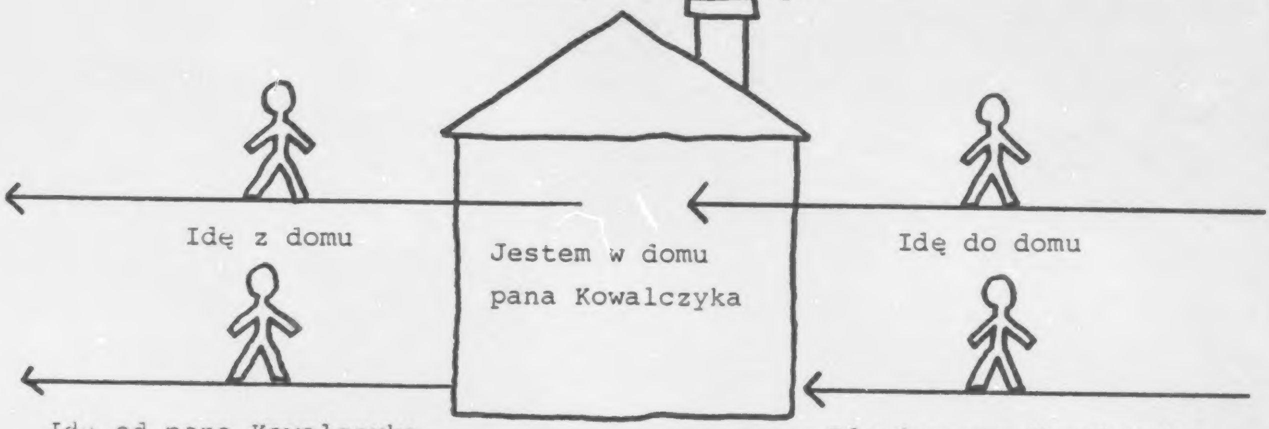

Idę z domu

Jestem w domu pana Kowalczyka

Idę do domu

Idę od pana Kowalczyka

Jestem u pana Kowalczyka

Idę do pana Kowalczyka

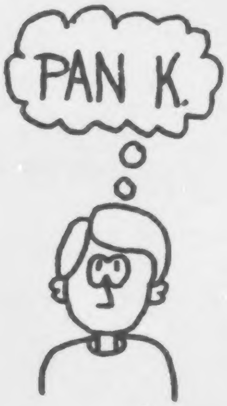

Mówię o panu Kowalczyka
ale jestem bez pana Kowalczyka

Beware the English at!

At in English can be translated into Polish in three different ways depending on "where you're at". Use u + gen. if it is a person; use w + loc. if it is an enclosed place; use na + loc. if it is an event, an open space or a collection of buildings. Thus you say:

Jestem u siostry.	*I am at my sister's.*
Jestem w biurze.	*I am at the office.*
Jestem na uniwersytecie.	*I am at the university.*

With time expressions use o + loc.:

Będę tu o piątej.	*I'll be here at 5:00*

Exercise on Prepositions

I. Fill in the blanks with the necessary propositions indicating dirctions, locations, time, etc...

Dzisiaj idę____________ (to) pani Szymanowskiej. Ona będzie __________ (at) pani Krysi _______ (at) domu. Obydwie panie pracują ______________ (in) biurze, są koleżankami. Po południu idą ____________ (to) zajęcia. Tam ____________ (will be) pięć ich koleżanek. _____________ (At five) idą _____________ (to) kina, ale ___________ (without) Marii. Ona się spieszy ___________ (to) koncert, idą tam ___________ (with) Krzysztofem. Oni dużo mówią _______________ (about) tym koncercie. Krzysztof jest specjalistą _______________ (of) muzyki. On pisze ____________ (about) niej artykuł _______________ (for) gazety.

II. Supple the proper endings required after the prepositions:

Pan Wiktor wieczorem jest w dom_____ U pan_________ Wiktor__________ są trzy kot__________ ale nie ma(pies,pl.)_________. Wiktor rano chodzi na zakup________, bo bez zakup___________ jego zwierzęta są smutne. Do Wiktor__________ trzeba długo iść. Od Wiktor___________ wracam zadowolony, a bez Wiktor________ jestem niezadowolony. Po siódm _________ jestem już w dom_________ i myślę o Wiktor____________ Chciałbym dla Wiktor_______ kupić dużo płyt___________, bo on bardzo lubi muzykę ale nie chodzi na koncert__(pl.)

Hala Gąsienicowa, The Tatry Mountains south of Zakopane.

Cultural Note

Vacations are just as popular in Poland as anywhere else. Vacation time is determined according to the number of years on the job: 14 days for the first year of work and 26 days after 10 years.

Poles love to travel away from home for their vacations. Many go abroad usually to socialist countries, but most stay in Poland, visiting tourist centers of all types. A long-standing tourist center for both Poles and foreigners is Zakopane. Located at the edge of the Tatry Mountains in southern Poland, Zakopane has been popular for a hundred years as a resort for all seasons. There is hiking and sightseeing year-round. In the winter it becomes "the capital" of Poland, as millions of people come to enjoy the mountains and winter sports. Zakopane is also popular in the summer for the mountain air and a chance to enjoy nature in the mountains.

The other primary tourist center for Poles is in the north. Sopot, on the Baltic Sea between Gdynia to the north and Gdańsk to the south, is a beach resort and has Poland's longest pier (512 meters). People come from all over the walk on the pier, to swim and to soak up the sun. Sopot also hosts an annual Summer International Song Festival which is broadcast all over Eastern Europe on television.

In addition to these centers Poles also visit historical sites, cities, forests and lakes for a chance to get away from it all. It is not uncommon for one parent to take one or more of the children on a long vacation for a change of climate while the other parent stays home to work or joins them for only part of their stay.

Packet 15, No. 8

Additional Reading

Andrzej Kijowski o powieści Podróż Stanisława Dygata:

Pod koniec roku 1955 w samolotach KLM, SAS i Sabena, w pierwszej klasie wagonów sypialnych Towarzystwa "Wagon-Lits Cook" pojawiły się staruszki w wynędzniałych płaszczykach i podartych chustkach, z podniszczonymi torbami rękach, ze starymi tekturowymi walizeczkami, obwiązanymi sznurkiem, spłakane stare gaździnki z koszykami jabłek, a także damy strojem i manierami przypominające podróże do "badów" z końca zeszłego stulecia... To Polska Ludowa wysyłała swych staruszków w świat po kursie 1 dolar = 4 złote. Wędrówka staruszek była ostatnim aktem wielkiej wędrówki Polaków przez Czerniowce i Kołymę, przez Węgry i Persję, przez Tobruk, Monte Cassino, Falaise i Arnheim do farm owczych w Austrialii, na brazylijskie plantacje kawy i bawełny.

Andrzej Kijowski, Arcydzieło nieznane, 1964

1. Read this excerpt from a critical essay and try to identify:

   a. names of countries;

   b. geographical names -- orginal and their Polish version inflected according to gender (Kołyma -- przez Kołymę);

   c. the instrumental case after preposition z;

   d. adjectives you know or formed from words you have learned (owca -- owcze -- do owczych).

2. Read it once more aloud, paying special attention to the pronunciation of endings and nasal vowel (ą, ę) in middle of words and in final position. You may listen to this passage read aloud on Pol 03 Tape 15A after the questions on the reading from Swan.

3. With a dictionary in hand try to translate it (orally) before looking at the translation provided on the next page.

Note: The złoty is Poland's currency (it comes from the word złoto *gold*). In 1978 the official exchange rate was 1.00 = 33 złote; in 1982 the official exchange rate was 1.00 = 80 złotych. (The black market rate usually ranges from 3-8 times more than the official exchange rate.)

Additional Reading (cont.)

Andrzej Kijowski on Stanisław Dygat's novel The Journey:

At the end of 1955 in KLM, SAS and Sabene planes, in the first class section of the sleeping cars of the "Wagon-Lits Cook" Company there appeared some old women wearing shabby overcoats and torn shawls, with worn-out bags in their hands, with old cardboard suitcases tied with string, tearful old housewives with baskets of apples, and also some ladies whose dress and manners were reminiscent of journeys to the bathing places at the end of the last century... It was People's Poland sending her old folks out at the exchange rate of $1.00 = 4 zlotys. The wandering of the old women was the last act of the great wandering of the Poles through Cernovice and Kolyma, through Hungary and Persia, through Tobruk, Monte Cassino, Falaise and Arnheim to the sheep farms in Autralia, to the Brasilian coffee and cotton plantations.

Packet 15, No. 9

Listening Comprehension

Do the Listening comprehension exercise on Pol 03 Tape 15B just after the grammar exercises. You will hear a dialogue. Following the dialogue 5 statements will be made. Basing your answers on the dialogue you hear, decide whether each of these statements is true or false. If true, circle tak; if false circle nie. The dialogue and statements will then be read a second time. Check your work. The answers will follow after a short pause.

Note: In this dialogue you will hear the word stary used to refer to the boss, the old man, In this meaning it is used without a noun.

1. Tak Nie
2. Tak Nie
3. Tak Nie
4. Tak Nie
5. Tak Nie

Dictation

Do the dictation on Pol 03 Tape 15B, just after the listening comprhension exercise which you just did. Do it as in Lesson 13. Have an instructor check your work (write on the lines below). The picture illustrates part of the dictation

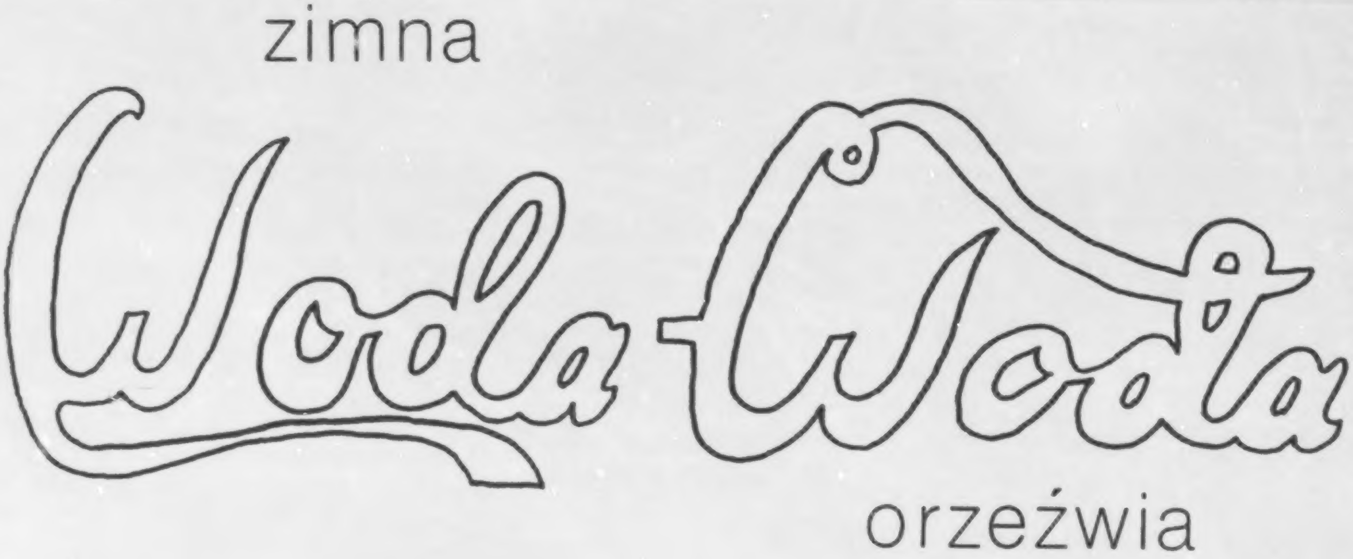

zimna	*cold*
woda	*water*
orzeźwiać	*to refresh*

Packet 15, No. 11

Writing

Write a short story/composition about one day. You may live in the city, in a town, on a farm, etc.. You may be a student or not, a child or an adult, etc... Tell about where you go (always on foot --iść), what is there, what you do there, who you visit, at what time, etc... You may make this a dialogue or a narrative, as you choose. Your composition should be about 100 words long (you are alwyas welcome to write more). Try to include as many examples of the genitive case and different prepositions as you can. Have fun!

Packet 15, No. 12

Oral Work

Part A.

Answer the following questions orally for an instructor. You may also use the map in Packet 15, No. 4 to give grammatically correct answers.

1. Czy pan/i był/a w Nowym Yorku?
2. Czy chciałby/chciałaby pan/i mieszkać w Nowym Yorku?
3. Jak się nazywa po polsku "Paris"?
4. A jak się nazywa po polsku "London"?
5. Czy pan/i był/a w Londynie?
6. A czy chciałby pan zwiedzić Londyn?
7. Czy wolałby pan mieszkać w Paryżu czy w Londynie?
8. Które miasto jest najładniejsze -- Warszawa, Paryż, Londyn czy Nowy York?
9. A które miasto jest największe?
10. Jakie jeszcze miasta chciałby pan zwiedzić?
11. Gdzie jest lepiej mieszkać -- w Columbus czy w Nowym Yorku?

Part B.

On the oral portion of Unit 12 Test you will have to tell a short story about living in or visiting a foreign city. Practice doing this by going to an instructor and telling him about cities you know using the adjectives and prepositions from Lesson 15 and previous lessons.

Packet 15, No. 13

Self-test, Unit 12

Part A

1. The (y/i) spelling rule states that after (underlying) b', p', f', w', m', c', dz', ź, s', n', l , j , k , g one writes ________________.

Otherwise write ________________.

2. After the numbers 5 and above the ________________ case and number is required.

3. The genitive case is most frequently used in the adnominal usage.

Give an example of this use: ________________________________

4. Some quantifiers which require the genitive plural are ______________

and ____________________.

5. Six prepositions which govern the genitive case are __________,

__________, __________, __________, __________, __________.

6. The genitive case endings for adjectives are:

	Sing.	Pl.
Masc.		
Fem.		
Neuter		

7. Animate masc. sg. nouns take the genitive endings -______________;

inanimate masc. sg. nouns take either -____________ or

-____________ in the genitive.

8. Fem. sg. nouns end in -____________ in the genitive, while

neuter sg. nouns take -______________ in the genitive.

Self-test, Unit 12 (cont.)

9. The genitive plural endings are:

Gen.	Usual	Exceptional
Masc.		
Fem.		
Neut.		

10. The genitive case is always used as the direct object of

_____________________ verbs.

Part B

I. Translate into English.

1. Piszę listy do swoich koleżanek, które dużo podróżują.

2. Tu jest sporo ciekawych książek.

3. Idę od pani Ślizińskiej do pana Borowskiego.

4. Ona komponuje ładne piosenki.

5. Tu było sześć gwiazd filmowych.

6. Ona mie ma kota.

II. Translate into Polish.

1. Here is a present for your (inf. sg.) daughter.

2. He is worried because he is out of work.

Self-test, Unit 12 (cont.)

II. (cont.)

3. There is that famous actor's house. Isn't it beautiful?

4. There are a lot of energetic boxers, happy singers (f.), comfortable chairs and stubborn dogs here.

5. There are seven horses, eight cows and nine chickens here but only two pigs there.

6. There are not intelligent lecturers here.

Answer Keys, Packet 15

Packet 15, No. 2

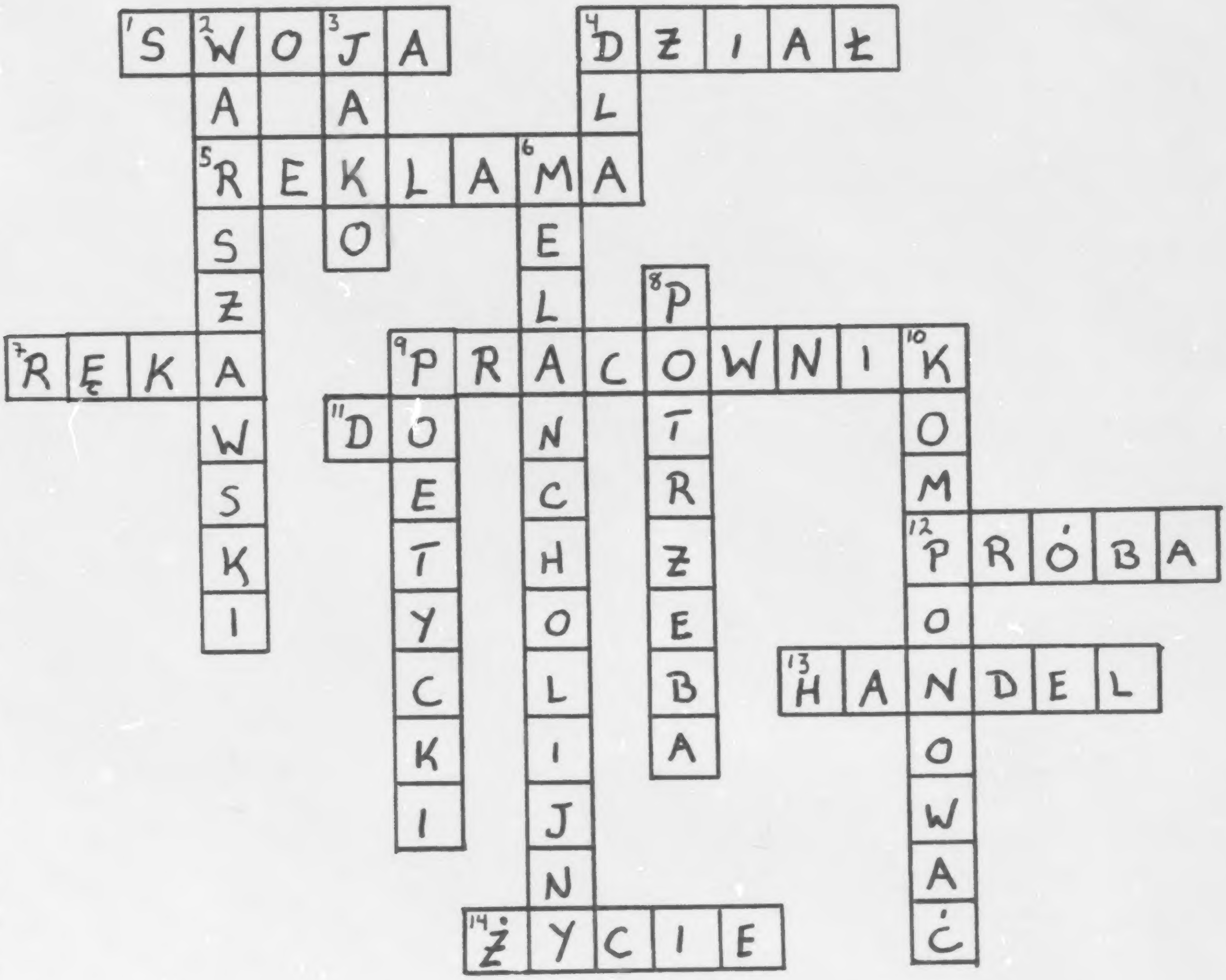
1 SWOJA
2 WARSZAWSKI
3 JAKO
4 DZIAŁ
4 DLA
5 REKLAMA
6 MELANCHOLIJNY
7 RĘKA
8 POTRZEBA
9 PRACOWNIK
9 POETYCKI
10 KOMPONOWAĆ
11 DO
12 PRÓBA
13 HANDEL
14 ŻYCIE

Answer Keys, Packet 15 (cont.)

Swan 15.B

1. Pan Kowalczyk jest dyrektorem biura podróży.
2. Pan Wiktor Orłowski i pani Jolanta Szymanowska są pracownikami tego przedsiębiourstwa.
3. Pani Szymanowska jest sekretarką pana Kowalczyka.
4. Pan Orłowski pracuje w dziale reklamy.
5. Pan Orłowski chciałby pracować jako specjalista od reklamy i komponować poetyckie ogłoszenia dla przedsiębiorstwa.
6. Pan Kowalczyk jest zdania, że ogłoszenia pana Orłowskiego są zbyt melancholijne, jak na potrzeby handlu.
7. Nie, bo jego życie nie jest łatwa Jest to życie geniusza w biurze.

Swan 15.D.4

tu jest prezent dla naszej córki
tu jest prezent dla naszego brata
tu jest prezent dla naszego ojca
tu jest prezent dla naszego wujka
tu jest prezent dla naszej rodziny
tu jest prezent dla naszej siostry
tu jest prezent dla naszej cioci
tu jest prezent dla naszej babci
tu jest prezent dla naszego dziadka

Swan 15.D.5

a. tu jest list od mojego dobrego kolegi
b. tu jest list od mojej dobrej koleżanki

a. tu jest list od mojego dobrego znajomego
b. tu jest list od mojej dobrej znajomej

Swan 15.D.10

tu jest sporo interesujących kobiet
tu jest sporo interesujących aktorów
tu jest sporo interesujących aktorek
tu jest sporo interesujących panów
tu jest sporo interesujących pań
tu jest sporo interesujących chłopców
tu jest sporo interesujących dziewczyn
tu jest sporo interesujących czasopism
tu jest sporo interesujących gazet
tu jest sporo interesujących podręczników
tu jest sporo interesujących filmów
tu jest sporo interesujących artykułów
tu jest sporo interesujących listów
tu jest sporo interesujących broszurek
tu jest sporo interesujących powieści

Swan 15.D.11

a. tu jest jedna ryba
b. tu są dwie ryby
c. tu jest pięć ryb

a. tu jest jedna krowa
b. tu są dwie krowy
c. tu jest pięć krów

Swan 15.D.11 cont.

a. tu jest jeden koń
b. tu są dwa konie
c. tu jest pięć koni

a. tu jest jeden pies
b. tu są dwa psy
c. tu jest pięć psów

a. tu jest jeden pudel
b. tu są dwa pudle
c. tu jest pięć pudli

a. tu jest jedna owca
b. tu są dwie owce
c. tu jest pięć owiec

a. tu jest jeden orzeł
b. tu są dwa orły
c. tu jest pięć orłów

a. tu jest jeden krokodyl
b. tu są dwa krokodyle
c. tu jest pięć krokodyli

a. tu jest jedna świnia
b. tu są dwie świnie
c. tu jest pięć świń

a. tu jest jeden ptak
b. tu są dwa ptaki
c. tu są trzy ptaki

a. tu jest jeden paw
b. tu są dwa pawie
c. tu są trzy pawie

a. tu jest jeden wąż
b. tu są dwa węże
c. tu jest pięć węży

a. tu jest jedna kura
b. tu są dwie kury
c. tu jest pięć kur

Swan 15.D.12

znam tę kobietę
znam tego dyrektora
znam tę sekretarkę/tego sekretarza
znam tego pracownika
znam tę panią
znam tego pana

Answer Keys, Packet 15 (cont.)

Swan 15.D.12 (cont.)

znam tego aktora
znam tę dziennikarkę
znam tego piosenkarza

chcę kupić konia
chcę kupić kota
chcę kupić ptaka
chcę kupić krowę
chcę kupić świnię
chcę kupić węża
chcę kupić słonia
chcę kupić lwa
chcę kupić samochód
chcę kupić dom
chcę kupić adapter
chcę kupić radio
chcę kupić stół
chcę kupić płytę
chcę kupić biurko

Packet 15, No. 4

Part A

I. 1. Szczecina
   2. Poznania
   3. Triestu
   4. Hamburga
   5. Neapolu

II. 6. Zurychu
   7. Gibraltaru
   8. Amsterdamu
   9. Dublina compare: Lublin and Dublin
   10. Turynu

Part B

1. Państwo Zielińscy nie mają nowego mieszkania i dużego samochodu.

2. Nie czytasz nowoczesnych książek i czasopism.

3. Tam nie ma moich braci i ich żon.

4. Tu nie ma sprawnego urzędnika.

5. To nie jest nasz stary profesor. On nie jest geniuszem.

Answer Keys, Packet 15 (cont.)

Swan 15,C.4

by
si
cy
ki
dzi
bi
cji
zy
dy

zi
li
ły
gi
chy
mi
szy
ci
rzy

ry
zji
pi
czy
ni
wy
ży
dzy
sy

Packet 15, No. 6

I. Dzisiaj idę do pani Szymanowskiej. Ona będzie u pani Krysi w domu. Obydwie panie pracują w biurze, są koleżankami. Po południu idą na zajęcia. Tam będzie pięć ich koleżanek. O piątej idą do kina, ale bez Marii. Ona się spieszy na koncert, idą tam z Krzysztofem. Oni dużo mówią o tym koncercie. Krzysztof jest specjalistą od muzyki. On pisze o niej artykuł do gazety

II. Pan Wiktor wieczorem jest w domu. U pana Wiktora są trzy koty. ale nie ma psów. Wiktor rano chodzi na zakupy, bo bez zakupów jego zwierzęta są smutne. Do Wiktora trzeba dłgo iść. Od Wiktora wracam zadowolony, a bez Wiktora jestem niezadowolony. Po siódmej jestem już w domu i myślę o Wiktorze. Chciałbym dla Wiktora kupić dużo płyt, bo on bardzo lubi muzykę ale nie chodzi na koncerty.

Answer Keys, Packet 15 (cont.)

Packet 15, No. 8

1.a.

Czerniowce	*Cernovice*
Kołyma (Kołymą)	*Kolyma*
Tobruk	*Tobruk*
Monte Cassino	*Monte Cassino*
Falaise	*Falaise*
Arnheim	*Arnheim*

b.

Polska Ludowa	People's Poland
Węgry	Hungary
Persja (Persję)	Persia
Austrialia (Australii)	Australia
brazylijski (brazylijskie)	Brazil (adj.)

c. z podniszczonymi torbami
ze starymi tekturowymi walizeczkami, obwiązanymi (sznurkiem)
z koszykami jabłek

d. pierwszej
starymi
stare
swych = swoich
wielkiej
owczych
brazylijskie

Swan 15.D.13

podróżujemy
oni dziękują
on studiuje
komponujesz
pracujemy
on się interesuje
podróżujecie
studiuję
dziękujemy
oni pracują
podróżuję
ona komponuje
interesujesz się

Swan 15.D.14

1. Jak się masz?
   Jak się pan/pani ma?

2. Co robisz?

Swan 15.D.14 (cont.)

3. Robię zakupy.
4. Przepraszam jestem zajęty/a.
5. Dlaczego się śpieszysz?
6. Cześć.
7. Co nowego? Nic, co nowego u ciebie?
8. Gdzie idziesz? Idę na zajęcia.
9. Jak masz na imię?
10. Dlaczego pytasz, gdzie mieszkam?
11. Jestem po prostu ciekawy/a.
12. Nigdzie nie idę.
13. Mój brat jest urzędnikiem w biurze w Krakowie.
14. Nie jest zbyt szczęśliwy.
15. Mówi, że ma za mało pracy.
16. O ile wiem, ten magnetofon zupełnie dobrze działa.
17. Mój samochód jest o wiele nowszy niż twój. Tak, mój samochód jest stary i zepsuty.
18. Czy jesteś wolny/a dziś wieczorem? Nie jestem już umówiony/a.
19. Czy jesteś już gotowy/a? Na co? Na koncert.
20. Chyba jestem zbyt zmęczony/a, żeby pójść dzisiaj na koncert.
21. Kiedy będziesz gotowy/a? Może dzisiaj, może jutro.
22. Jak uważasz: czy ten mężczyzna się nudzi? Nie wiem; trzeba go zapytać.
23. Jak ci się podoba Polska? Podoba mi się, ale tęsknię za domem. Nie martw się -- to przejdzie. Bardzo wątpię.
24. Dziwię się, że się tak dobrze bawisz. Nie dziw się.
25. Kim jest ta kobieta, z którą rozmawia ten mężczyzna?
26. Czy twoja siostra jest zamężna? Nie,ale jest zaręczona.
27. Idzie mój brat ze swoją narzeczoną.

Answer Keys, Packet 15 (cont.)

28. Czy mówisz po francusku? Nie, ale mówię po włosku i po hiszpańsku.

29. Nic dziwnego, że nie rozumiesz, co ci państwo mówią. Oni mówią po rosyjsku.

30. Nie bądź taki skromny/taka skromna.

31. Rozumię po polsku lepiej niż mówię.

32. Mów wolniej.

33. Nie słyszę, co ten człowiek mówi. On nie mówi -- on śpiewa.

34. Trzeba wyraźniej pisać.

35. Czyje to zwierzę? Nie wiem. Jakie to jest zwierzę?

36. Jakie zwierzęta hodujesz? Hoduję świnie, krowy i owce.

37. Widzę lwy, słonie, krokodyle i węże.

38. Owce są o wiele inteligentniejsze niż kury.

39. Jak ci się podoba moja nowa ryba?

40. Podoba mi się, ale dlaczego wygląda tak dziwnie?

41. Muszę być w domu o trzeciej.

42. No, to lepiej się pośpiesz.

43. Mam jednego kota, dwa psy i pięć ptaków.

44. Który to samochód? To już jedenasty.

45. Będę gotowy/a za minutę.

46. Czy masz braci i siostry?

47. Mam młodszego brata i dwie starsze siostry.

48. Czy jesteś chory, czy po prostu tak wyglądasz?

49. Czy masz temperaturę?

50. Jakiego psa chcesz kupić?

51. Jaki samochód wolisz?

Answer Keys, Packet 15 (cont.)

52. Chciał/a/bym poznać tego człowieka.

53. Zaraz cię przedstawię.

54. Dziękuję, już nie mam ochoty.

55. Czyi to rodzice? Nasi.

56. Czekam na Ewę. Znasz ją?

57. Oczywiście. To moja dobra przyjaciółka.

58. Czy prenumerujesz jakieś czasopisma?

59. Jestem zbyt zajęty/a żeby czytać.

60. Co mi możesz polecić do czytania.

61. Obie książki są równie interesujące.

62. Na kogo czekasz? Na Marię.

Packet 15, No. 13 Self-test

Part A

1. i;y
2. genitive plural
3. krzesło ojca, płyta siostry, etc...
4. sporo, dużo, mało
5. bez, u, do, od, z, dla

6.

	Sg.	Pl.
Masc.	-ego	-(y/i) ch
Fem.	-ej	-(y/i) ch
Neut.	-ego	-(y/i) ch

7. -a; -u, -a
8. -y/i; -a

9.

Gen. pl.	Usual	Exceptional
Masc.	-ów	-y/i
Fem.	0	-y/i
Neut.	0	-y/i

Answer Keys, Packet 15 (cont.)

Packet 15, No. 13 (cont)

Part A (cont.)

10. negated

Part B

I. 1. I am writing letters to my colleauges (fem.) who travel a lot.

2. Here are a number of interesting books.

3. I am going from Miss Slizinska's house to Mr. Borowski's.

4. She composes beautiful songs.

5. There were six film stars here.

6. She doesn't have a cat.

II. 1. Tu jest prezent dla twojej córki.

2. On się martwi, bo on jest bez pracy.

3. Tam jest dom tego słynnego aktora, Piękny, co?

4. Tu jest dużo energicznych bokserów, szczęśliwych piosenkarek, wygodnych krzeseł i upartych psów.

5. Tu jest siedem koni, osiem krow i dziewięć kur, ale tam są tylko dwie świnie.

6. Tu nie ma inteligentnych lektorów.

Dictation, Unit 12, Lesson 15 Answer Key

Pol 03 Tape 15B

Pani Wanda Smoczyńska jest dyrektorem dużego, ważnego przedsiębiorstwa. Ona jest bardzo inteligentna i ambitna. Tam pracuje też zdolny specjalista od reklamy. Ten pan się nazywa Michał Nowak. Pan Nowak, który jest geniuszem, komponuje piękne ogłoszenia. Jego ogłoszenia są bardzo popularne. Oto jedno z jego ogłoszeń: Zimna woda-woda orzeźwia. Ogłoszenie jest bardzo interesujące. I pani Smoczyńska jest bardzo szczęśliwa, bo pan Nowak jest takim dobrym pracownikiem.

Unit Thirteen

Lesson 16

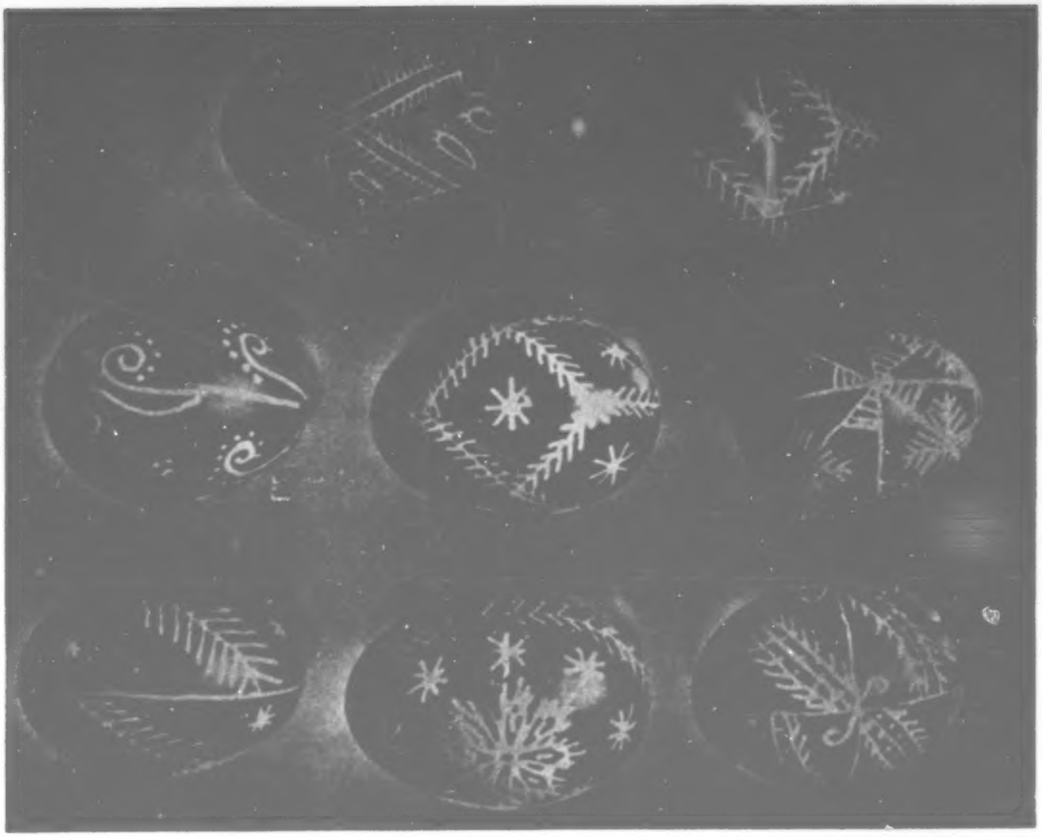

Pisanki *painted Easter eggs* Near Chełm, Lublin voivodeship

Student-Instructor Checklist Unit 13

Name: ____________________________________

☐ Vocabulary Quiz on Lesson 16.

☐ Do orally exs. 5, 7. (Swan 16.F)

☐ Do orally exs. 1, 10, 17 (Swan 16.F)

☐ Answer questions in writing (Packet 16, No. 8, Part B)

☐ Write composition. (Packet 16, No. 12)

☐ Write dictation. (Packet 16, No. 16)

☐ Do oral exercises. (Packet 16, No. 17, Parts A, B, C)

☐ Pretest Unit 13

Grade

itten ☐

al ☐ ☐ Total

Test Unit 13

Student Signature: ____________________________________

Instructor Signature: ____________________________________

Date: ____________________________

Main Objectives of Unit Thirteen

Unit Thirteen provides a number of useful situations like buying, ordering or paying for something. It consists of Lesson 16 in Swan, a student-instructor checklist, an activity schedule, a packet of exercises and answer keys.

After completing Unit Thirteen you will be able to:

Vocabulary

- use words and expressions for basic food, drinks and currency.
- buy, order and pay for something.
- translate from Polish into English and from English into Polish.

Grammatical Concepts

- form the indefinite pronoun coś.
- distinguish between different forms of "asking" verbs.
- negate a statement.

Speaking and Listening

- do grammar exercises orally
- enact a situation in a store and orally create several dialogues about it.
- write a dictation.
- read a short text with correct pronunciation.

Unit 13
Lesson 16

Student Activity Schedule

Student Checklist		Activities
		A. Vocabulary 1. Read the Vocabulary List for Lesson 16, No. 1.
		2. Read in Swan 16.E (Zapamiętaj!) the sections titled "Food and Drink", "Food Adjectives", "Liquid Containers" and "Other Words and Expressions". These sections contain some of the words on the vocabulary list grouped by meaning.
	*	3. Listen to the vocabulary list read on Pol 03 Tape 16A. Repeat after the speaker as directed.
		4. Optional. Make and use flashcards as in Lesson 13.
		5. Do Packet 16, No. 2 (Crossword Puzzle). See Answer Key.
		6. Take Vocabulary quiz on Lesson 16. You must see an instructor to do this.
		B. Reading 1. Read the dialogues in Swan 16.A (W aptece), 16.B (W barze mlecznym), 16.C (W sklepie spożywczym).
		2. Read Swan 16.D (Uwagi).
	*	3. Listen to these dialogues read on Pol 03 Tape 16.A, just after the vocabulary list. The third time the dialogues are read you will hear only one role. You provide the other role, responding to the speaker's statement and questions.
		C. Asking 1. Read Packet 16, No. 3 (Asking for vs. asking about).
		2. Do exs. 6, 8 in Swan 16.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
		3. Do orally for an instructor exs. 5, 7 in Swan 16.F (Ćwiczenia).

Unit 13
Lesson 16

Student Activity Schedule

Student Checklist

Activities

D. Numbers 20-1000

1. Read Packet 16, No. 4 (The Numbers 20-1000).
2. Do Packet 16, No. 5 (Exercise on Numbers). See Answer Key.

E. Vocabulary and Usage

1. Review Packet 15, No. 3 (Use of the Genitive Case) and read in Swan 16.E (Zapamiętaj!) "Grammar Note".
2. Do exs. 11, 14 in Swan 16.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
3. Go to an instructor and do orally exs. 1, 10, 16 in Swan 16.F (Ćwiczenia).
4. Read Packet 16, No. 6 (Co - coś - czegoś).
5. Read Packet 16, No. 8 (Exercise on the Instrumental Case).
6. * Do Packet 16, No. 8 (Exercise on the Instrumenta See Answer Key for Part A. Have an instructor check Part B.
7. Do Packet 16, No. 9 (Exercise on Drinking). See Answer Key.
8. Do Packet 16, No. 10 (Exercise on Places). See Answer Key.
9. Do ex. 16 in Swan 16.F (Ćwiczenia). See Answer Key.

F. Writing

1. Do Packet 16, No. 11 (Answer Questions). See Answer Key.
2. * Do Packet 16, No. 12 (Composition). Have an instructor check your work.

G. Culture

Read Packet 16, No. 13 (Cultural Note: Polish Folk Art). Enjoy!

Unit 13
Lesson 16

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	H. Additional Reading 1. Reading the passage from Kazimierz Orłoś, Trzecie Klamstwo *The Third Falsehood*, using the translation as a guide, in Packet 16, No. 14 (Additional Reading).
	2. Do the exercise at the end of the reading (Packet 16, No. 14 (Additional Reading)). See Answer Key.
	I. Conversation, Oral Work and Listening Comprehension * 1. Listen to the grammar exercises on Pol 03 Tape 13B.
	* 2. Do Packet 16, No. 15 (Listening Comprehension).
	* 3. Do Packet 16, No. 16 (Dictation). Have an instructor check your work.
	* 4. Do Packet 16, No. 17 (Oral Exercises). There are three parts to this; make sure you do them all.
	J. Review 1. Do Packet 16, No. 18 (Translation Exercise). See Answer Key.
	2. Write ex. 20 in Swan 16.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
	3. Read the Objectives List for Unit 13. See whether you can meet each objective. Review any difficult material.
	4. Do Packet 16, No. 19 (Self-test, Unit 13, Lesson 16). See Answer Key.
	*K. Take Unit 13 Pretest. Have it checked by an instructor. Go over your mistakes. If you score 80% of better on this pass-fail pretest, you may go on to:

Unit 13
Lesson 16

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	*L. Take Unit 13 Test. Have it checked by an instructor.

A Polish proverb:

Od piwa głowa się kiwa

After a beer the head swims

Vocabulary List, Lesson 16

apteka	DRUGSTORE
bar mleczny	MILK BAR
biały	WHITE
butelka	BOTTLE
chleb -a	BREAD
ciemny	DARK
coś	SOMETHING
cukier, cukru	SUGAR
cytryna	LEMON
czegoś	OF SOMETHING
czerwony	RED
czterdzieści, -stu	FORTY
czterysta, -stu	FOUR HUNDRED
deko	DECA (GRAM)
dostać (I)	TO GET
dużo (+ gen.)	MUCH (+ GEN.)
dwadzieścia, -stu	TWENTY
dwieście, -stu	TWO HUNDRED
dziewięćdziesiąt, -sięciu	NINETY
dziewięćset, dziewięciuset	NUNE HUNDRED
dziękować za (+ acc.)(III)	TO THANK FOR (+ ACC.)
dżem	JAM
filiżanka	CUP
gorący	HOT
gorzki	BITTER
grosz	GROSZ (THE POLISH MONETARY UNIT: LIKE PENNY)
herbata	TEA
ile	HOW MUCH, HOW MANY
jabłkowy	OF APPLE
jajko	EGG
jasny	LIGHT (COLOR)
jeszcze (+ gen.)	MORE (+ GEN.)
jeść (IV)	TO EAT
kapusta	CABBAGE
kaszel	COUGH
kawa	COFFEE
kawałek	PIECE
kieliszek -a	SHOT GLASS
kiełbasa	SAUSAGE
kilo	KILO (GRAM)
koniak	BRANDY
kostka	CAKE, CUBE
kropla	DROP
kubek -a	MUG
kufel -a	(BEER) MUG

Vocabulary List, Lesson 16 (cont.)

kupować (III)	TO BUY
kwaśny	SOUR
lampka	WINE GLASS
masło	BUTTER
mięso	MEAT
miód, miod-	HONEY
mleczny	OF MILK
mleko	MILK
mocny	STRONG
móc (III)	CAN
nie ma (+ gen.)	IS NOT
osiemdziesiąt, -sięciu	EIGHTY
osiemset, ośmiuset	EIGHT HUNDRED
ostry	SHARP
pić (III)	TO DRINK
piwo	BEER
pięćdziesiąt, -dziesięciu	FIFTY
pięćset, pięciuset	FIVE HUNDRED
płacić (II)	TO PAY
pomidorowy	OF TOMATO
potrzebny	NEEDED
pół	HALF
prosić (+ acc.)(II)	TO ASK (+ ACC.)
recepta	PRESCRIPTION
ser -a	CHEESE
siedemdziesiąt, -dziesięciu	SEVENTY
siedemset, siedmiuset	SEVEN HUNDRED
sklep	STORE
skuteczny	EFFECTIVE
słaby	WEAK
słodki	SWEET
słony	SALTY
słuchać (I)	TO LISTEN
smaczny	TASTY, GOOD-TASTING
sok	JUICE
sok jabłkowy	APPLE JUICE
sok pomidorowy	TOMATO JUICE
spory	GOOD-SIZED
spożywczy	OF GROCERY
sto	HUNDRED
sześćdziesiąt, -dziesięciu	SIXTY
sześćset, sześciuset	SIX HUNDRED
szklanka	GLASS
szynka	HAM
świeży	FRESH

Vocabulary List, Lesson 16 (cont.)

termos	THERMOS
trochę	A LITTLE
trzydzieści, -stu	THIRTY
trzynaście, -stu	THIRTEEN
trzysta, -stu	THREE HUNDRED
tysiąc	THOUSAND
wątpić (II)	TO DOUBT
wino	WINE
woda	WATER
woda sodowa	SODA WATER
wódka	VODKA
wódka wyborowa	SELECT VODKA
wszystko	ALL, EVERYTHING
zimny	COLD
złoty	ZLOTY THE POLISH MONETARY UNIT LIKE: DOLLAR
żółty	YELLOW

Packet 16, No. 2

Crossword Puzzle

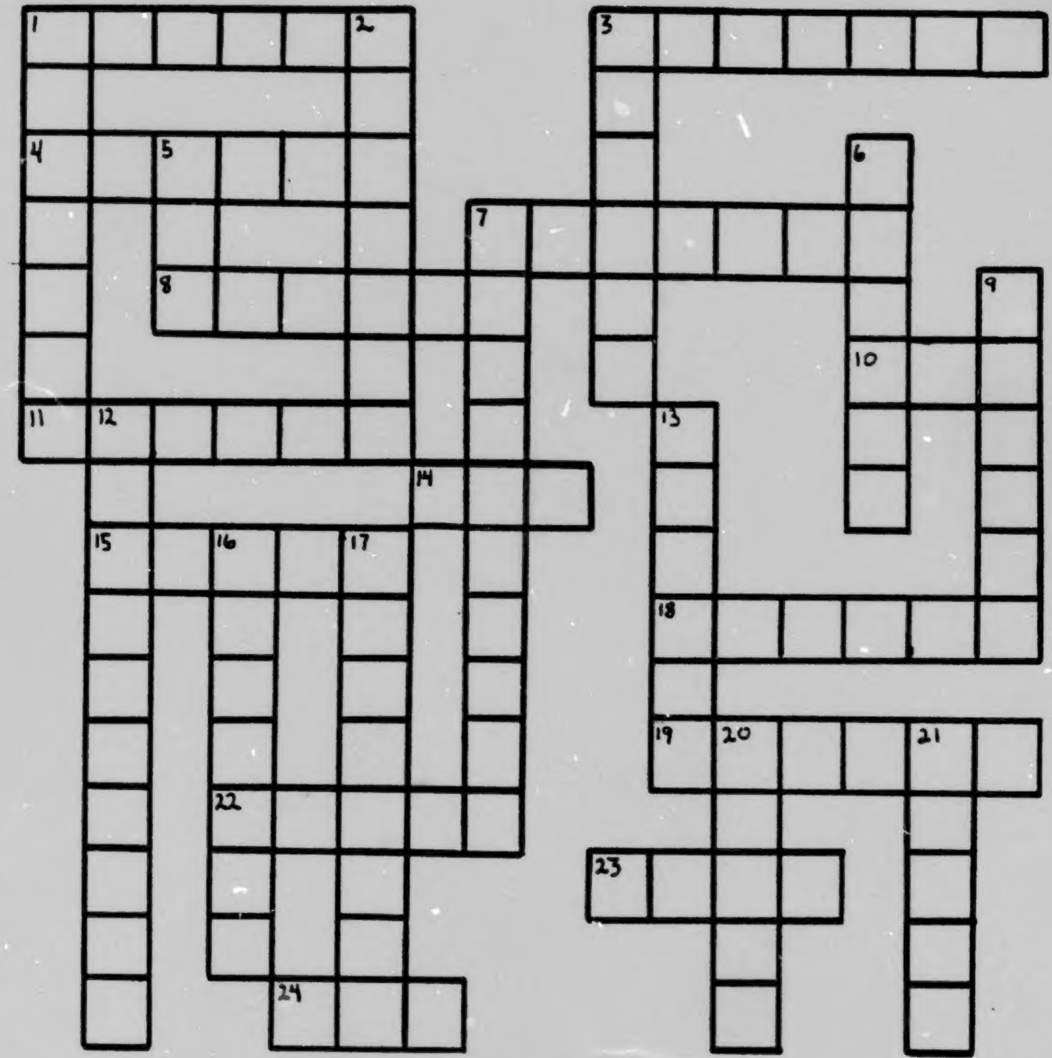
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

Across

1. sugar
3. cabbage
4. thousand 1000
7. bottle
8. drop
11. drug store
14. how much
15. butter
18. bitter
19. fresh
22. cold
23. water
24. one hundred 100

Down

1. lemon
2. prescription
3. cake, cube
5. juice
6. wine glass
9. sweet
10. half
12. tomato adj.
13. of something
16. tasty, good-tasting
17. 800
20. vodka
21. yellow

Asking For vs Asking About

In Swan 2.A you learned the verb pytać -- to ask a question about something, always followed by the accusative and often with the preposition o. Now you have another equivalent of the English "to ask" but this time "to ask for something" -- prosić. It too takes the accusative (or partitive genitive) and often the preposition o. Be careful when translating that English verb into Polish.

Compare:

I ask how much I pay -- pytam ile płacę

I ask for some tea -- proszę herbaty

I ask for the tea -- proszę herbatę

Prosić can be used in 5 different ways in Polish: 1. to ask for something, 2. to beg for something or someone, 3. as an equivalent for the English "you're welcome", 4. as an equivalent for the colloquial "here you are", 5. with pana, panią, państwa acc. as a part of formal address.

Compare:

1. Proszę herbaty -- *give me some tea please*

2. Proszę, niech pan nie mówi -- *don't say anything, please*

3. Dziękuję. Proszę bardzo -- *"Thank you". "You are welcome"*

4. Proszę kawy -- Proszę, tu jest kawa -- *Give me some coffee--*
Here you are, here is your coffee

5. Proszę pana, która godzina?-- *Excuse me, sir, what time is it?*

Packet 16, No. 4

The Numbers 20-1000

Trzydzieści and pięćdziesiąt

Trzydzieści *thirty* and pięćdziesiąt *fifty* both belong to the "tens" numerals, and like their English counterparts, are formed by adding suffixes dreived from "dziesięć", ten, to the basic set of numbers 1-9. But the suffixes are somewhat irregular in Polish:

20: dwa + dzieścia -- dwadzieścia
30: trzy + dzieści -- trzydzieści
40: czter + dzieści -- czterdzieści
50 and above: pięć + dziesiąt -- pięćdziesiąt
- sześćdziesiąt, etc.

Only dwadzieścia declines its parts separately

N.	dwadzieścia	
Gen.	dwudziestu	
Acc.	dwadzieścia	without a male person
Instr.	dwudziestoma	

the rest of them decline just the endings:

	30	50
Nom.	trzydzieści	pięćdziesiąt
Gen.	trzydziestu	pięćdziesięciu
Acc.	trzydzieści	pięćdziesiąt without a male
Instr.	trzydziestoma	pięćdziesięcioma

Acc. = Gen. when a male person is included.

Dwieście and the "Hundred" Numerals

Dwieście *two hundred* is formed by adding the suffix -ście to the feminine form of 2 - dwie. Although spelled together, both parts maintain their grammatical integrity -- each of them is declined separately:

N.	dwieście
Gen.	dwustu
Acc.	dwieście (without a male person)
Instr.	dwustoma

The remaining "hundred" numerals also add suffixes derived from sto *a hundred* but they are somewhat irregular.

100: sto, stu, stoma
200: dwieście, dwustu, dwustoma
300: trzysta, -stu, -stoma
400: czterysta, -stu, -stoma
500 and above: pięćset but pięciuset
sześćset, sześciuset
siedemset, siedmiuset
osiemset, ośmiuset
dziewięćset, dziewięciuset
1000: tysiąc, tysiąca, tysiącem

Note that the numbers 500-900 decline only the first half and not the second part which comes from sto: pięćset -- pieciuset, while 300 and 400 decline only the part from sto:

trzysta -- trzystu
czterystu

Note: 1. for the numbers 500-900 the same form is used for all cases other than nom/acc.

2. Acc. = Gen. for all numbers when a masculine person is included.

Tysiąc *1000* is a masculine noun and is declined as such.

These numbers, all endings in -0, take nouns in the genitive plural when the number is in the nominative/accusative case.

In the next Lesson 17 you will learn how to form the "-teen" numeral.

Packet 16, No. 5

Exercise on Numbers

Part A

Fill in the blanks, writing out the numbers.

1. Tu jest ____________________ książek.
(30)

2. Na uniwersytecie jest __________________ studentek i __________________
(1,500) (400)

profesorów.

3. W biurze widziałem _______________________ urzędników.
(20)

4. Mój brat ma bardzo duże gospodarstwo. Tam jest _____________________
(200)

świń, ________________ krów i ________________ kur.
(300) (500)

5. Musimy pracować bez naszych __________________ kolegów.
(40)

6. Idziecie z __________________ ludźmi na koncert.
(20)

7. Nie ma ________________ długopisów. Jest tylko _____________________.
(70) (60)

8. Na przedstawienie idzie __________________ osób.
(600)

Exercise on Numbers (cont.)

Part B

Answer the following question by writing out all prices.

Ile płacę?

1. zł 5.30 ____________________

2. zł 26.40 ____________________

3. zł 648 ____________________

4. zł 1,729 ____________________

5. zł 4.20 ____________________

6. zł 1.70 ____________________

7. zł 284 ____________________

8. zł 333 ____________________

9. zł 107.50 ____________________

10. zł 61 ____________________

Co - coś - czegoś

As you remember co means *what*, but when it adds an indefinite suffix -ś its meaning changes to "*something*".

Co to jest? -- *What is that?*

To jest coś -- *That is something*

or

Co on mówi? -- *What does he say?*

On coś mówi -- *He says something*

The indefinite suffix -ś is used with all grammatical forms of co: czegoś *of something*, czemuś *to something*, czymś *with something*

This is similar to jaki *what kind of*
jakiś *some kind of*

The -ś can be added to most question words: ktoś *someone*
gdzieś *somewhere*
kiedyś *sometime*

Packet 16, No. 7

Another Use of the Instrumental Case

...or how the instrumental case got its name.

Up to now you have encountered three major uses of the instrumental case:

as the object of the verb być *to be*

Ta pani jest pielęgniarką.

after the prepositions z *with* and za *for*

Ona pracuje z moim bratem.

Nie tęsknię za domem.

and as the case used after some verbs

Ten pan interesuje się sportem.

Jego matka się zajmuje domem i dziećmi.

The other primary usage of the instrumental case is as the means or instrument by which some action is done. This usage frequently translates the English by or with (do not confuse this with the with of z + Instr. which means "accompanied by"):

Piszę ten list długopisem.
I am writing this letter with a pen.
(by means of)

Zawsze piję mleko szklanką.
I always drink milk from/in a glass.
(by means of)

Jadę samochodem.
I am going by car.

vs.

Piszę list i piję mleko z siostrą.
I am writing a letter and drinking milk with my sister.
(accompanied by)

Packet 16, No. 8

Exercise on the Instrumental

Part A

Translate into Polish.

1. I always write letters with a pencil.

2. Do you (form. pl.) drink coffee with milk?

3. She drinks coffee in a mug.

4. She lives with Marek in Warsaw.

5. Do you (inf.) prefer to drink tea with lemon from a cup or a glass?

Part B

Answer in Polish.

1. Czym pije pan/pani piwo? wódkę? koniak? mleko? herbatę?

2. Z czym jest ta kreda?

3. Czym pan/pani woli pisać?

4. Z kim pan/pani pracuje?

5. Kim pan/pani jest?

Packet 16, No. 9

Exercise on Drinking

Looking at the pictures below, answer the following questions:

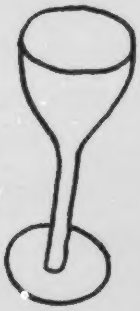

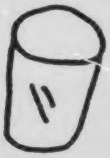

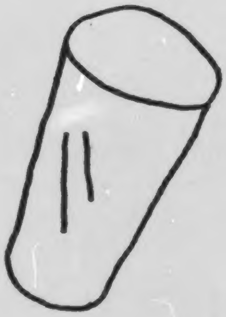

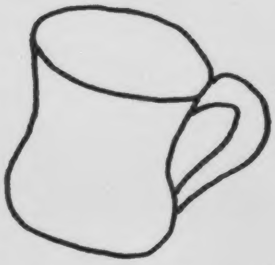

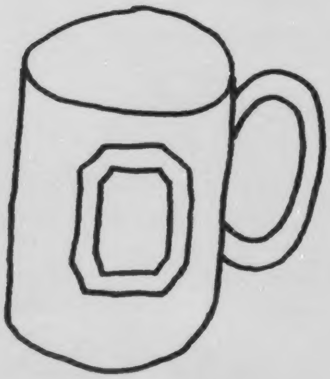

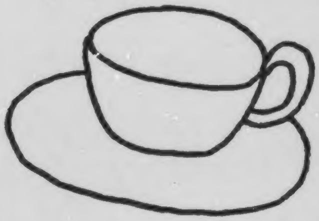

1. Co jest większe -- kieliszek czy lampka?

2. Czym ludzie piją piwo?

3. Czym pan/pani pije herbatę?

4. Czym ludzie piją wódkę -- kieliszkiem czy szklanką?

5. Co jest mniejsze -- kubek czy filiżanka?

Exercise on Places

Looking at the pictures below, supply the answers to the following questions:

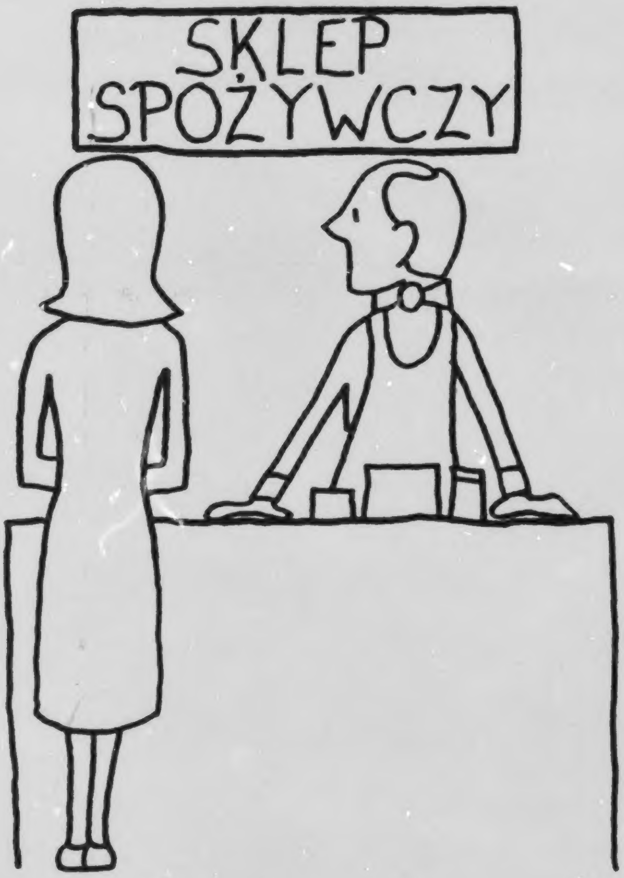

1. Jaki to jest sklep?

2. Co tam można kupować?

3. Jaki to jest bar?

4. Co ludzie kupują w tym barze?

5. Gdzie ludzie kupują krople na kaszel?

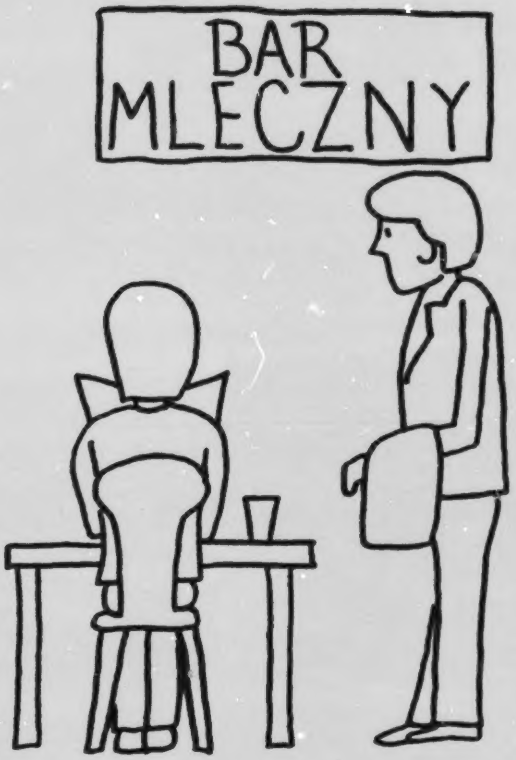
BAR
MLECZNY

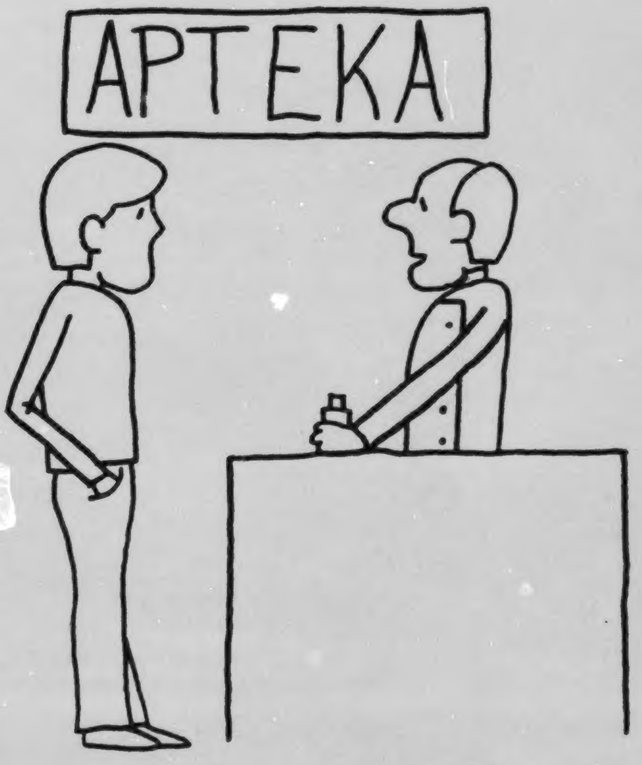
APTEKA

Packet 16, No. 11

Answer Questions

Answer the following questions in Polish.

1. To jest bar mleczny. Kto tam pracuje?

2. Co trzeba mieć od lekarza, żeby kupić krople?

3. Gdzie można kupić dobrą szynkę i świeży chleb?

4. Co jest droższe -- mleko czy piwo?

5. Co jest lepsze -- szynka czy kiełbasa?

Composition

On the lines below write a composition of 100-150 words on one of the following topics. Have an instructor check your work.

Situation 1: W barze mlecznym

It is time for supper and you are hungry. Go to a milk bar and get yourself something to eat. Make sure you pay for it. You may have a conversation with the waiter/waitress.

Situation 2: You (or a friend or relative) are sick. You can go to a doctor and discuss your illness and then go to the drugstore to get what you need.

Cultural Note: Polish Folk Art

Polish folk art is manifested in many different forms, all of wich are still alive in the works of many artists from various regions of the country. Beginning with elaborate and colorful regional costumes and decorations of everyday household items such as wall decorations, furniture, carpets, etc... all the way to the professional artists who frequently use folk motifs in their art, folk art can be encountered on all levels of Polish cultural and artistic life. In many regions museums and specially reconstructed or restored folk art centers called "skansens" house the finest examples of folk art and crafts.

It should be also mentioned that folk motifs can be easily found in Polish music, e.g. in Chopin's mazurkas , and in works of literature, some of which were written in local dialects or used such folk themes as legends, fairy tales, etc...

On the front cover of all the Polish Individualized Course Materials and of Unit 15 you have examples of the Polish folk art form wycinanki, paper cutting. The designs vary from region to region, showing figures, animals, trees, stars, etc... Some are done only one color, others are multicolored. Wycinanki are used as wall decorations, and in the 19th century they were the principal decoration used in the Russian- and Austrian-ruled parts of Poland.

On the cover of this unit you have a picture of pisanki, Polish painted Easter eggs. These, too, can be multicolored or only one color with a white design. Women from many regions of Poland make these every year, and they are then taken to the church to be blessed. This is an especially well developed art form in Eastern Poland, for example, near Lublin where the pisanki in this photograph were made.

A modern drive-in restaurant in Western Poland built in a traditional country style.

Packet 16, No. 14

Additional Reading

W sobotę wieczorem postarała się, aby stół zaimponował gościom. Na półmiskach piętrzyły się góry sałatki oblanej majonezem, przystrojonej papryką i plasterkami pomidorów, talerze z połówkami jaj w sosie musztardowym, salaterki z marynowanymi grzybami/gąskami i rydzami z ubiegłorocznych zbiorów/, stały przystrojone w liście sałaty półmiski z szynką wędzoną z puszek... Było salami, salceson, wiejska kiełbasa w dwóch gatunkach, myśliwska, kabanosy, stos pasztecików z pieczarkami, przeznaczonych do barszczu, który dyrektorowa chciała podać około dwudziestej drugiej. Na małym stoliku pod ścianą stały butelki: był jarzębiak, żytniówka zwana pieszczotliwie "żytkiem", Soplica, Myśliwska, czysta wyborowa. Butelki z wytrawnym winem węgierskim -- białym i czerwonym /na wypadek, gdyby ktoś nie pił wódki/. Likiery i koniak radziecki z pięcioma gwiazdkami.

Kazimierz Orłoś, Trzecie kłamstwo, 1980

Saturday night she made an effort to impress her guests with her table. On platters were piled up mountains of salad covered with mayonnaise garnished with paprika and sliced tomatoes, plates with halves of eggs in mustard sauce, bowls with marinated mushrooms (two kinds from last year's harvest), there stood lettuce... There was salami, headcheese, country sausage of two kinds, hunters' sausage, dried sausage, piles of crepes with mushrooms intended for borscht that the director's wife wanted to serve around 10 P.M. On a little table at the wall there stood bottles: there was jarzębiak, rye vodka tenderly called "little rye", soplica, hunters' vodka, clear select vodka. And bottles with dry Hungarian wine, white and red (in case someone did not drink vodka). Liqueurs and a Soviet brandy with five stars.

Kazimierz Orłoś, The Third Lie, 1980

Additional Reading Exercise (cont.)

Read this description from a contemporary Polish novel of a name day party given by a director and see how many kinds of food and drink you can recognize. Underline each one and give yourself 1 point for each one you find; six or more, give yourself an A, between 4 and 5 -- a B, 2 or 3 -- a C, one item -- a D. Check your score with the answer key that gives you the vocabulary you have covered in this and previous lessons. (There are other food and beverage terms here that you have not had. These are not included on the answer key. If you wish to identify these as well, show your work to an instructor.)

Packet 16, No. 15

Listening Comprehension

Do the Listening Comprehension exercise on Pol 03 Tape 16B just after the grammar exercises. You will hear a dialogue. After the dialogue four statements will be read. Decide which of these are true, circle tak, and which are false, circle nie. The dialogue and statements will then be read a second time. Check your work. The answers will follow after a short pause. If you made any errors, go back and listen to the dialogues and statements once again.

1. Tak Nie
2. Tak Nie
3. Tak Nie
4. Tak Nie

Packet 16, No. 16

Dictation

Do the dictation exercise on Pol 03 Tape 16B, just after the listening comprehension exercise which you have just done. Do it as in Unit 11, writing on the lines below. Have an instructor check your work.

Oral Exercises

Part A.

1. Go to an instructor and show him the pictures from Packet 16, No. ,various drinking vessels. Try to describe each of them, using the adjectives you are familiar with (large, small, expensive, light etc...)

2. Compare the various vessels using the comparative and superlative degrees of adjectives (a shot-glass is smaller than a beer-mug, a glass is more is more expensive than a mug, etc...)

Part B.

Looking at the situation pictures in this packet (No.), select one of them and tell an instructor all you can about the people, what they buy, how much they pay, what they say to each other, etc... You may ask the instructor to ask you some questions on that situation -- answer them orally.

Part C.

Tell the instructor about your grocery shopping and how much you paid for each item using złoty and grosz instead of dollars and cents. On the oral portion of the Unit Thirteen Test you will be asked to tell a short story about your grocery shopping, giving the prices in Polish currency.

Packet 16, No. 18

Translation Exercise

Translate into English.

1. Na to potrzebna jest książka.

2. Proszę kawy z mlekiem i kawałek chleba z dżemem.

3. Słucham panią. --Szukam prezentu dla syna. Może jasne niemieckie piwo?

4. Proszę zamiast czerwonego wina wódkę wyborową.

5. Oczywiście, wolę świeży ser. A kto je zepsuty ser?

6. Czy dostaniemy coś do picia -- może lampkę białego wina, może szklankę soku jabłkowego?

7. Ona wątpi, że będę jeść zimne mięso z kwaśną kapustą i jajkiem.

8. Ten Polak nigdy nie pije wody. On pije tylko herbatę z cytryną.

9. Proszę coś smacznego. Co pani mi poleca?

10. Czy są jajka? Dzisiaj nie ma jajek, ale jest dobry biały ser.

Packet 16, No. 19

Self-test, Unit 13, Lesson 16

Part A. I. Change the numerals into "teen" numerals.

Cardinals	Ordinals
1. 2	9. 2
2. 3	10. 3
3. 4	11. 4
4. 5	12. 5
5. 6	13. 6
6. 7	14. 7
7. 8	15. 8
8. 9	16. 9

II. Supply the names of the following food items and drinks:

1. ______________________ (bread)
2. ______________________ (butter)
3. ______________________ (milk)
4. ______________________ (honey)
5. ______________________ (meat)
6. ______________________ (tea)
7. ______________________ (coffee)
8. ______________________ (beer)
9. ______________________ (ham)
10. ______________________ (sausage)
11. ______________________ (wine)
12. ______________________ (juice)

III. Supply the names of drinking vessels:

1. ______________________ (mug)
2. ______________________ (cup)
3. ______________________ (glass)
4. ______________________ (bottle)
5. ______________________ (shot-glass)

Self-test, Unit 13, Lesson 16 cont.

Part B.

I. Translate into English.

1. Czy na te krople potrzebna jest recepta?

2. Proszę herbatę z cytryną.

3. Niech mi pani da trochę szynki, dziesięć deka.

4. Ile płacę?

5. Dwieście dwadzieścia złotych i siedemdziesiąt groszy.

II. Translate into Polish.

1. This coffee is a little too strong.

2. Sir, give me please some bread, two kilos of ham and a piece of butter.

3. Three hundred sixty eight zlotys and forty groszs.

4. Seven hundred twenty five and fifty groszs.

5. Two hundred ninety seven and ten groszs.

Answer Keys, Packet 16

Packet 16, No. 1

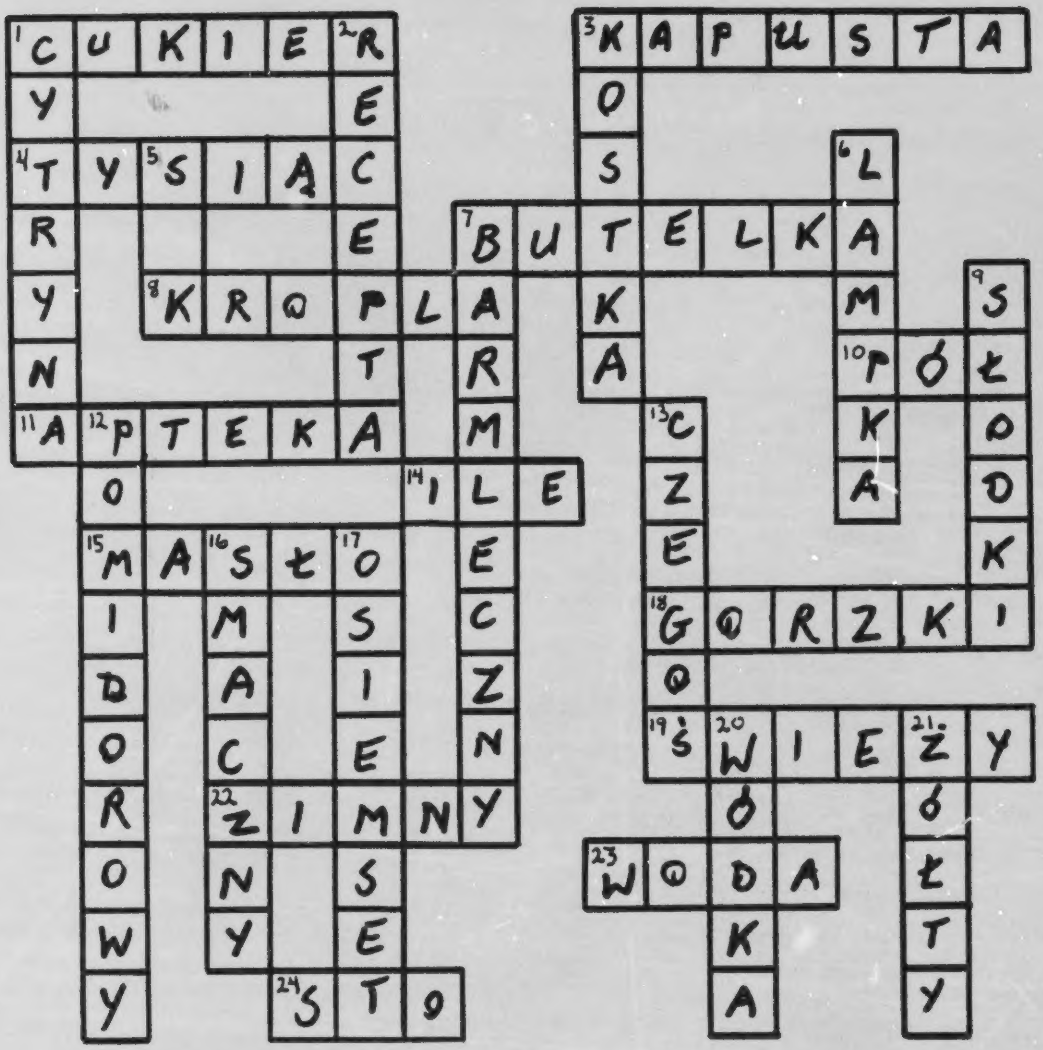
1 CUKIER
2 RECEPTA
3 KAPUSTA
3 KOSTKA
4 TYSIĄC
5 S
6 LAMPKA
7 BUTELKA
7 BARMLECZNY
8 KROPLA
9 SŁODKI
10 PÓŁ
11 APTEKA
12 POMIDOROWY
13 CZEGO
14 ILE
15 MASŁO
16 SMACZNY
17 OSIEMSET
18 GORZKI
19 ŚWIEŻY
20 WÓDKA
21 ŻÓŁTY
22 ZIMNY
23 WODA
24 STO

Swan 16.F.6

proszę zamiast mleka szklankę herbaty
proszę zamiast herbaty filiżankę kawy
proszę zamiast kawy butelkę soku
proszę zamiast soku butelkę wina
proszę zamiast jasnego piwa lampkę białego wina
proszę zamiast białego wina kieliszek wódki
proszę zamiast wódki szklankę ciemnego piwa
proszę zamiast koniaku butelkę wódki wyborowej

Answer Keys, Packet 16 (cont.)

Swan 16.F.8

a. proszę mleko
b. proszę trochę mleka

a. proszę miód
b. proszę trochę miodu

a. proszę kawę
b. proszę trochę kawy

a. proszę sok
b. proszę trochę soku

a. proszę wódkę
b. proszę trochę wódki

a. proszę herbatę
b. proszę trochę herbaty

a. proszę wino
b. proszę trochę wina

a. proszę kapustę
b. proszę trochę kapusty

a. proszę sok jabłkowy
b. proszę trochę soku jabłkowego

a. proszę białe wino
b. proszę trochę białego wina

a. proszę jasne piwo
b. proszę trochę jasnego piwa

a. proszę chleb
b. proszę trochę chleba

a. proszę masło
b. proszę trochę masła

a. proszę szynkę
b. proszę trochę szynki

a. proszę mięso
b. proszę trochę mięsa

a. proszę kiełbasę
b. proszę trochę kiełbasy

a. proszę cukier
b. proszę trochę cukru

Answer Keys, Packet 16 (cont.)

Packet 16, No. 5

Part A

1. trzydzieści
2. tysiąc pięćset; czterystu
3. dwudziestu
4. dwieście, trzysta, pięćset
5. czterdziesty
6. dwudziestoma
7. siedemdziesięciu, sześćdziesiąt

Part B

1. pięć złotych; trzydzieści groszy
2. dwadzieścia sześć złotych i czterdzieści groszy
3. sześćset czterdzieści osiem złotych
4. tysiąc siedemset dwadzieścia dziewięć złotych
5. cztery złote; dwadzieścia groszy
6. jeden złoty; siedemdziesiąt groszy. 1 zł, commonly called złotówka. Płacę złotówkę.
7. dwieście osiemdziesiąt cztery złote
8. trzysta trzydzieści trzy złote
9. sto siedem złotych i pięćdziesiąt groszy
10. sześćdziesiąt jeden złotych.

Swan 16.F.11

a. chcę kupić ser
b. nie chcę kupić sera

a. chcę kupić masło
b. nie chcę kupić masła

a. chcę kupić szynkę
b. nie chcę kupić szynki

a. chcę kupić mięso
b. nie chcę kupić mięsa

a. chcę kupić kiełbasę
b. nie chcę kupić kiełbasy

a. chcę kupić mleko
b. nie chcę kupić mleka

a. chcę kupić wino
b. nie chcę kupić wina

a. chcę kupić kapustę
b. nie chcę kupić kapusty

Answer Keys, Packet 16 (cont.)

Swan 16.F.14

a. jem chleb z miodem
b. nie lubię chleba z miodem

a. jem chleb z dżemem
b. nie lubię chleba z dżemem

a. jem chleb z kapustą
b. nie lubię chleba z kapustą

a. jem chleb z jajkiem
b. nie lubię chleba z jajkiem

Packet 16, No. 8, Part A

1. Zawsze piszę listy ołówkiem.
2. Czy państwo piją kawę z mlekiem?
3. Ona pije kawę kubkiem.
4. Ona mieszka w Warszawie z Markiem.
5. Czy wolisz pić herbatę z cytryną filiżanką czy szklanką?

Packet 16, No. 9

1. Lampka jest większa niż kieliszek.
2. Ludzie piją piwo kuflami.
3. Piję herbatę szklanką/kubkiem
4. Ludzie piją wódkę kieliszkiem.
5. Fliżanka jest mniejsza niż kubek.

Packet 16, No. 10

1. To jest sklep spożywczy.
2. Można tam kupić chleb, szynkę, jajka, kiełbasę etc...
3. To jest bar mleczny.
4. W tym barze ludzie kupują herbatę, chleb z masłem, jajka etc...
5. Krople na kaszel ludzie kupują w aptece.

Swan 16.F.16

dziękuję za wodę sodową i szynkę
dziękuję za piwo i kiełbasę
dziękuję za cytrynę i miód
dziękuję za kawę i ser
dziękuję za wódkę i piwo

Answer Keys, Packet 16 (cont.)

Packet 16, No. 11

1. W barze mlecznym pracuje kelner.
2. Trzeba mieć receptę.
3. Dobrą szynkę i świeży chleb można kupić w sklepie spożywczym.
4. Piwo jest droższe od mleka/niż mleko.
5. Szynka jest lepsza niż kiełbasa.

Packet 16, No. 14

Food and beverages:
pomidory -- tomatos
jaja -- eggs
szynka -- ham
kiełbasa -- sausage
czysta wyborowa -- clear select vodka
wino -- wine
koniak -- brandy, cognac

Names easy to recognize:
sałatka -- salad
majonez -- mayonnaise
salami -- salami
barszcz -- borscht
likier -- liqueur

Packet 16, No. 18

1. A book is necessary for that.
2. Give me, please, coffee with milk and a piece of bread with jam.
3. May I help you? -- I am looking for a gift for my son. Perhaps some light German beer?
4. Instead of red wine give me please some select vodka.
5. Of course, I prefer fresh cheese. Who eats spoiled cheese?
6. Can we get something to drink - perhaps a glass of white wine, or a glass of apple juice?
7. She doubts I am going to eat cold meat with sauerkraut and egg.
8. This Pole never drinks water. He drinks only tea with lemon.
9. Give me something tasty. What would you recommend?
10. Do you have eggs? Today we have no eggs but we have good cottage cheese

Answer Keys, Packet 16 (cont.)

Swan 16.F.20

a. Chciałbym kawę z mlekiem i kawałek chleba
b. Nie mogę jeść chleba a miodem; muszę jeść chleb bez miodu.
c. Co jeszcze jesz oprócz mięsa?
d. Zamiast białego sera chciałbym pół kilo masła i spory kawałek szynki.
e. Wątpię, czy ta szynka jest świeża.
f. Ta kawa jest trochę za mocna. Chciałbym trochę mleka i cukru.
g. Chciał/a/bym butelkę soku jabłowego.
h. Co wolisz kiełbasę czy szynkę? Osobiście wolę szynkę.
i. Dziękuję za wodę sodową, ale wolę koniak.
j. Zamiast soku chciał/a/bym butelkę czerwonego wina i kufel jasnego piwa.
k. Nie ma dzisiaj kapusty, ale jest bardzo dobry ser.
l. To mięso jest bardzo smaczne. Co to jest?
m. Nie lubię mleka. Co jeszcze jest?
n. Czy dostanę coś na kaszel? Tak, ale wątpię, czy to będzie skuteczne.
o. Nie chcemy kupić jeszcze więcej kapusty.
p. Kim jest ten mężczyzna, który je tę kiełbasę? Nie znam go.

Self-test, Unit 13

Packet 16, No. 19

A. I. 1. dwadzieścia
2. trzydzieści
3. czterdzieści
4. pięćdziesiąt
5. sześćdziesiąt
6. siedemdziesiąt
7. osiemdziesiąt
8. dziewięćdziesiąt
9. dwudziesty
10. trzydziesty
11. czterdziesty
12. pięćdziesiąty
13. sześćdziesiąty
14. siemdziesiąty
15. osiemdziesiąty
16. dziewięćdziesiąty

II. 1. chleb
2. masło
3. mleko
4. miód
5. mięso
6. herbata
7. kawa
8. piwo
9. szynka
10. kiełbasa
11. wino
12. sok

III. 1. kubek
2. filiżanka
3. szklanka
4. butelka
5. kieliszek

B. I. 1. Is a prescription needed for these drops?
2. Give me some tea with lemon.
3. Give me, madam, some ham, ten dekagrams.
4. How much?
5. 220 zlotys and 70 groszs.

Answer Keys, Packet 16 (cont.)

Self-test (cont.)

B. II. 1. Ta kawa jest trochę za mocna.
2. Niech mi pan da chleba, dwa kilo szynki i kawałek masła.
3. Trzysta sześćdziesiąt osiem złotych i czterdzieści groszy.
4. Siedemset dwadzieścia pięć i pięćdziesiąt groszy.
5. Dwieście dziewięćdziesiąt siedem i dziesięć groszy.

Dictation Unit 13, Lesson 16

Answer Key

Pol 03 Tape 16B

Jest 10 rano. Hanka musi iść dzisiaj na zakupy. Jest piątek i w sklepie spożywczym jest bardzo dużo ludzi. Hanka czeka długo i po 11.oo kupuje trochę szynki, kiełbasy, słodkiej kapusty, herbatę, kawę i chleb. Prosi ekspedientkę o dwie butelki soku dla dzieci, butelkę wina dla siebie i męża na sobotę wieczór. Aha, jeszcze piwo dla ojca, który przecież tak bardzo je lubi.

UNIT FOURTEEN
(Lesson 17)

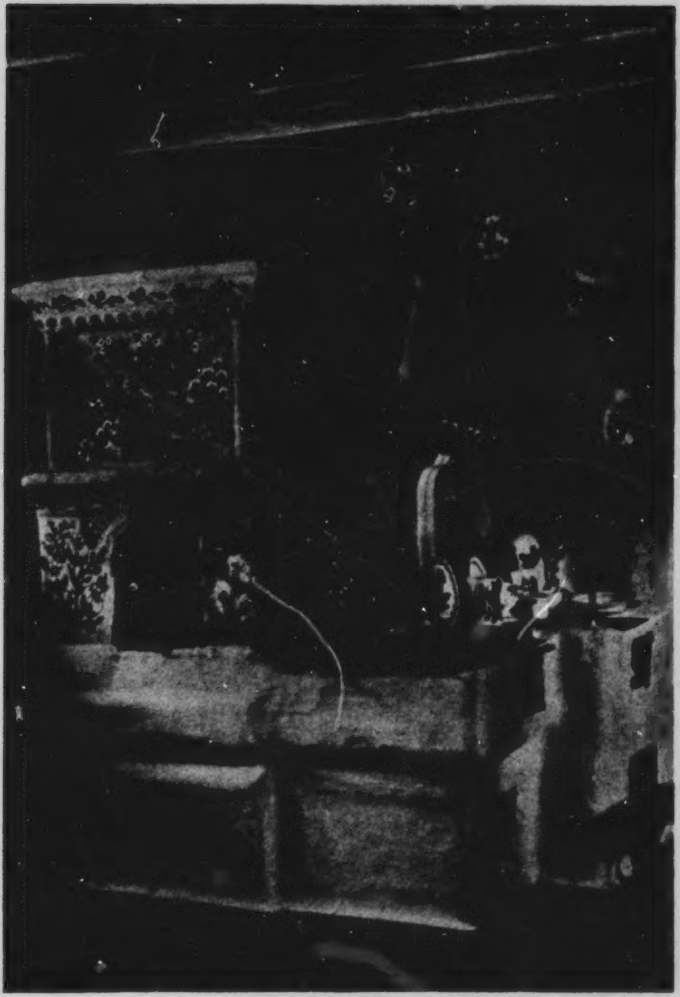

Painted stove (by Felicja Curylo)
in Zalipie, Dąbrowa Tarnowska district

Student-Instructor Checklist Unit 14

Name: ____________________

☐ Vocabulary Quiz on Lesson 17.

☐ Do orally ex. 5. (Swan 17.F)

☐ Underline answers to questions (Packet 17, No. 9)

☐ Write dictation. (Packet 17, No. 11)

☐ Answer questions orally. (Packet 17, No. 12, Part A)

☐ Talk about breakfast. (Packet 17, No. 12, Part B)

☐ Write and perform 2 dialogues. (Packet 17, No. 13)

☐ Pretest Unit 14

Grade

itten ☐ ☐

al ☐

Test Unit 14

Student Signature: ____________________

Instructor Signature: ____________________

Date: ____________________

Main Objectives of Unit Fourteen

Unit Fourteen introduces some more new numerals and discusses their usage in various grammatical cases. It consists of Lesson 17 in Swan, a student-instructor checklist, an activity schedule, a packet of exercises and answer keys.

After completing Unit Fourteen you will be able to:

Vocabulary

- -use numerals up to 20 in various grammatical cases.
- -increase your command of words used in everyday situations.
- -translate from Polish into English and from Englisn into Polish.
- -compose and use conversational sentences.

Grammar Concepts

- -learn how to form and decline the numerals 11-20.
- -distinguish between numerals used for masculine nouns denoting men and the other nouns.
- -use the nonpersonal expression of wanting.

Speaking and Listening

- -compose dialogues on useful everyday situations.
- -retell a story on eating and shopping.
- -write a dictation.
- -answer questions orally.

Unit 14
Lesson 17

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities

A. Vocabulary

1. Read the Vocabulary List for Lesson 17 in Packet 17, No. 1.

* 2. Listen to the Vocabulary list on Pol 03 Tape 17A. Repeat after the speaker, imitating the pronunciation as closely as possible.

3. Optional. Read the word list in Swan 17.E (Zapamiętaj!) where some of these words are grouped by meaning and the new number words are given in counting order.

4. Optional. Make and use flashcards as in Lessson 13.

* 5. Take the Vocabulary Quiz on Lesson 17. You must see an instructor to do this.

B. Reading

1. Read the dialogues in Swan 17.A (Czy pani pracuje?), 17.B (Zdrowe śniadanie) and 17.C (Jestem głodny).

2. Read Swan 17.D (Uwagi).

3. Listen to the dialogues from Swan on Pol 03 Tape 17A. The third time they will be read with only one role. You supply the other role in each dialogue.

C. Numbers

1. Read in Swan 17.E (Zapamiętaj!) the section titled "Notes".

2. Read Packet 17, No. 2 (Notes on Numbers).

* 3. Listen to the dialogues from Swan on Pol 03 Tape 17A. The third time they will be read with only one role. You supply the other role in each dialogue.

C. Numbers

1. Read in Swan 17.E(Zapamiętaj!) the section titled "Notes".

2. Read Packet 17, No. 2 (Notes on Numbers).

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	3. Do exs. 4, 6, 8 in Swan 17.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
	4. Do Packet 17, No. 3 (Exercise on Numbers). See Answer Key.
	D. Verbs and Other Special Expressions 1. Review Packet 15, No. 3 (Use of the Genitive Case).
	2. Do exs. 2, 9, 11, 13 in Swan 17.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
	* 3. Go to an instructor and do orally ex. 5 in Swan 17.F (Ćwiczenia).
	4. Read Packet 17, No. 4 (The Expression chce się) and then do the exercise at the end of the note. See Answer Key.
	5. Review the conjugations of the irregular verbs *jeść* (Swan 16.) and *być* (Swan 7.C.1). Then do Packet 17, No. 5 (*jeść* and *być*). See Answer Key.
	6. Read Packet 17, No. 6 (A Note on English *for*). Then do the exercise at the end of the discussion. See Answer Key.
	7. Read Packet 17, No. 7 (The Partitive Genitive). Then do the exercise at the end of the note. See Answer Key.
	E. Culture Read Packet 17, No. 8 (Cultural Note: Polish Jazz). Have fun!
	F. Additional Reading 1. Read the passage in Packet 17, No. 9 (Additional Reading). Use the translation.
	* 2. Listen to this passage at the end of Pol 03 Tape 17A.
	* 3. Do the exercise at the end of the reading (Packet 17, No. 9) and have an instructor check your work.

Unit 14
Lesson 17

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	G. Conversation, Composition, Oral Work and Listening Comprehenison * 1. Do the grammar exercises on Pol 03 Tape 17B.
	* 2. Do Packet 17, No. 10 (Listening Comprehension).
	* 3. Do Packet 17, No. 11 (Dictation). Have an instructor check your work.
	* 4. Do Packet 17,No. 12 (Oral Work) with an instructor.
	* 5. Do Packet 17, No. 13 (Composition). Have an instructor check your work.
	H. Review 1. Write ex. 15 in Swan 17.F (Ćwiczenia). See Answer Key.
	2. Read the Objectives List for Unit 14. See whether you can meet each objective. If not, review the troublesome material.
	3. Do Packet 17, No. 14 (Self-test, Unit 14). See Answer Key.
	*I. Take Unit 14 Pretest. Have it checked by an instructor. Go over your mistakes. If you score 80% or better on this pass-fail pretest, you may go on to.
	*J. Take Unit 14 Test. Have it checked by an instructor.

A Polish riddle:

Co to jest?
Nie je, nie pije
A chodzi i bije[1].

---

[1] *strikes*

Answer at the end of the Answer Keys

Vocabulary List, Lesson 17

ani...ani	NEITHER...NOR
chce się (+ dat.)(+ inf.)	FEEL LIKE (IT IS WANTED)
chrzan	HORSERADISH
ci	YOU (inf., sg.)(dative of ty)
czegoś czymś	SOMETHING (gen., instr.)
czternasty	FOURTEENTH
czternaście	FOURTEEN
dwadzieścia	TWENTY
dwudziesty	TWENTIETH
dziewiętnasty	NINETEENTH
dziewiętnaście	NINETEEN
głodny	HUNGRY
i...i	BOTH...AND
im	THEM (dative of oni, one)
jedzenie	EATING
jej	HER (gen., dative of ona)
kolacja	SUPPER
kukurydziany	CORN (adj.)
lalka	DOLL
lekcja	LESSON
mi	ME (dative of ja)
mu	HIM (dative of on, ona)
na (+ acc.)	FOR
nam	US (dative of my)
napić się (+ gen.)	HAVE A DRINK OF
nic nie szkodzi	NEVER MIND
nie ma za co	DON'T MENTION IT
obiad	DINNER (AFTERNOON MEAL)
osiemnasty	EIGHTEENTH
osiemnaście	EIGHTEEN
owsiany	OATS (adj.)
picie	DRINKING
pieprz	PEPPER
pierścień -a	RING
pierścionek -a	RING (smaller)
piętnasty	FIFTEENTH
piętnaście	FIFTEEN
piłka	BALL
płakać (I)	TO CRY
płatki	FLAKE
porada	ADVICE
portfel	BILLFOLD
praktyczny	PRACTICAL
razem	(ALL) TOGETHER
siedemnasty	SEVENTEENTH

Vocabulary List, Lesson 17 (cont.)

siedemnaście	SEVENTEEN
sodowy	SODA (adj.)
sól, soli (f.)	SALT
spać (II)	TO SLEEP
sweter -a	SWEATER
szesnasty	SIXTEENTH
szesnaście	SIXTEEN
szukać (I)(+ gen.)	TO LOOK FOR
śniadanie	BREAKFAST
tańczyć (II)	TO DANCE
teczka	BRIEFCASE
torebka	HANDBAG
trzynasty	THIRTEENTH
trzynaście	THIRTEEN
wam	YOU (dative of wy)
wazon	VASE
za (+ acc.)	FOR
zabawka	TOY
zamiast (+ gen.)	INSTEAD OF
zapraszać (I)	TO INVITE
zegar -a	CLOCK
zegarek -a	WATCH
zjeść (IV)	TO EAT UP
zwykle	UDUALLY

Packet 17, No. 2

Notes on Numbers

Numbers 11-19 and 20

The English "teen" numerals are formed in Polish by adding a suffix -naście, -nasty to the basic numerals 1-9.

Cardinals:	Ordinals:
jeden + aście	jeden + asty
dwa + naście	dwu + nasty
trzy + naście etc...	trzy + nasty etc...

with some minor changes occuring in the stems (dwa -- dwu, cztery -- czter, pięć -- pięt, sześć -- szes).

(In modern Polish translation of the English word "teenager" nastolatek is used.)

The English "ten" numerals are formed by adding a suffix -dzieścia, -dzieści, -dziesiąt to the basic numerals 2-9. In this lesson you have 20

dwa + dzieścia -- dwadzieścia

The Nominative Cases of Numerals Used With Nouns Referring to Masculine Persons

In Lesson 17.E. Note D. you learned that the nominative and accusative cases for numerals 5 and above take the endings -u when followed by a noun referring to masculine person.

Znam pięciu studentów.

Tu jest sześciu panów.

Check back to the note on the accusative (Packet 11, No. 3) which explains the difference between the form of the accusative for masculine persons as opposed to all other nouns.

Widzę pięciu studentów -- tu jest pięciu studentów

but

widzę pięć studentek -- tu jest pięć studentek

widzę pięć domów -- tu jest pięć domów

widzę pięć piór -- tu jest pięć piór

Remember that only one human male needs to be present in the group to require the use of the special form for masculine persons. Widzę pięciu studentów can be all males or a mixed group containing at least one male, while Widzę pięć studentek can refer only to a group of women.

A Summary of Polish Numbers

	Masculine		Feminine		Neuter	
	Number and Noun	Verb	Number and Noun	Verb	Number and Noun	Verb
1.	jeden student	jest/był	jedna studentka	jest/była	jedno dziecko	jest/było
	jeden zeszyt	jest/był	jedna książka	jest/była	jedno pióro	jest/było
2.	dwaj studenci	są/byli	dwie studentki	są były	dwoje dzieci	jest/było
	dwóch studentów	jest/było			dwoje ludzi	jest/było
	dwa zeszyty	są/były	dwie książki	są były	dwa pióra	są/były
3.	trzej studenci	są/byli	trzy studentki	są/były	troje dzieci	jest/było
	trzech studentów	jest/było			troje ludzi	jest/było
	trzy zeszyty	są/były	trzy książki	są/były	trzy pióra	są/były
4.	czterej studenci	są/byli	cztery studentki	są/były	czworo dzieci	jest/było
	czterech studentów	jest/było			czworo ludzi	jest/było
	cztery zeszyty	są/były	cztery książki	są/były	cztery pióra	są/były
5.	pięciu studentów	jest/było	pięć studentek	jest/było	pięcioro dzieci	jest/było
	pięć zeszytów	jest/było	pięć książek	jest było	pięcioro ludzi	jest/było

6. -0 as for 5

Complex Numerals:

21.	dwudziestu jeden studentów	jest/było	dwadzieścia jeden studentek	jest/było	dwadzieścioro jeden dzieci	jest/było jest/było
	dwadzieścia jeden zeszytów	jest/było	dwadzieścia jeden książek	jest/było	dwadzieścia jeden piór	jest/było
22.	dwudziestu dwóch studentów	jest/było	dwadzieścia dwie studentki	są/były	dwadzieścioro dwoje dzieci	jest/było
23.	dwadzieścia dwa zeszyty	jest/było	dwadzieścia dwie książki	są/były	dwadzieścia dwa pióra	są/były

Packet 17, No. 3

Exercise on Numbers

Fill in the proper forms of numerals. Watch for nouns denoting masculine persons.

1. U nas było wczoraj ____________________ studentów.
(10)

2. Który dzisiaj jest dzień - ____________ czy ____________?
(15th) (16th)

3. Ten professor ma ____________________ studentek.
(12)

4. Znam ____________________ dobrych piosenkarzy.
(20)

5. On ma chyba ____________________ samochodów.
(10)

6. Widzę ________________ psów i ______________ kotów.
(16) (18)

7. Piątek i ____________________ to nie jest dobry dzień.
(13th)

8. Najlepszy jest ten ____________________ koń.
(11th)

9. W biurze wczoraj było tylko _______________ kolegów.
(15)

10. Który to jest dom - ______________ czy _______________?
(17th) (19th)

11. Idzie nowy student z _______________ podręcznikami
(6)

12. Nie pamiętam, czy tu było _________ czy __________ stołów.
(13) (20)

13. Na obiad zwykle piję ____________________ kieliszki wódki.
(3)

Exercise on Numbers (cont.)

14. Tu jest ____________________ (8) nauczycieli a tylko ____________________ (7) krzeseł.

15. Szukam __________________ (14) chłopców z ____________________ (12) psami.

Packet 17, No. 4

The Expression *chce się*

The expression chce się, with a personal pronoun in the dative case (mi *me*, ci *you*, mu *he*, jej *her*, nam *we*, wam *you pl.*, im *they*) inserted between chce and się, should be understood as "I feel like..., you feel like..." etc... It is followed by the verb in the infinitive

chce mi się jeść

This expression usually conveys feelings independent of the person's will, such as sleep, hunger, thirst etc., but is also used for reflecting emotional states such as "I feel like singing, dancing, crying" etc...

Compare:	chcę spać	*I want to sleep.*
	chce mi się spać	*I feel like sleeping.* *I feel sleepy.*
	czy chcesz jeść	*Do you want to eat?*
	czy chce ci się jeść	*Do you feel like eating?* *Are you hungry?*

Exercise. Write in the proper expressions which show desire or emotional states:

1. Jestem zmęczony, ______________________________ spać.
(I feel like)

2. Twój brat nie ____________________ tu mieszkać.
(wants)

3. Czy wy ____________________________ się uczyć?
(want)

4. Nie, __________________________________ czytać.
(he does not feel like)

5. Jest taka szczęśliwa, że __________________________ śpiewać.
(she feels like)

6. Dlaczego jesteś smutna? Chyba _________________________ płakać?
(you feel like)

Packet 17, No. 5

Jeść and *Być*

Fill in the blanks with proper forms of the verbs jeść and być:

1. Rano ____________________ w domu i ____________________ śniadanie.
(I am) (I eat)

2. Czy ____________________ głodny? Czy ________________ chleb masłem?
(are you (sg.)) (you eat)

3. Moja siostra ____________________ zadowlona, ona ________________
(is) (is eating)
dobre jajko.

4. My ____________________ na uniwersytecie i nic nie ________________.
(are) (eat)

5. Dlaczego wy to ____________________? Chyba nie ____________________
(eat) (eat)
głodne?

6. Nasze studentki ________________ szczęśliwe bo dużo ________________.
(are) (eat)

A Note on English *for*

The English preposition for translates several different Polish prepositions, depending on their context. Note also the cases they govern:

1. dla + Gen.

To jest prezent dla męża. *That is a present for my husband.*

dla = for, for the sake of

2. na + Acc.

Czekam na syna. *I am wainting for my son.*

Co jesz na śniadanie. *What do you eat for breatfast.*

3. za + Acc.

Dziękuję za poradę. *Thank you for the advice.*

Dziękuję za Jana. *I am thanking (you) for (in place of) Jan.*

za = for, in place of

4. za + Instr.

Tęsknię za domem. *I long for home.*

5. o + Acc.

Proszę o książkę. *I am asking for a book.*

The choice of preposition in Polish usually depends on the verb used.

Sometimes for is used in English when there is no preposition used in Polish:

Szukam prezentu. (Gen.) *I am looking for a present*

Exercise. Fill in the blanks with the appropriate preposition which translates English for.

1. ____________________ kogo czekasz?

2. Ona prosi ________________________ kawę.

3. Kupię książkę _________________________ syna.

A Note on English *for* (cont.)

Exercise. (cont.)

5. Jem chleb z masłem i kiełbasą ____________________ kolację.

6. On nigdy nie tęskni ____________________ krajem.

Packet 17, No. 7

The Partitive Genitive

To have something to drink or to eat is often expressed in Polish with the object in the genitive case, called the partitive genitive, e.g. a genitive denoting a part of something, a little of something, some.

chciałbym kawy -- I'd like some coffee

chce mi się jeść chleba -- feel like having some bread

proszę cukru -- give me some sugar

trochę masła -- some butter

This use of genitive also occurs after some quantifiers: trochę, mało, dużo, etc...

Exercise

Translate the following pairs of sentences into English. Make sure you show the distinction in meaning.

1. a. Piję teraz herbatę.

b. Piję teraz herbaty.

2. a. Chciałbym jeść kiełbasę.

b. Chciałbym jeść kiełbasy.

3. a. Kupię sobie kawy.

b. Kupię sobie kawę.

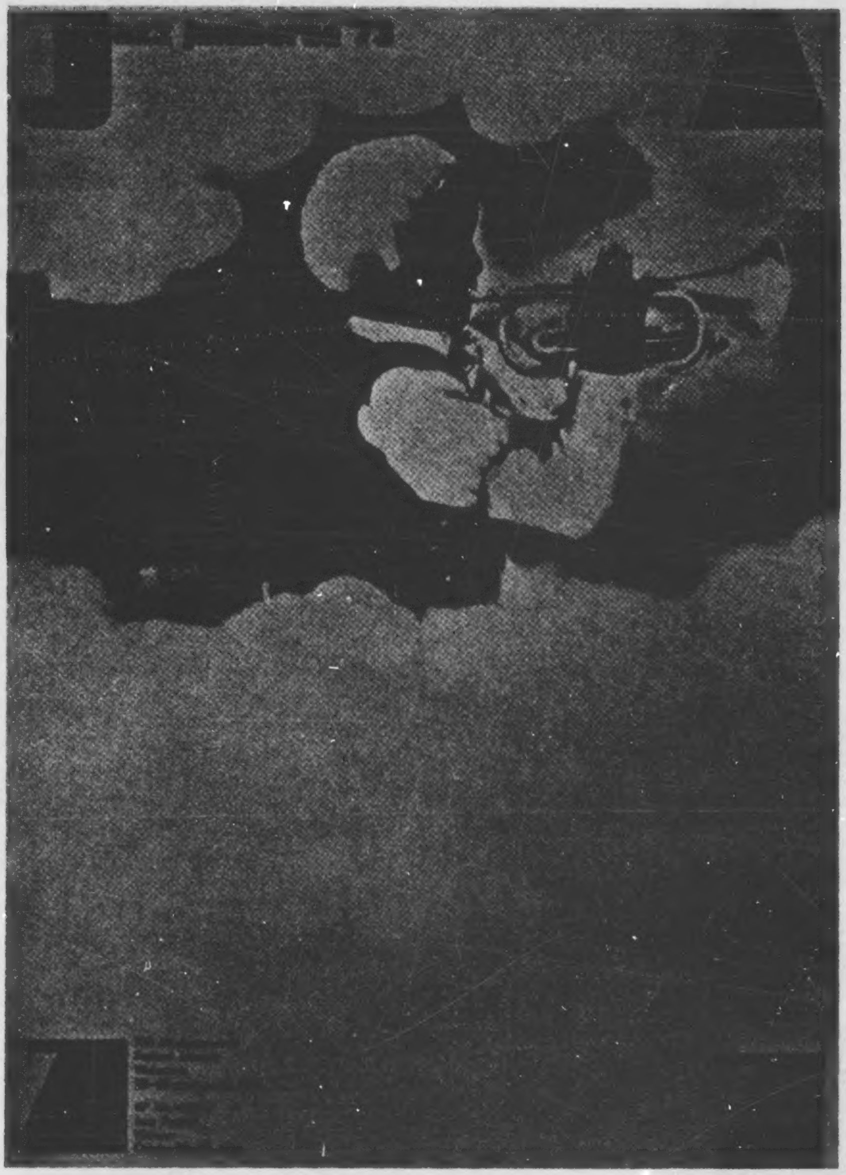

Jazz Jamboree 1973

Packet 17, No. 8

Cultural Note: Polski Jazz

Although Polish Jazz is not well known in the USA, it has a permanent audience in many European countries. Polish jazz musicians are undoubtedly the avantgarde of European jazz. Their experiments with elements of Polish folk music, which they mix with jazz sound, gained them popularity and fame. It was Zbigniew Namysłowski (a saxophone player) who in the sixties composed "Kujawiak goes funky" (The Kujawiak is a Polish folk dance). His friends Michał Urbaniak and Urszula Dudziak became famous in the USA, where they live at present.

Jan Grabarek and Tomasz Stańko also play with different jazz musicians in the USA.

The best Polish jazz groups are: "Laboratorium", "Extra Ball" and "Big Band Katowice". There is an International Jazz Festival, Jazz Jamboree in Warsaw, held every October, and a national one in Wrocław, southwestern Poland -- Jazz nad Odrą, *Jazz on the Odra.*

Additional Reading

Using the translation below, read the following excerpt from Pan Tadeusz.

Różne też były dla dam i mężczyzn potrawy:
Tu roznoszono tace z całą służbą kawy,
Tace ogromne, w kwiaty ślicznie malowane,
Na nich kurzące wonnie imbryki blaszane
I z porcelany saskiej złote filiżanki.
Przy każdej garnuszeczek mały do śmietanki.
Takiej kawy jak w Polszcze nie ma w żadnym kraju:
W Polszcze, w domu porządnym, z dawnego zwyczaju,
Jest do robienia kawy osobna niewiasta,
Nazywa się kawiarka; ta sprowadza z miasta
Lub z wicin bierze ziarna w najlepszym gatunku,
I zna tajne sposoby gotowania trunku,
Który ma czarność węgla, przejrzystość bursztynu,
Zapach moki i gęstość miodowego płynu.

Adam Mickiewicz, Pan Tadeusz, 1834

Diversity of dishes they appraise
For ladies and for gentlemen. For trays
Of girth immense, painted most charmingly
With floral patterns, brought the company
Smoking tin pots of fragrant coffee rare,
And golden cups of Dresden chinaware,
And with each cup a tiny jug of cream.
For in no other country, as I deem,
I coffee such as Poland's. In that land,
In a good house, a woman is at hand,
By ancient custom, charged with coffee-making.
They call her "coffee-maker". After taking
The finest sort of berries from the town
Or from the river barges, with renown
She knows of secret ways to brew the drink --
Transparent as the amber, black as ink,
Fragrant as mocha, and as honey thick.

(Tr. by W. Kirkconnell)

Additional Reading (cont.)

Underline in the text the passage which answer the following questions. Then show your work to an instructor.

1. For whom are the various dishes?

2. Where else can you get coffee as good as in Poland?

3. What is Polish coffee like?

Packet 17, No. 10

Listening Comprehension

Do the listening comprehension exercise on Pol 03 Tape 17B, just after the grammar exercises. You will hear 5 statements. For each statement decide which picture below it best illustrates or refers to. Circle the corresponding letter in the answer space at the bottom of the page. If no picture illustrates the statement, circle X. The set of questions will be read twice. After a pause at the end of exercise the answers will be given.

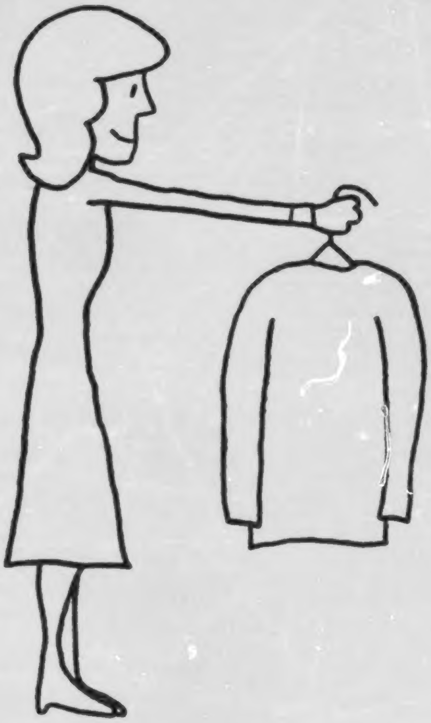

A

1. a b c x

2. a b c x

3. a b c x

4. a b c x

5. a b c x

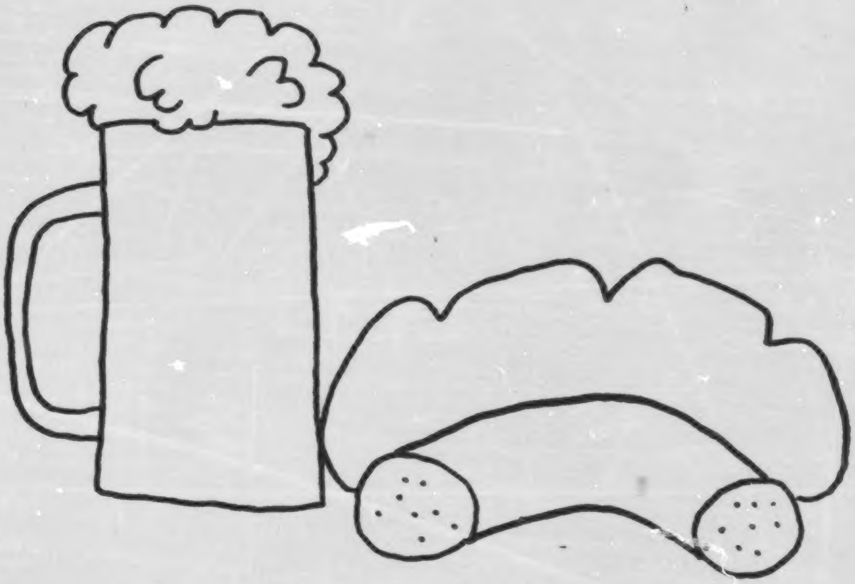

B

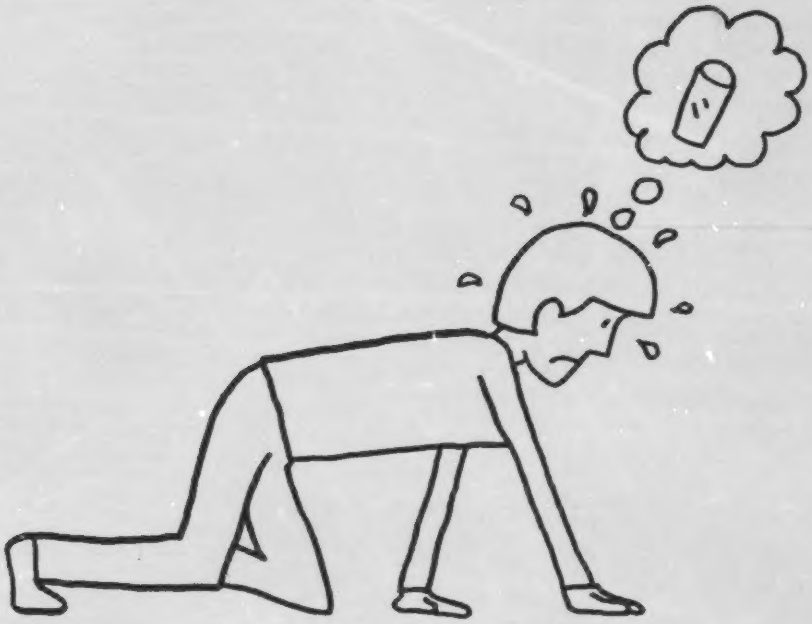

C

Packet 17, No. 11

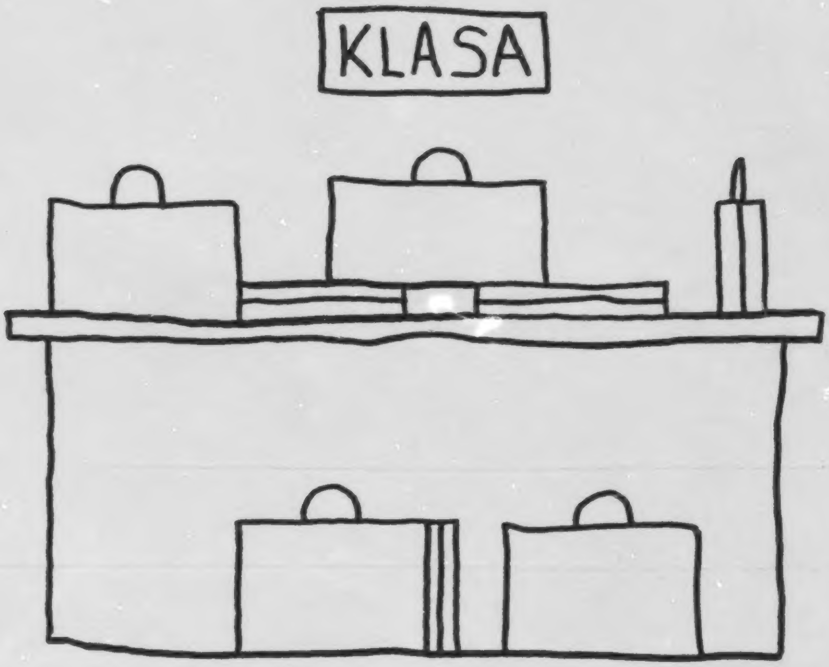

Packet 17, No. 11 (cont.)

Dictation

Do the dictation exercise on Pol 03 Tape 17B just after the listening comprehension exercise you just did. Do it as in Lesson 13, writing on the lines below. Have an instructor check your work. The picture illustrates part of the dictation passage.

Packet 17, No. 12

Oral Work

Part A

Go over to an instructor and answer the following questions orally:

1. Czego pan/i szuka? Dlaczego?
2. Co chiałby pan/chciałaby pani kupić?
3. Co panu/pani się chce? Dlaczego?
4. Jakie prezenty pan/i kupi dla rodziców?
5. Czy jest pan/i głodny/a?
6. Co jest do picia? do jedzenia?
7. Czego nie ma? Kogo nie ma?
8. Kogo zaprasza pan/i? Na co?
9. Czy lektor/ka już jest?
10. Co wolisz jeść na obiad?
11. Który dzisiaj jest dzień? (ordinal)

Part B

Tell the instructor in Polish about your breakfast: what you eat, what you drink, what time you eat, whether these things vary according to what day it is, etc... You may add any additional information you choose. Try to respond appropriately to any comments or questions from the instructor.

Composition

Write a dialogue (or composition of 8-10 lines) on each of the following topics. Then go to an instructor and perform your dialogues together (or read aloud your compositions).

Situation 1: You have to but a present. Tell who the present is for, what you might buy. Get some advice from the other person on what might be a good present. Decide what you will buy.

Situation 2: Discuss the belongings that you have or would like to have. Include the number of each. You may also include the number of people you know or your relatives (how many brothers and sisters do you have, how many friends, etc.). Describe them.

Packet 17, No. 14

Self-test, Unit 14 Lesson 17

Part A.

I. Supply the end for "teen" numerals adjusting the stems whenever necessary. Then (in (b)) give the corresponding ordinal numerals.

	Cardinal			Ordinal	
a. 1.	jeden __________	(11)	b. 1.	jeden __________	(11th)
2.	dwa __________	(12)	2.	dwa __________	(12th)
3.	cztery __________	(14)	3.	cztery __________	(14th)
4.	pięć __________	(15)	4.	pięć __________	(15th)
5.	sześć __________	(16)	5.	sześć __________	(16th)
6.	dziewięć __________	(19)	6.	dziewięć __________	(19th)

II. Fill in numerals with the proper endings.

1. ____________________ (11) profesorów

2. ____________________ (12) nauczycielek

3. ____________________ (13) kotów

4. ____________________ (16) piór

5. ____________________ (20) ludzi

6. ____________________ (14) domów

III. Fill in the blanks with the appropriate forms of być and the quanitfiers.

1. Tu ____________________ (were 10) studentów.

Self-test (cont.)

III. (cont.)

2. Wieczorem tam ______________________________ studentek.
(are many)

3. W domu _________________________ tancerki.
(are 3)

4. Wiem, że u Kowalskich __________________________ synowie.
(are 2)

5. Kto wie, gdzie _________________________ książek?
(are 10)

Part B.

I. Translate into English.

1. Ten sweter jest praktyczny, ale ten seter jest ładny.

2. Zwykle jemy jajka i pijemy dużo herbaty.

3. Niech pani się czegoś napije.

4. Nie mam studentek, ale mam dużo studentów.

5. Dzisiaj jest wtorek, dwunasty, godzina dwunasta dziesięć.

II. Translate into Polish.

1. I am so tired I feel like sleeping.

2. Do you want some coffee or tea?

3. Today is Friday the 13th.

Self-test (cont.)

II. (cont.)

4. There are 15 people here.

5. She has 12 (male) students and 11 (female) students.

Answer Keys, Packet 17

Swan 17.F.4

a. tu jest pięciu lektorów
b. tu jest pięć lektorek

a. tu jest pięciu nauczycieli
b. tu jest pięć nauczycielek

a. tu jest pięciu piosenkarzy
b. tu jest pięć piosenkarek

a. tu jest pięciu dziennikarzy
b. tu jest pięć dziennikarek

a. tu jest pięciu mężczyzn
b. tu jest pięć kobiet

a. tu jest pięciu chłopców
b. tu jest pięć dziewczyn

a. tu jest pięciu panów
b. tu jest pięć pań

Swan 17.F.6

a. tu jest dwanaście prezentów
b. tu jest dwunastu studentów

a. tu jest trzynaście lamp
b. tu jest trzynastu mężczyzn

a. tu jest czternaście telewizorów
b. tu jest czternastu dyrektorów

a. tu jest piętnaście listów
b. tu jest piętnastu służbistów

a. tu jest szesnaście zegarów
b. tu jest szesnastu piosenkarzy

a. tu jest siedemnaście swetrów
b. tu jest siedemnastu bokserów

Answer Keys, Packet 17 (cont.)

Swan 17.F.8

a. który to jest sweter?
b. to jest już dwunasty

a. która to jest płyta?
b. to jest już trzynasta

a. które to jest radio?
b. to jest już czternaste

a. który to jest prezent?
b. to jest już piętnasty

a. który to jest telewizor?
b. to jest już szesnasty

a. która to jest lekcja?
b. to jest już siedemnasta

a. która to jest piosenka?
b. to jest już osiemnasta

a. która to jest świnia?
b. to jest już dziewiętnasta

a. która to jest świnka morska?
b. to jest już dwudziesta

Packet 17, No. 3

1. dziesięciu
2. piętnasty...szesnasty
3. dwanaście
4. dwudziestu
5. dziesięć
6. szesnaście...osiemnaście
7. trzynasty
8. jedenasty
9. piętnastu
10. siedemnasty...dziewiętnasty
11. sześcioma
12. trzynaście, dwadzieścia
13. trzy
14. ośmiu, siedem
15. czternastu, dwunastoma

Answer Keys, Packet 17 (cont.)

Swan 17.F.2

szukam portfelu dla narzeczonego
szukam lalki dla córki
szukam książki dla kolegi
szukam zegarka dla żony
szukam wazonu dla cioci
szukam butelki wina dla przyjaciela
szukam teczki dla koleżanki
szukam zegara dla ojca
szukam piłki dla syna
szukam pierścionka dla narzeczonej

Swan 17.F.9

zapraszamy Karola i Marię na kolację
zapraszamy Roberta i Ewę na kolację
zapraszamy Andrzeja i Martę na śniadanie

Swan 17.F.11

a. on woli kawę z cukrem
b. on woli kawę bez cukru

a. my wolimy herbatę z cytryną
b. my wolimy herbatę bez cytryny

a. oni wolą wodę sodową z sokiem
b. oni wolą wodę sodową bez soku

a. wolę herbatę z miodem
b. wolę herbatę bez miodu

Swan 17.F.13

a. jest i kawa i herbata
b. nie ma ani kawy ani herbaty

a. jest i wódka i koniak
b. nie ma ani wódki ani koniaku

a. jest i mleko i sok
b. nie ma ani mleka ani soku

a. jest i chleb i ser
b. nie ma ani chleba ani sera

a. jest i cukier i sól
b. nie ma ani cukru ani soli

a. jest i chrzan i pieprz
b. nie ma ani chrzanu ani pieprzu

a. jest i masło i miód
b. nie ma ani masła ani miodu

a. jest i mleko i cytryna
b. nie ma ani mleka ani cytryny

Answer Keys, Packet 17 (cont.)

Packet 17, No. 4

1. chce mi się
2. chce
3. chcecie
4. chce mu się
5. chce jej się
6. chce ci się

Packet 17, No. 5

1. jestem...jem
2. jesteś...jesz
3. jest...je
4. jesteśmy...jemy
5. jecie...jesteście
6. są...jedzą

Packet 17, No. 6

1. Na
2. o
3. dla
4. dla; za; za
5. na
6. za

Packet 17, No. 7

1. a. I am now drinking (the) tea.
   b. I am now drinking some tea.

2. a. I would like to eat the sausage.
   b. I would like to eat some sausage.

3. a. I'll buy myself some coffee.
   b. I'll buy myself the coffee.

Packet 17, No. 9

1. dla dam i mężczyzn
2. nie ma w żadnym kraju
3. ma czarność węgla, przejrzystość bursztynu, zapach moki i gęstość miodowego płynu

Answer Keys, Packet 17 (cont.)

Swan 17.F.15

a. Szukam dobrego białego wina. Jutro o ósmej zapraszam na kolację bardzo ważną osobę.

b. Dlaczego nie kupisz tego wina? Jest i dobre i nie drogie.

c. Czy Jan i Dorota już tu są? Nie, jeszcze nie.

d. Zwykle piję herbatę bez cukru, ale dzisiaj będę pić z cukrem i z mlekiem.

e. Zawsze jemy szynkę z chrzanem, ale dzisiaj nie ma chrzanu.

f. On chce kupić teczkę dla swojego kolegi, ale nie chce kupić drogiej teczki.

g. Dzisiaj nie ma ani soli ani pieprzu. Nic nie szkodzi. Wolę szynkę bez soli i pieprzu.

h. Zwykle jem płatki kukurydziane na śniadanie, ale dzisiaj zamiast płatków kukurydzianych jem chleb z masłem.

i. Jestem głodny/a. Chce mi się jeść. No to zjedz coś. Co?

j. Chce mi się pić. No to napij się czegoś. Czego?

k. Nie ma nic ani do picia ani do jedzenia, jak zwykle.

l. To już (jest) trzynasty kawałek chleba.

m. Szukam pierścionka dla mojej żony. Kup jej ten. Nie, wolę tamten.

n. Tu są dwa konie i pięć krów.

o. Czekamy na naszych sześciu kolegów.

p. Mój zegarek jest o wiele ładniejszy od twojego.

Packet 17, No. 14   Self-test, Unit 14

A. I.
- a.
  1. jedenaście -- jedenasty
  2. dwanaście -- dwunasty
  3. czternaście -- czternasty
  4. piętnaście -- piętnasty
  5. szesnaście -- szesnasty
  6. dziewiętnaście -- dziewiętnasty

Answer Keys, Packet 17 (cont.)

II. 1. jedenasty
2. dwanaście
3. trzynaście
4. szesnaście
5. dwudziestu
6. czternaście

III.
1. było dziesięciu
2. jest dużo
3. są trzy
4. są dwaj
5. jest dziesięć

B. I.
1. This sweater is practical, but this setter is pretty.
2. Usually we eat eggs and drink a lot of tea.
3. Have something to drink, Madam.
4. I don't have any female students, but I have a lot of male students.
5. Today is Tuesday, the twelfth, ten after twelve.

II.
1. Jestem taki/a zmęczony/a, że chce mi się spać.
2. Czy chcesz kawy czy herbaty?
3. Dzisiaj jest piątek, trzynasty.
4. Tu jest piętnastu ludzi.
5. Ona ma dwunastu studentów i jedenaście studentek.

Answer to Riddle

ZEGAR

Dictation, Unit 14, Lesson 17: Answer Key

Pol 03 Tape 17B

Tu jest siedem teczek. To są teczki tamtych siedmiu studentów. Oni studiują na uniwersytecie u pięciu dobrych profesorów. Dzisiaj oni idą na ciekawe przedstawienie. Oni idą z siedmioma studentkami i pięcioma żonami profesorów. Bardzo się cieszą, że dziś wieczorem nie muszą pracować ani się uczyć.

UNIT FIFTEEN

(Lesson 18 and Review)

Wycinanka *Paper Cutting* Ignacy Dobrzyński
at Garbów, Puławy district

Student-Instructor Checklist   Unit 15

Name: ______________________________

☐ Vocabulary Quiz on Lesson 18

☐ Do orally ex. 2. (Swan 18.D)

☐ Write ex. 7 and 9. (Swan 18.D)

☐ Do orally ex. 15. (Swan 18.D)

☐ Write ex. 6. (Swan 18.D)

☐ Write ex. 1. (Swan 18.E)

☐ Write dictation. (Packet 18, No. 10)

☐ Retell Życiorys pana Kowalczyka (Packet 18, No. 11)

☐ Answer questions orally. (Packet 18, No. 12)

☐ Write composition. (Packet 18, No. 13)

☐ Pretest Unit 15

Grade

itten ☐ ☐ Test Unit 15

Oral ☐ Total

Student Signature: ______________________________

Instructor Signature: ______________________________ Date: __________

Main Objectives of Unit Fifteen

Unit Fifteen presents a major topic, the formation of the past tense, and introduces some participles. It consists of Lesson 18 in Swan, a review of Lessons 13-18, a student-instructor checklist, an activity schedule, a packet of exercises, answer keys, a review packet and its answer keys.

After completing Unit Fifteen you will be able to:

Vocabulary

- recognize and change verbs to the past tense.
- use many business and professional expressions.
- translate from Polish into English and from English into Polish.

Grammar Concepts

- form the past tense of regular and irregular verbs.
- form present tense participles.
- form verbal nouns.

Speaking and Listening

- recognize and use the above mentioned grammatical forms.
- further advance your reading skills.
- compose a story in the past tense.
- respond to statements and questions.
- write a dictation.

Unit 15 ends with a review of Unit 11-15, including the vocabulary and grammar concepts covered in these Units.

Student Activity Schedule

Unit 6
Lesson 18

Student Checklist	Activities
	A. Vocabulary 1. Read the Vocabulary List for Lesson 18 in Packet 18, No. 1.
	* 2. Listen to the vocabulary list on Pol 03 Tape 18A. Repeat after the speaker, imitating the pronunciation as closely as possible.
	3. Optional. Make and use flashcards as in Lesson 13.
	* 4. Take Vocabulary Quiz on Lesson 18. You must see an instructor to do this.
	B. Reading 1. Read Swan 18.A (Życiorys pana Kowalczyka).
	2. Write answers to the questions on this story in Swan 18.B (Pytania).
	3. Listen to this story and the questions on it on Pol 03 Tape 18A just after the vocabulary list.
	C. Past Tense 1. Read Packet 18, No. 2 (Past Tense).
	2. Read Swan 18.C.1 (Gramatyka: The Past Tense of Verbs (Introduction)).
	3. Do ex. 5 in Swan 18.D (Ćwiczenia). See Answer Key.
	4. Do Packet 18, No. 3 (Exercise on Past Tense). See Answer Key.
	* 5. Listen to the grammar exercises on Pol 03 Tape 18B.
	* 6. Do ex. 2 in Swan 18.D (Ćwiczenia) orally for an instructor.
	D. Participles 1. Read Swan 18.C.2.a (Verbal Participle in -ąc) and 18.C.2.b (Adjectival Participle in -ący).

Student Activity Schedule

Unit 15
Lesson 18

Student Checklist	Activities
	2. Read Packet 18, No. 4 (Participles in the Past Tense).
	3. Do Packet 18, No. 5 (Exercises on Participles). See Answer Key.
	* 4. Write ex. 7 and 9 in Swan 18.D (Ćwiczenia). Have an instructor check your work.
	E. Verbal Nouns 1. Read Swan 18.C.2.c (Verbal Noun in -nie).
	2. Read Packet 18, No. 6 and do the exercise at the end. See Answer Key.
	F. Nouns with Special Plurals and a Review of Verbs 1. Read Swan 18.C.3 (Some Nouns with Irregular and Suppletive Plurals).
	* 2. Do orally ex. 15 in Swan 18.D (Ćwiczenia) for an instructor.
	3. Read in Swan 18.C "Review of the Most Important Verbs in Lessons 1-18."
	* 4. Write ex. 6 in Swan 18.D (Ćwiczenia). Have an instructor check your work.
	G. Culture Read the cultural note in Packet 18, No. 7 (Cultural Note: The Polish Army).
	H. Personal Pronouns 1. Read Packet 18, No. 8 (Summary of Personal Pronoun Forms) and memorize these forms. Then do the exercise below the chart. See Answer Key.
	I. Additional Reading 1. Read Swan 18.E (Lektura uzupełniająca: Julian Czyż).
	* 2. Listen to this reading on Pol 03 Tape 18A, Part 3 just after the questions on the reading in Swan 18.A (Życiorys pana Kowalczyka). Repeat after the speaker as directed.

Student Activity Schedule

Unit 15
Lesson 18

Student Checklist	Activities
	3. Do ex. 2 in Swan 18.E (Lektura uzupełniająca). See Answer Key.
	* 4. Write ex. 1 in Swan 18.E (Lektura uzupełniająca). Have an instructor check your work.
	J. Conversation, Composition, Oral Work and Listening Comprehension * 1. Do Packet 18, No. 9 (Listening Comprehension).
	* 2. Do Packet 18, No. 10 (Dictation). Have an instructor check your work.
	* 3. Do Packet 18, No. 11 (Retell the Story) for an instructor.
	* 4. Do Packet 18, No. 12 (Oral Work) with an instructor.
	* 5. Do Packet 18, No. 13 (Composition). Have an instructor check your work.
	K. Review Lesson 18 1. Write ex. 16 in Swan 18.D (Ćwiczenia). See Answer Key.
	2. Read the Objectives List for Unit 15. See whether you can meet each new objective. Review any difficult material.
	L. Review of Lessons 13-18 In the last unit of every course level after the the last new lesson there will be a series of review exercises covering the major grammar points of all the lessons in the course level. These exercises are in a Review Packet and are followed by their answer keys. Doing these exercises should help you nail down what you have learned so far and help you prepare for the test. The referneces to Swan and Packets in parentheses after each entry in the Activity Schedule are the lesson and section identifiers from Swan in which the point was discussed. Review them as needed
	1. How do you say that? Review some vocabulary by doing the crossword puzzle in Review Packet No. 1 (Crossword Puzzle). See Answer Key. (No. 1 in Packets 13, 14, 15, 16, 17, 18).

Student Activity Schedule

Unit 15
Lesson Review Lessons 13-18

Student Checklist	Activities
	2. Are you still possessive? Do Review Packet No. 2 (Exercise on Possessives). See Answer Key. (Swan 13.F; Swan 14.E).
	3. Still not satisfied? Keep comparing. Do Review Packet No. 3 (Exercise on Adjective Comparison). See Answer Key. (Swan 14.E).
	4. No matter where you're going, this can be useful. Do Review Packet No. 4 (Exercise on the Genitive). See Answer Key. (Swan 15.C, 16.E; Packet 15, Nos. 3 and 5; Packet 17, No. 7).
	5. You have at last made it to intermediate math. Do Review Packet No. 5 (Exercise on Numerals). See Answer Key. (Swan 18.C.1; Packet 18, No. 2).
	6. Everyone needs a sense of history. Do Review Packet No. 6 (Exercise on Past Tense). See Answer Key. (Swan 18.C.1; Packet 18, No. 2).
	7. Take part and be verbal! Do Review Packet No. 7 (Exercise on Participles and Verbal Nouns). See Answer Key. (Swan 18.C.2· Packet 18, Nos. 4 and 6)
	8. Be complex. Do Review Packet No. 8 (Exercise on który). See Answer Key. (Swan 14.F; Packet 14, No. 2).
	9. Prepare to discuss relationships. Do Review Packe No. 9 (Exercise on Prepositions). See Answer Key. (Packet 15, No. 5; Packet 17, No. 6).
	* M. Take Unit 15 Pretest. Have it checked by an instructor Go over your mistakes. If you score 80% or better on this pass-fail pretest, you may go on to:
	* N. Take Unit 15 Test. Have it checked by an instructor.

A Polish Proverb

Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie.

A friend in need is a friend indeed.

Packet 18, No. 1

Vocabulary List, Lesson 18

abstrakcjonista	ABSTRACTIONIST (masc.)
abstrakcyjny	ABSTRACT
artysta	ARTIST (masc.)
błyskawiczny	LIGHTNING-FAST
bogaty	RICH
broda	BEARD
cały	WHOLE, ENTIRE
ciągle	CONTINUALLY
czas	TIME
czas, w krótkim czasie	TIME, IN A SHORT TIME
długi	LONG
dobry z (+ gen.)	GOOD
dostać, dostanę, dostanie (pf.)	TO GET
dzieło	WORK (OF ART)
ekonomia	ECONOMICS
ekonomista (masc.)	ECONOMIST
firma	FIRM
genialny	INGENIOUS
głośny	here FAMOUS
intelektualny	INTELLECTUAL
jak długo	HOW LONG
jakość (fem.)	QUALITY
jasny	CLEAR, BRIGHT, LIGHT
język polski	POLISH (LANGUAGE)
kariera	CAREER
kilkakrotnie	SEVERAL TIMES
kontrola	CONTROL
krótki	SHORT
krytyk	CRITIC
księgowość (fem.)	BOOK-KEEPING (fem.)
księgowy/a	BOOK-KEEPER
kurs	COURSE
lata, lat	YEARS, YEARS (gen.)
lecz	BUT (literary)
ładunek	LOAD, here: CONTENT
malarstwo	PAINTING (in general)
malarz	PAINTER
miejscowy	LOCAL
mocny	STRONG; here: GOOD
murarz	BRICKLAYER
natomiast	ON THE OTHER HAND
nazwisko	LAST NAME
nieoczekiwanie	UNEXPECTEDLY
ocena	here: GRADE
ogromny	TREMENDOUS

Vocabulary List, Lesson 18 (cont.)

okazać się (pf.)(III)	TURN OUT TO BE
oprócz (+ gen.)	BESIDES
płacić (II)	PAY
płodny	FRUITFUL
podjąć, podejmę, podejmiesz	UNDERTAKE
podstawowy	ELEMENTARY
polecać (imprf.)(I)	ADVISE
popularność	POPULARITY (fem.)
po ukończeniu	AFTER FININSHING
potrafić (II)	TO MANAGE
powołany	DRAFTED
prosty	SIMPLE
przebywać (I)	STAY
przeciętny	AVERAGE
przedmiot	SUBJECT
przez (+ acc.)	THROUGH, BY MEANS OF
rok, lata (pl.)	YEAR, YEARS (pl.)
również	ALSO, LIKEWISE
równocześnie	SIMULTANEOUSLY
różny	VARIOUS
rzecz, rzecz jasna	THING (fem.), IT IS CLEAR
sekret	SECRET
służba	SERVICE
służyć (II)	TO SERVE
spędzać (I)	SPEND (TIME)
sposób, w jaki sposób	MANNER, IN WHAT MANNER, WHY
stanowisko	POSITION
stracić czas (II)	TO WASTE TIME
stworzyć (II)	TO CREATE
studia	STUDIES
szczególnie	PARTICULARLY
szkoła podstawowa	GRADE SCHOOL, ELEMENTARY SCHOOL
szkoła średnia	HIGH SCHOOL
sztuczny	ARTIFICIAL
sztuka	ART
ścisły	EXACT, PRECISE
średni	MIDDLE
tkwić (II)	TO STICK here: CONSIST IN
trudno jest	IT IS DIFFICULT
trudny	DIFFICULT
tyle (+ gen. pl.)	SO MANY
uczęszczać na (+ acc. I)	TO ATTEND
uczeń, pl. uczniowie	PUPIL
ukończyć (II)	TO FINISH
urodzić się (II)	TO BE BORN

Vocabulary List, Lesson 18 (cont)

wewnątrz (+ gen.)	WITHIN
wieczorowy	EVENING
woda gazowana	CARBONATED BEVERAGE
wojsko	ARMY
wojskowy	MILITARY
wstąpić do (+ gen.)(II)	TO ENLIST IN, JOIN
wybitny	OUTSTANDING
wyjątkowo	EXCEPTIONALLY
wytwórnia	here: FACTORY
wyższe studia	HIGHER (ADVANCED) STUDIES
zajmować się (+ instr. I)	BE BUSY, OCCUPY SELF WITH
zawsze	ALWAYS
zdanie	OPINION
zdaniem	IN THE OPINION
zdumiewająco	AMAZINGLY
zefir	ZEPHYR
zmieniać (I)	TO CHANGE
zmieniając	CHANGING
znacznie	SIGNIFICANTLY, MUCH
zostać zostaną, zostanie	REMAIN; here: GET
zrozumieć (pf.)(IV)	TO COMPREHEND
życiorys	BIOGRAPHY

Packet 18, No. 2

The Past Tense

As you remember from Swan 7.C the verb być forms its past tense by adding the suffixes for the 1st and 2nd persons sing. and pl. to the 3rd person forms (był + em, był + eś, był + am, był + aś, byli + śmy, byli + ście, były + śmy, były + ście), with the distinction between masculine and feminine evident in all these forms (byłem vs. byłam, byłeś vs. byłaś, byliśmy vs. byłyśmy).

The same principle applies to changing practically any verb into the past tense. All you have to do is to learn the rule in Swan 18.C.1 (how to drop the infinitive ending -ć and replace it with -ł, -ła, -ło, -li, -ły respectively) and add the personal endings for the 1st and 2nd persons sing. and pl. to the 3rd person forms.

As an example take the verb czytać. To change it into the past tense follow these steps:

1. drop the infinitive ending -ć: czytać
   czyta +

SING. 2. replace it with -ł, -ła, -ło in sing.:

czytał, czytała, czytało

3. a. add -em for the 1st person sing. masc. or -eś for the 2nd person sing. masc.

czyta + ł + em -- *I read* czytałem

czyta + ł + eś -- *you read* (to a man) czytałeś

b. add -m for the 1st person sing. fem. and -ś for the 2nd person sing. fem.

czyta + ła + m -- *I read* czytałam

czyta + ła + ś -- *you read*(to a woman) czytałaś

PLURAL 2. replace the infinitive ending -ć with -li for masc. pl. or -ły for fem. pl. czytali, czytały

3. a. add -śmy for 1st person pl.

czyta + li + śmy -- *we read* (masc. or mixed grp.) czytaliśm

czyta + ły + śmy -- *we read* (fem.) czytałyśmy

b. add -ście for 2nd person pl.

czyta + li + ście -- *you read* (to men or a mixed grp.)
czytaliście

czyta + ły + ście -- *you read* (to a grp of women)
czytałyście

The Past Tense (cont.)

Note: It is common for Poles, especially in colloquial Polish, to separate the personal suffix from the past tense verb form and attach it to the end of the first stressed word in the sentence. The number/gender markers always stay on the verbs.

Jeszczem nic nie jadł. Jeszczem nic nie jadła.	Cośmy robili? Cośmy robiły?
Gdzieś mieszkał? Gdzieś mieszkała?	Gdzieście byli? Gdzieście były?

Packet 18, No.3

Exercise on Past Tense

Choosing from the list below, fill in the blanks with the proper form of the past tense verb. Use no verb more than once.

1. Brat ______________________ matematyką na uniwersytecie, kiedy jego

   żona ______________________ biurze jako sekretarka.

2. (Ty -fem.) bardzo źle ____________________ wczoraj. Czy miałaś temperaturę?

3. Ona ____________________ zakupy, kiedy on _______________________ ma zajęcia.

4. Jak długo państwo ____________________ w Krakowie, gdzie państwo

   ______________________ to wygodne mieszkanie?

5. (Wy) nie __________________________ zbyt zadowolone.

6. Oni bardzo ______________________, że dobrze (wy-mixed)

   ________________________ u nich.

7. Czy (ty-masc.) __________________________ jakieś lekarstwa?

8. (Ja-masc.) nie pójść na koncert, bo ___________________ się uczyć.

9. Jak ci _________________________ Polska?

10. One nie _____________________, że(my-mixed)______________________, chociaż oni są naszymi dobrymi kolegami.

bawić się
brać
być
cieszyć się

iść
mieć
mieszkać
móc

musieć
podobać się
pracować
robić

studiować
wiedzieć
wstydzić się
wyglądać

Packet 18, No. 4

Participles in the Present Tense

Although both forms introduced in Lesson 18.C.2 more or less correspond to the English "-ing" forms, in Polish there is a strong difference between the verbal participle ending in -ąc ("while doing something") and the adjectival participle ending in -ący, -ąca, -ące ("one who is doing something"). You have already learned some of the latter forms as independent adjectives (interesujący *interesting*).

The English phrase "a man (who is) reading an interesting book" will thus read in Polish

człowiek czytający interesującą książkę,

but "a man (while) reading a book listened to the radio" will read

człowiek czytając książkę słuchał radia.

You may correctly conclude that the verbal participle must be accompanied by another verb in its non-participial form.

Packet 18, No. 5

Exercises on Participles

Part A

Circle the participle which correctly completes each sentence.

1. Ona się martwiła, czekając/czekająca na córkę.

2. Uczęszczając/Uczęszczający na kursy języka polskiego, Adam dużo się uczył.

3. Chcąc/Chcący kupił dużego setera.

4. Kto?/Ten Chłopiec śpiesząc/śpieszący na przedstawienie.

5. Mówiąc/mówiący głośno, Henryk mi dziękował.

6. On się nudzi, oglądajac/oglądający ten film.

7. Mówiąc/mówiący ciągle prosił o uwagę (*attention*).

Part B

Fill in the blanks with either the verbal participle or the adjectival participle as appropriate.

1. ____________________ dużo listów, moja koleżanka pracowała do
(pisać)
ósmej wieczorem.

2. Człowiek, ____________________ prezentu dla żony, kupił sobie
(szukać)
nowy adapter.

3. Człowiek ____________________ prezentu kupił dla żony małego fiata.
(szukać)

4. Brat ____________________ na znajomego, rozmawiał z ładną
(czekać)
piosenkarką.

5. Syn ____________________ na znajomego rozmawiał z ładną piosenkarką.
(czekać)

Packet 18, No. 6

Verbal Nouns Ending in -*nie*

These verbal nouns are not often employed in Polish and in most cases their usage is restricted to literary rather than colloquial or conversational form. Roughly it corresponds to the English "the doing of something" and as in English is followed by a noun in the genitive case (czytanie książki, pisanie listów, słuchanie muzyki). Active use of these forms is not encouraged, but you should be able to recognize them since they often occur in texts.

Exercise

In the following excerpts /Anna Milska, Pisarze polscy and Julian Krzyżanowski, Dzieje literatury polskiej/ underline all the verbal nouns /VN/, verbal participles /VP/ ending in -ąc, and adjectival participles /AP/ ending in -ący you can find. Identify them with VN, VP or AP. Don t worry what the sentences say. Just try to recognize the forms.

1. Będąc w ostatniej klasie... został usunięty z gimnazjum.

2. Po nieudanych próbach ukończenia szkół w Poznaniu...

3. W tym czasie... zaprzyjaźnia się ze studiującym tam... Ludwikiem Krzywickiem...

4. Autor Kronik , czujnie śledzący procesy społeczne...

5. O znaczeniu Lalki stanowi kilka czynników.

6. ...odczytywanie jej sensu ideologicznego jest równie trudne jak w Placówce...

7. Czy w określeniu "to człowiek myślący" kryje się komplement dla ludzkości?

/Stanisław Jerzy Lec, Myśli nieuczesane/

Cultural Note: The Polish Army

The Polish Army Wojsko Polskie has a long and glorious history and tradition, marked with many famous victories such as the defense of Vienna against the Turks in 1683.

In modern times the army was organized during World War I and at the outbreak of World War II defended the country in September, 1939. Later on, many Polish units fought on the side of the Allies in Norway (Narvik), France, (Falaise) England (The Battle of Britain), Africa (Tobruk) and Italy (Monte Cassino). The Polish resistance movement against the Nazis was among the largest and best organized in occupied Europe.

Since the end of World War II the Polish army has been a part of the Warsaw Pact forces, strategically under Soviet command. According to the Polish constitution, every male citizen is supposed to serve in the army for at least two years, but university students undergo their military training while attending school.

The Tomb of the Unknown Soldier (Grób Nieznanego Żołnierza) in central Warsaw is considered a national monument.

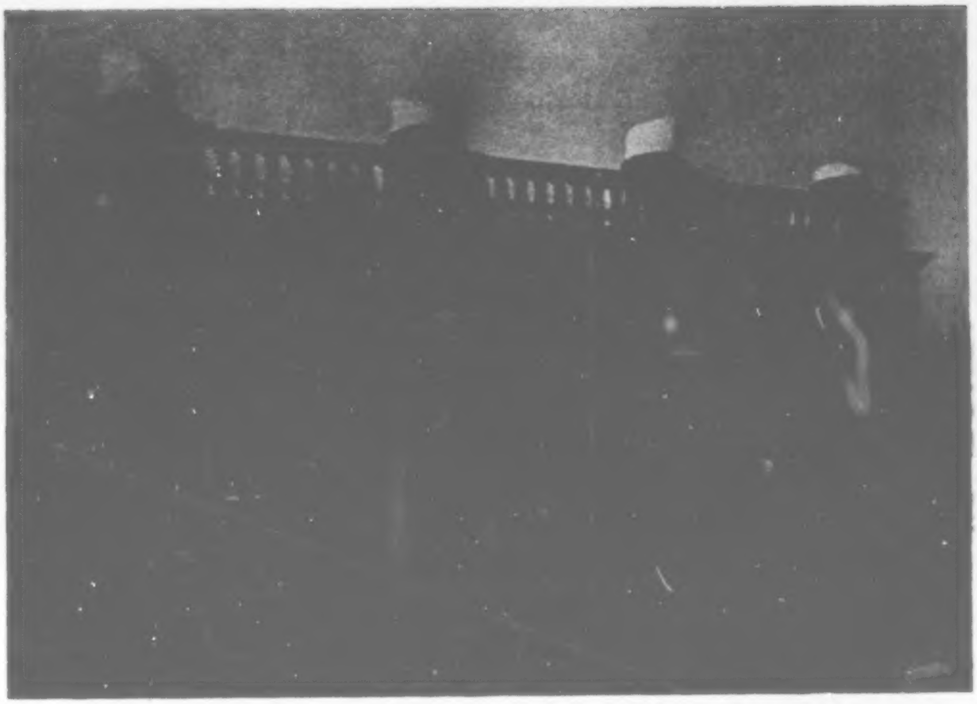

The Tomb of the Unknown Soldier in Warsaw

Packet 18, No. 8

Summary of Personal Pronoun Forms

Here is a list of the personal pronouns and their d ælensions (except for the Locative Case which will be introduced later). You will recognize some; others are new to you.

Nom.	ja	ty	on	ona	ono	my
Gen.	mnie	cię/ciebie	go/tego	jej	go/jego	nas
Dat.	mi/mnie	ci/tobie	mu/jemu	jej	mu/jemu	nam
Acc.	mnie	cię/ciebie	go/jego	ją	je	nas
Instr.	mną	tobą	nim	nią	nim	nami

Nom.	wy	oni	one	kto
Gen.	was	ich	ich	kogo
Dat.	wam	i[illegible]	im	komu
Acc.	was	ich	je	kogo
Instr.	wami	nimi	nimi	kim

Notes: 1. Whenever pronouns which begin with j- or i- are the object of a preposition, an n- is added to the front of the pronoun add j is changed to I : do niego, u nich, bez niej, etc...

2. In boxes where there is a choice of forms, the short form is used most frequently, but the short form can not follow a preposition or be used when a contrast is being made or when the pronoun is emphasized.

Now do the exercise below. Fill in the proper forms of the pronouns.

1. Już wracam do ____________________.
(on)

2. ____________ czekają na ______________, a ________________
(one) (ja) (ja)
czekam na ________________.
(oni)

3. Z ______________ byłeś w biurze? Z _____________ i z _____________.
(kto) (wy) (ona)

4. Zapytaj ____________. Zapytaj ____________________.
(ona) (one)

Summary of Personal Pronoun Forms (cont.)

5. Słuchałam ______________________________.
(ono)

6. ____________________ nie było i __________________ też nie było.
(my) (ty)

7. Zaraz _________________ przedstawię.
(wy)

8. Czy podoba ______________ się ta nowa lektorka?
(on)

9. ____________________ widzisz? Widzę ____________________.
(Kto) (ona)

10. Bez ________________ i bez ______________ nigdzie nie chodzę.
(ty) (on)

Listening Comprehension

Do the listening comprehension exercise on Pol 03 Tape 18B just after the grammar exercises. You will hear a dialogue read. After the dialogue there will be five true-false statements about what you heard. Decide whether each statement is true or false. If true, circle Tak. If false, circle Nie. The dialogue and statements will then be read a second time. Check your work. The answers will follow after a short pause. If you made any errors, listen to the dialogue and statements once again.

1. Tak Nie
2. Tak Nie
3. Tak Nie
4. Tak Nie
5. Tak Nie

Packet 18, No. 10

Dictation

Do the dictation exercise on Pol 03 Tape 18B just after the listening comprehension exercise you just did. Do it as in Lesson 13, writing on the lines below. Have an instructor check your work.

Retelling the Story

Using the pictures below as memory helps, retell orally for an instructor the story in Swan 18.A (Życiorys pana Kowalczyka).

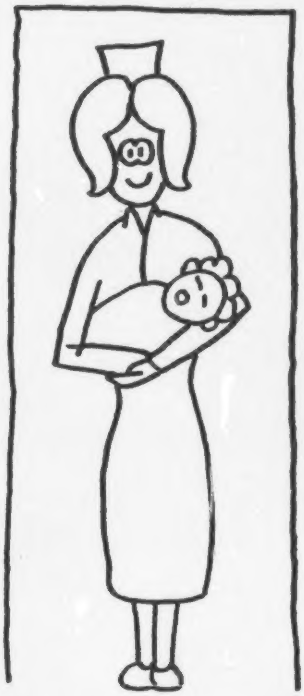

A

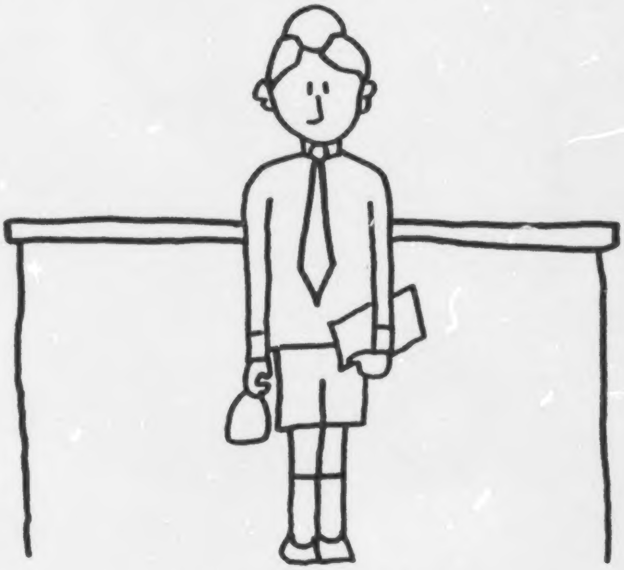

B

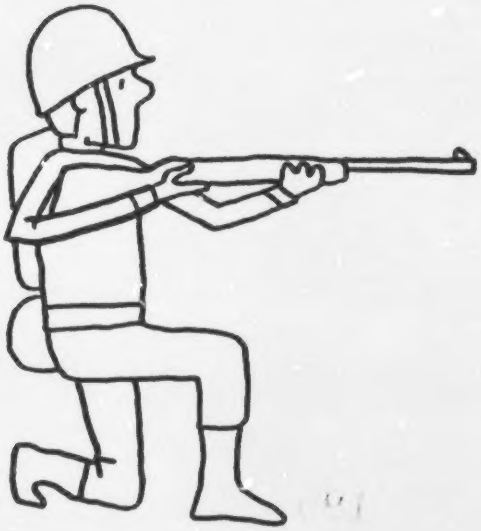

C

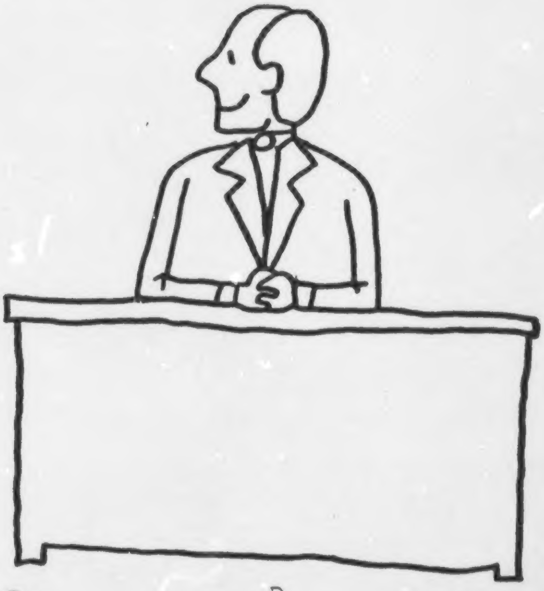

D

Packet 18, No. 12

Oral Work

Answer the following questions orally for an instructor.

1. Gdzie pan/i się urodził/a?

2. Gdzie pan/i chodził/a do szkoły?

3. Czy ma pan/i rodzeństwo?

4. Jak długo jest pan/i studentem/studentka?

5. Co chciałby/chciałaby pan/i być po skończeniu uniwersytetu?

6. Czy pan/i spędzał/a czas w wojsku?

7. Gdzie i jak pan/i dostał/a swoją pierwszą pracę?

8. Jak długo był/a pan/i w szkole?

9. Co wczoraj jadł/a pan/i na śniadanie? na obiad?

10. Co pan/i wczoraj robił/a?

Packet 18, No. 13

Composition

Write a biography (życiorys) in Polish about yourself on the lines below. Tell where you were born, something about your parents, any memorable moments in your life (which you have the vocabulary to discuss), what you are doing now, and something about what you would like to do in the future. You should use many past tense verbs in writing your autobiography. Use the reading "Życiorys pana Kowalczyka" for some suggestions. You might also refer to the review list of verbs in Swan 18.C (Gramatyka) to help you remember what you already know how to say. Then have an instructor check your work.

Answer Keys, Packet 18

Swan 18.B

1. Pan Kowalczyk się urodził w Warszawie.
2. Nie, jego rodzina nie była bogata.
3. Ojciec Józefa był murarzem, a jego matka zajmowała się domem.
4. Tak, on miał starszego brata i dwie młodsze siostry.
5. Był przeciętnym uczniem.
6. Był mocny z matematyki i innych przedmiotów ścisłych, a słaby z języka polskiego.
7. Po ukończeniu szkoły on został powołany do wojska.
8. Tak, on ukończył wyższe studia z ekonomii.
9. On dostał pierwszą pracę w wytworni wód gazowanych w dziale kontroli jakości.
10. Ono się nazywa "Zefir".
11. Nie, on nie zawsze był dyrektorem tej firmy.
12. Tak, on jest zdolnym dyrektorem.
13. Pan Kowalczyk jest dyrektorem tego przedsiębiorstwa już osiem lat.

Swan 18.D.5

a. on/a się martwi
b. on się martwił, ona się martwiła

a. on/a mieszka
b. on mieszkał, ona mieszkała

a. on/a się nudzi
b. on się nudził, ona się nudziła

a. on/a pamieta
b. on pamiętał, ona pamiętała

a. on/a podróżuje
b. on podróżował, ona podróżowała

a. on/a poleca
b. on polecał, ona polecała

a. on/a przebywa
b. on przebywał, ona przebywała

a. on/a się śpieszy
b. on się śpieszył, ona się śpieszyła

Answer Keys, Packet 18 (cont.)

Packet 18, No. 3

1. studiował; pracowała
2. wyglądałaś
3. robiła; szedł
4. mieszkali; mieli
5. byłyście
6. się cieszą; się bawiliście
7. brałeś
8. mogłem; musiałem
9. się podobała
10. wiedziały; wstydziliśmy się

Packet 18, No. 5

Part A

1. czekając
2. Uczęszając
3. Chcący
4. śpieszący
5. Mówiąc
6. oglądając
7. mówiący

Part B

1. Pisząc
2. szukając
3. szukający
4. czekając
5. czekający

Packet 18, No. 8

1. niego
2. one; mnie; ja; nich
3. kim; wami; nią
4. ją; je
5. go
6. Nas; ciebie
7. was
8. mu
9. kogo; ją
10. ciebie; niego

Packet 18, No. 6

1. będąc /VP/
2. ukończenia /VN/
3. studiującym /AP/
4. śledzący /AP/
5. znaczeniu /VN/
6. odczytanie /VN/
7. określeniu /VN/, myślący /AP/

Swan 18.E.2

broda	tyle bród
zdanie	tyle zdań
krytyk	tylu krytyków
sekret	tyle sekretów
ładunek	tyle ładunków
artysta	tylu artystów
sposób	tyle sposobów
dzieło	tyle dzieł
rzecz	tyle rzeczy
abstrakcjonista	tylu abstrakcjonistów
nazwisko	tyle nazwisk

Answer Keys, Packet 18 (cont.)

Swan 18.D.16

a. Jego ojciec jest murarzem, a matka jest pielęgniarką.
b. Po skończeniu uniwersytetu wstąpił do wojska.
c. Po skończeniu służby wojskowej pan Kowalczyk dostał pracę w biurze podróży.
d. Dostał pracę w biurze podróży przez przyjaciela.
e. Nie wiemy, jak się nazywa ten przyjaciel, ale jest chyba ważną osobą.
f. Pan Kowalczyk był dość dobry z matematyki, ale znacznie słabszy z innych przedmiotów.
g. Oprócz jego brata Wojciecha w domu były dwie siostry.
Obie siostry były młodsze.
h. Jedna siostra miała na imię Rozalia, a druga Violetta.
i. Pan Kowalczyk okazał się zdolnym dyrektorem.
j. On jest kierownikiem całego przdsiębiorstwa.
k. On pracuje już tam osiem lat.
l. Kto to był? To był listonosz. Co on chciał? Nic nie chciał.
m. Moja siostra dostała pracę jako sekretarka przez swojego przyjaciela, który jest urzędnikiem
n. Straciłem zbyt dużo czasu bawiąc się z twoim kotem.
o. Jak spędzasz swój wolny czas?
p. Nasza rodzina nie była zbyt bogata kiedy byłem/am młody/a.
q. Jego wujek jest jakimś słynnym aktorem.
r. Pisanie tego artykułu zajmuje zbyt dużo czasu.
s. Widziałem/am wczoraj twojego przyjaciela Zbyszka, kiedy szedłem/szłam na uniwersytet. Co on robił? Nic specjalnego.

REVIEW

LESSONS 13-18

Crossword Puzzle

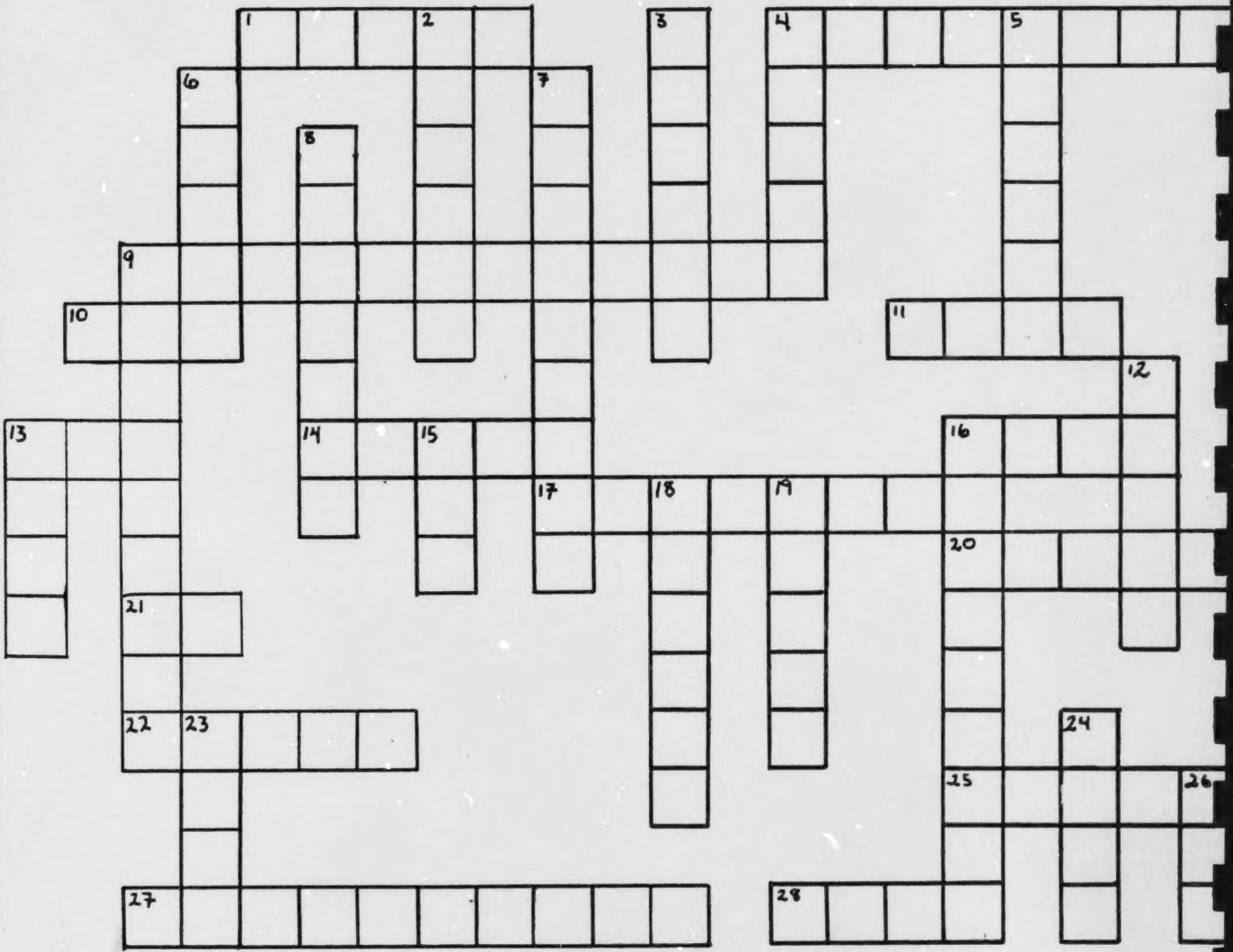
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

Crossword Puzzle (cont.)

Across

1. daughter
4. boy
9. several times
10. to drink
11. to take
13. salt
14. butter (gen.)
16. water
17. artificial
20. egg
21. for (+ acc.)
22. which, that, who
25. dinner, afternoon meal
27. news
28. as

Down

2. short
3. trial (adj.)
4. sick (neuter)
5. post office
6. to buy
7. on the other hand
8. advertising; commercial
9. shot-glass
12. doll
13. one's own
15. son
16. exceptionally
18. difficult
19. bread
23. such a
24. honey
26. for (+gen.)

Review Packet No. 2

Exercise on Possessives

Part A

Use the possessive adjectives mój, moja, moje or swój, swoja, swoje in the proper form depending on the context. Watch for the subject in the sentences as a determining factor.

1. Pan Jan nie ma ________________ (his) zegarka.

2. Ja lubię ________________ (my) dzieci i ty lubisz ______________ my dzieci.

3. On wie, że ________________ (my) żona była w Polsce.

4. Ja też tam byłem ________________ (with my) żoną.

5. Ten młody dziennikarz czyta ________________ (his) artykuły.

6. On wczoraj czytał pięć ________________ (my) książek.

7. Maria dobrze zna ________________ (her) dziecko.

8. ________________ (My) ojciec bardzo kocha ________________ (his) brata.

9. Stanisław chciałby mieć ____________________ (his own) samochód.

10. Czy możesz mi dać ____________________ (your) książkę?

Part B

Fill in the blanks with the proper form of the possessives.

1. Tu są ________________ (my) bracia i ________________ (your (inf. sg.)) mężowie.

2. Gdzie pracowali ______________________ (your((inf. pl.) rodzice?

Exercise on Possessives (cont.)

Part B (cont.)

3. ________________________ matki zajmowały się domem.
(our)

4. ________________________ córki są aktorkami, a ____________________
(Their) (our)

synowie są listonoszami.

5. Czy ________________________ siostry były w Krakowie?
(your (inf. sg.))

Review Packet No. 3

Exercise on Adjective Comparison

A. Change the adjectives into their comparative degrees.

1. Ten dom jest duży, ale tamten jest ______________________________.

2. Masz dobrego psa, ale mój jest ______________________________.

3. To jest mała dziewczyna, a jej siostra jest jeszcze ______________.

4. Czytam interesującą książkę. Czy twoja jest ____________________.

5. Mój znajomy ma wielkie krowy, a ja mam jeszcze __________________.

B. Change the adjectives into their superlative degrees.

6. Jan był stary, Antoni starszy, a Krzysztof________________________.

7. To jest ciekawy film, ale ten drugi jest ________________________.

8. Twój kot jest zły, a mój jest ______________________________.

9. Anna jest dobrą aktorką, ______________________________.

10. To krótka książka, chyba ________________________ po francusku.

Exercise on the Genitive

Put the words in parentheses into the genitive case.

1. Z ____________________ do ____________________ jest 300 mil.
   (Warszawa) (Szczecin)

2. Nie chcę iść do ____________________ bez ________________ ______________.
   (kino) (twoja) (siostra)

3. Od __________ ____________ uczymy się _____________ ________________.
   (nasz) (profesor) (nowe) (zdania)

4. Wczoraj u ________________________________ nie było dużo ______________.
   (moja) (matka) (znajome)

5. Nie widzę tu ani ________________________ ani ________________________.
   (studenci) (studentki)

6. Nie mogę się uczyć ____________________ ____________________________
   (język) (angielski)

   bez _____________________ _______________________ ___________________.
   (moja) (stara) (książka)

7. Czy nie widział pan ____.
   (swój) (młodszy) (syn)

8. W naszym zoo nie ma _________________, _______________, _____________.
   (krokodyle) (słonie) (lwy)

9. Aniela bardzo lubi ____.
   (swoi) (bracia)

10. To jest książka __________ ______________ i pióro _________________
    (mój) (ojciec) (moja)

    __________________.
    (matka)

R

Review Packet No. 5

Exercise on Numerals

1. Write out the numerals.

1. 7 ______________________

17 ______________________

17th ______________________

2 8 ______________________

18 ______________________

18th ______________________

3. 2 ______________________

12 ______________________

12th ______________________

4. 20 ______________________

20th ______________________

5. 1 ______________________

11 ______________________

11th ______________________

6. 4 ______________________

14 ______________________

14th ______________________

7. 5 ______________________

15 ______________________

15th ______________________

8. 6 ______________________

16 ______________________

16th ______________________

9. 3 ______________________

13 ______________________

13th ______________________

10. 9 ______________________

19 ______________________

19th ______________________

Review Packet No. 6

Exercise on Past Tense

Change the verbs into the past tense. Watch for nouns denoting either masculine persons or a mixed group masc. and fem.

1. Andrzej i Krzysztof ________________________ w Poznaniu.
   (mieszkają)

2. Obydwie studentki ____________________________ książki.
   (czytają)

3. Tadeusz Zwoliński _________________________ nowy samochód.
   (kupi)

4. Państwo Kraszawscy ________________________ do kina.
   (idą)

5. Moja siostra _________________________ na koncert.
   (idzie)

6. Jej brat także ___________________________ na koncert.
   (idzie)

7. Te piosenkarki ________________________ po hiszpańsku.
   (śpiewają)

8. Nasi mężowie __________________________ wino.
   (piją)

9. Dzisiaj rano _______________________ dobre śniadanie.
   (jem)

10. A co ty ______________________ na śniadanie?
    (jesz -- fem.)

Review Packet No. 7

Exercise on Participles and Verbal Nouns

A. Supply the verbal participles:

1. ____________________ słucham radia.
(czytać)

2. ____________________ na koncert widziałem znajomego.
(iść)

3. ____________________ piosenki uczę się nowego języka.
(śpiewać)

B. Supply the adjectival participles:

4. Ten ____________________ student jest zajęty.
(czytać)

5. Znam tę ____________________ piosenkarkę.
(śpiewać)

6. Student ____________________ ze mną był moim kolegą.
(iść)

C. Supply the verbal nouns:

7. ________________ tej książki jest nudne.
(czytać)

8. ____________________ jest bardzo ciekawe.
(pisać)

9. Na ________________ straciłem dużo czasu.
(słuchać)

Review Packet No. 8

Exercise on *który*

Decline który, która, które according to the context.

1. Nie znam tego pana, ____________________ głośno mówi.

2. Czy widziałeś tę koleżankę, z ____________________ szedłem?

3. Moi bracia, ____________________ mam bardzo dużo, są interesujący.

4. Niech mi pan kupi książkę, bez ____________________ nie mogę pracować.

5. Czy znasz tego urzędnika, ____________________ tam widzę?

6. O ____________________ godzinie idziesz do kina?

7. ____________________ dzisiaj jest dzień?

8. To okno, ____________________ znasz, jest bardzo czyste.

9. ____________________ studentka tu była dzisiaj?

10. Mam dużo kolegów, bez ____________________ nie mogę się uczyć.

Exercise on Prepositions

Supply the appropriate prepositions according to the context.

1. Dzisiaj idę ____________________ (to) kina.

2. ____________________ (From) Krakowa ___________ (to) Warszawy jest bardzo daleko (*far*).

3. Idziemy tam _______________ (to) mojego kolegi.

4. _____________ (At) Kowalskich jest dużo ludzi.

5. Piętnaście ___________________ (after) trzeciej.

6. _________________ (Till) dwadzieścia druga.

7. Dzisiaj rano idziemy __________________ (to) zajęcia.

8. ________________ (After) zajęciach on idzie ______________ (to) domu.

9. ________________ (At) biurze pracujemy ________________ (till) wieczora.

10. Synowie mieszkają _____________ (at) nas ________________ (at) domu.

11. Co jesz _________________ (for) kolację?

12. Niestety, jestem teraz _________________________ (without) pracy.

13. Zawsze chodzę ______________________ (with) koleżanką.

Review Packet, No. 1

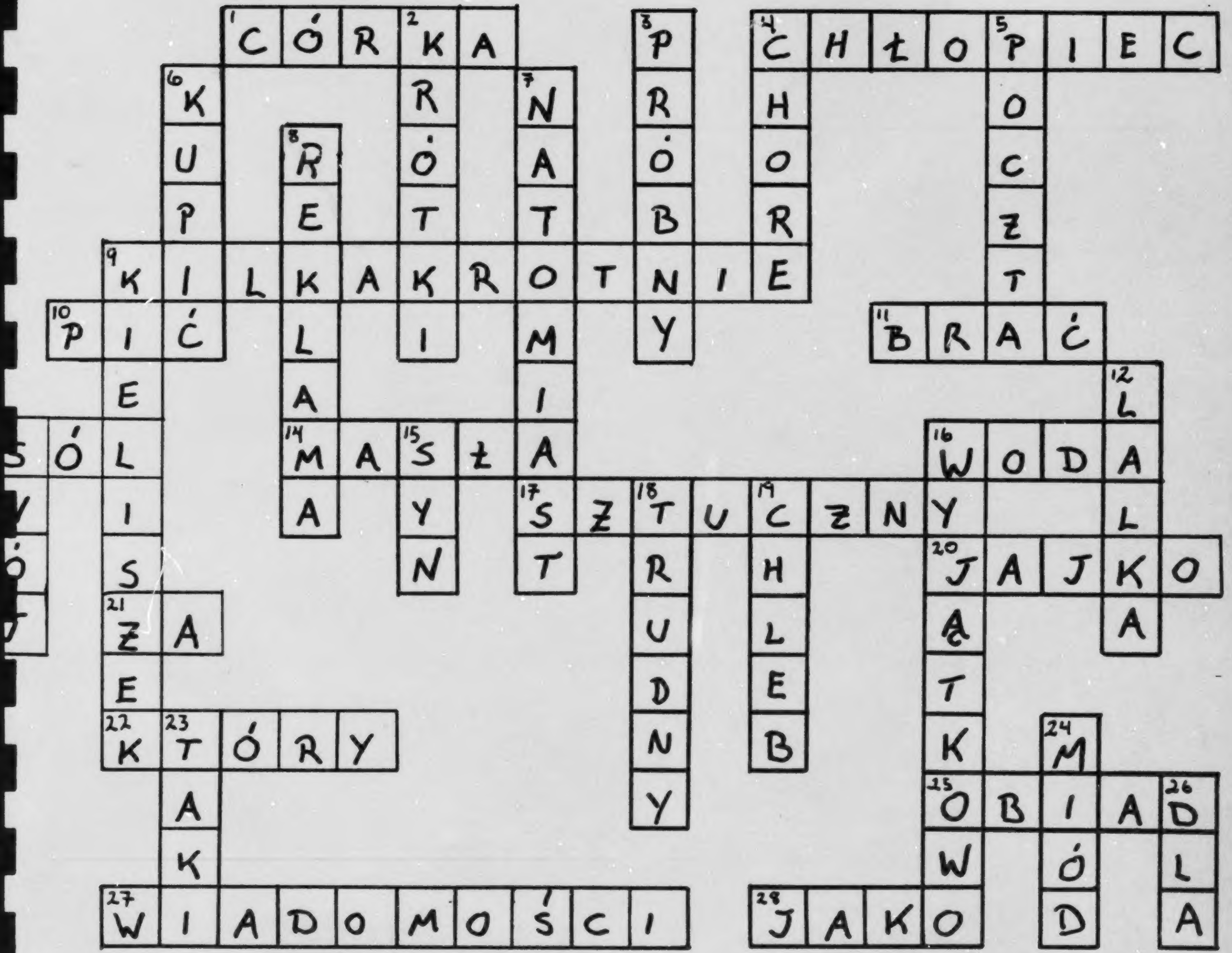
1 CÓRKA
2 KRÓTKI
3 PRÓBNY
4 CHŁOPIEC
4 CHORE
5 POCZTA
6 KUPIĆ
7 NATOMIAST
8 REKLAMA
9 KILKAKROTNIE
9 KIELISZEK
10 PIĆ
11 BRAĆ
12 LALKA
SÓL
14 MASŁA
14 MA
15 SYN
16 WODA
16 WYJĄTKOWO
17 SZTUCZNY
18 TRUDNY
19 CHLEB
20 JAJKO
21 ZA
22 KTÓRY
23 TAK
24 MIÓD
25 OBIAD
26 DLA
27 WIADOMOŚCI
28 JAKO

Answer Keys, Review Packet (cont.)

Review Packet No. 2

Part A

1. swojego
2. swoje; moje
3. moja
4. ze swoją
5. swoje
6. moich
7. swoje
8. mój; swojego
9. swój
10. swoją

Part B

1. moi; twoi
2. wasi
3. Nasze
4. Ich; nasi
5. twoje

Review Packet No. 3

A.
1. większy
2. lepszy
3. mniejsza
4. bardziej interesująca
5. większe

B.
6. najstarszy
7. najciekawszy
8. najgorszy
9. najlepszą
10. najktótsza

Review Packet No. 4

1. Warszawy...Szczecina
2. kina...twojej...siostry
3. naszego...profesora...nowych...zdań
4. mojej...matki...znajomych
5. studentów...studentek
6. języka...angielskiego...mojej...starej...książki
7. swojego...młodszego...syna
8. krokodyli...słoni...lwów...psów...kotów
9. swoich...braci
10. mojego...ojca...mojej...matki

Answer Keys, Review Packet (cont.)

Review Packet No. 5

1. siedem...siedemnaście...siedemnasty
2. osiem...osiemnaście...osiemnasty
3. dwa...dwanaście...dwunasty
4. dwadzieścia...dwudziesty
5. jeden...jedenaście...jedenasty
6. cztery...czternaście...czternasty
7. pięć...piętnaście...piętnasty
8. sześć...szesnaście...szesnasty
9. trzy...trzynaście...trzynasty
10. dziewięć...dziewiętnaście...dziewiętnasty

Review Packet No. 6

1. mieszkali
2. czytały
3. kupił
4. szli
5. szła
6. szedł
7. śpiewały
8. pili
9. jadłem
10. jadłaś

Review Packet No. 7

1. czytając
2. idąc
3. śpiewając
4. czytający
5. śpiewającą
6. idący
7. czytanie
8. pisanie
9. słuchanie

Review Packet No. 8

1. który
2. którą
3. których
4. której
5. którego
6. której
7. który
8. które
9. która
10. których

Answer Keys, Review Packet (cont.)

Review Packet No. 9

1. do
2. z...do
3. do
4. U
5. po
6. Za
7. na
8. Po...do
9. W...do
10. u...w
11. na
12. bez
13. z

Dictation, Unit 15, Lesson 18

Answer Key

Jako malarz pan Witold Topolski jest ogromnie popularny. On jest abstrakcjonistą. Ale nikt nie wie, że pan Topolski też pisze trochę dziwne książki. One chyba też będą popularne. Pracując szybko, pan Topolski pisze pierwszą, krótką książkę po południu i jeszcze drugą wieczorem. Zawsze pracuje do trzeciej rano. Trudno jest zrozumieć, w jaki sposób potrafi stworzyć tyle ciekawych książek w tak zdumiewająco krókim czasie. Uważam, że pan Topolski musi być geniuszem.